

1902y_Az_Y2017_Qiyabi_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1902y İqtisadi fikir tarixi

1 Varron nəyə xüsusi diqqət verirdi:

bunların hamısı doğrudur

qul təsərrüfatının ekvivalent inkişafına

- eyni millətdən olan qulların üstünlük təşkil etməməsinə
- qulların təbii təkrar istehsalının qadağa olunmasına
- qul əməyinin ixtisaslaşmasına

2 Sokrata görə:

hər adam təbii qabiliyyətinə uyğun olan payı almalıdır

filosof və hərbiçiləri məhsuldar əməkdən azad etmək lazımdır

əmlak fərfi saxlanılmalıdır

elm əməksiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil

- özün-özünü dərk et

3 Pul yalnız iki-dəyər ölçüsü və tədavül vasitəsi funksiyasını yerinə yetirməlidir fikri kimə məxsusdur?

İbn Xəldun

Aristotel

- Platon
- Makiavelli
- Konfutsi

4 İqtisadi nəzəriyyənin ilkin inkişaf mərhələlərini tarixi ardıcılıqla göstərin:

fiziokratizm, klassik məktəb, marksizm, merkantilizm

- qədim dövr, orta əsrlər, merkantilizm, fiziokratizm
- klassik məktəb, marksizm, merkantilizm, fiziokratizm
- merkantilizm, marksizm, klassik məktəb, fiziokratizm
- merkantilizm, fiziokratizm, klassik məktəb, marksizm

5 İqtisadi nəzəriyyələrin meydana gəlməsi üçün səciyyəvidir:

təsərrüfatın səmərəli təşkil və idarə olunması

maddi və maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə

əmtəə-pul münasibətlərinin izah edilməsi zərurəti

tədqiqatçı-iqtisadçıların siyasi marağı

- bunların hamısı doğrudur

6 İqtisad elminin tarixi:

- bunların hamısı
- məktəb və istiqamətlərin nəzəri və praktiki hakimiyyətinin fasiləsiz yığılmasının xronoloji şərhidir
- İqtisadi fikir, nəzəriyyə və konsepsiyaların yaranmasının, inkişafının bir ideya və metodologiyadan digərinə keçidin tarixi prosesidir
- İqtisadiyyatın əsas prinsiplərinin axtarılıb tapılmasıdır
- İqtisadçıların İqtisadiyyatın fəaliyyət mexanizmini başa düşmək cəhətdən tarixidir

7 Xammurapinin islahatlarında qulların borc verilməsi hansı müddəti əhatə edirdi?

altı il

- üç il
- beş il

iki il
dörd il

8 Bazara qədərki dövrün mütəfəkkirləri öz tədqiqatlarında nəyə üstünlük verirdilər:

- natural təsərrüfat münasibətlərinə
əmtəə-pul münasibətlərinə
ticarət kapitalına
sələm kapitalına
sənaye kapitalına

9 Aristotel xrematistikanı necə izah edirdi?

- natural təsərrüfat kimi
əkinçilik kimi
sənətkarlıq kimi
- varidat, sərvət əldə etmək və pul toplamaq kimi
xırda ticarət kimi

10 Təbii hüquq nəzəriyyəsi hansı ölkədə yaranmışdır?

- Monqolustanda
İtaliyada
- Çində
Hindistanda
Yaponiyada

11 Qədim Roma üçün xarakterik əlamət:

- xarici ticarət, dövlət gəlirləri haqqında ideyalar
bərabərlik, ədalətlik, xüsusi mülkiyyət məsələləri
bunların hamısı
ekvivalent mübadilə, dəyər, qiymət, mənfəət haqqında fikir
- qul əməyindən istifadə və onunla əlaqədar olaraq əmələ gələn iqtisadi münasibətlər

12 İqtisadi fikir və konsepsiyalar hansı zərurətdən yaranmışdır:

- maddi və maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə
təsərrüfatın səmərəli təşkil və idarə olunması
- bunların hamısı doğrudur
tədqiqatçı-iqtisadçıların siyasi marağı
əmtəə-pul münasibətlərinin izah edilməsi zərurəti

13 Kolumella nəyə xüsusi diqqət verirdi:

- qulların təbii təkrar istehsalının qadağa olunmasına
eyni millətdən olan qulların üstünlük təşkil etməsinə
bunların hamısı doğrudur
qul təsərrüfatının ekvivalent inkişafına
- qul əməyinin ixtisaslaşmasına

14 Aristotərə görə:

- hər adam təbii qabiliyyətinə uyğun olan payı almalıdır
filosof və hərbiçiləri məhsuldar əməkdən azad etmək lazımdır
- əmlak fərqi saxlanılmalıdır
elm əməksiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil
özün-özünü dərk et

15 İqtisadi nəzəriyyənin inkişafında bazis rolunu oynayan təlim:

- ekonomiks
- marksist siyasi iqtisad
- qədim dövrün iqtisadi təlimləri
- merkantilizm
- klassik siyasi iqtisad

16 Kim dövlətin gücünü əhəlinin rifahında, müdafiə qüdrətində və dövlətə etibar etməyində görürdü?

- Platon
- Aristotel
- İbn Xəldun
- Konfutsi
- Makiavelli

17 İqtisadi təlimlər tarixi nəyi öyrənir?

- maddi nemətlərin istehsalı zamanı insanlar arasındakı münasibətləri
- iqtisadi hadisə və proseslərin tarixi dövrləşməsini
- cəmiyyətin iqtisadi münasibətlərini
- iqtisadi həyatda və sosial sferada baş verən dəyişikliklərlə əlaqədar sistemlərin birinin digəri ilə əvəz olunmasının qanunauyğunluqlarını və dövrləşmə prosesilə bağlı olan insanlar arasındakı davranış qaydalarını
- tarixi inkişafın ayrı-ayrı dövrlərində irəli sürülən ümumbəşəri iqtisadi dəyərlərin mənimsənilməsini

18 Qədim Misirdə əmək resurslarından məqsədyönlü istifadə nəyə səbəb olmuşdu?

- vəzifəyə görə əmlaka sahib olmaya
- irriqasiya işlərinin aparılmasına
- qul və ondan istifadə fikirlərinin geniş yayılmasına
- məhsuldar torpaq sahələrinin hesabının aparılmasına
- əhəlinin yaşına, işinə görə siyahıya alınması

19 Aşağıdakı fikirlərdən hansı metodologiyayı tamamlayır:

- bunların hamısı doğrudur
- elmin fəlsəfəsidir
- tədqiqatın məntiqi nəticəsidir
- ilkin şərt və çıxış növbəsi ilə nəticə arasındakı qarşılıqlı əlaqənin öyrənilməsidir
- ədədlə yaradılmış nəzəriyyələrin məntiqi qiymətləndirilməsidir

20 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Qədim Misirə aiddir:

- Nefertinin peyğəmbərliyi
- "İluserin kəlamları"
- Bunların hamısı
- "Nəsihətlər"
- "Çobanın nağılları"

21 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Aristotelə aid deyil:

- "Afina siyasəti"
- "Praktika"
- Bunların hamısı
- "Nikomaxun etikası"
- "Qanunlar"

22 Arxaşastrə traktatında hansı qadağalar qoyulurdu?

Tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri

Məhsulların qaçaqmalçılıq yolu ilə daşınmasına görə
Məhsulların istehsal olunduğu yerlərdə satıldığına görə
Məhsulların bazarda satılmadığına görə

- Bunların hamısı

23 Arxaşastra traktatında aşağıdakılardan hansına üstünlük verilirdi:

- Bunların hamısı
əsas diqqətin təsərrüfatına və dövlət başçısının siyasətinin verilməsinə
düzgün idarəçilik vasitəsi ilə dövlət sərvətinin artırılmasına
dövlət əmlakının oğurlanması ilə mübarizə aparılması
ideal dövlətin idarə edilməsi üzrə ümumi təkliflərin verilməsinə

24 ən sadıq insanların ictimai funksiyası onların təbii qabiliyyətinə görə müəyyən olunur:

- Aristotel
Platon
Demokrit
Sokrat
Katon

25 Akvinski və F.Kene pulu necə izah edirdilər?

- insanlar arasında olan sövdələşmənin nəticəsidir
mübadilə vasitəsidir
tədiyyə vasitəsidir
kortəbii meydana gələn əmtəədir
qeyri-məhsuldar əmtəədir

26 Metodologiya nədir?

- bunların hamısı doğrudur
elmin fəlsəfəsidir
tədqiqatın məntiqi nəticəsidir
ilkın şərt və çıxış növbəsi ilə nəticə arasındakı qarşılıqlı əlaqənin öyrənilməsidir
ədədlə yaradılmış nəzəriyyələrin məntiqi qiymətləndirilməsidir

27 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Aristotelə aiddir:

- "Nikomaxun etikası"
"Siyasətnamə"
"Dövlət"
"Qanunlar"
"Ev qurumu"

28 ən sadıq adamlar və ən məşhur əsgərlər əkinçilər arasından çıxır kəlamının müəllifi kimdir?

- Sokrat
Demokrit
Aristotel
Platon
Katon

29 Arxaşastra traktatında kimlərin vergilərdən azad olunması göstərilirdi?

- tacirlərin
hökmdarların
bunların heç biri
muzdlu əməklə məşğul olanların

nəzarətçi məmurların

30 Arxaştra traktatında hansı elmin öyrənilməsi nəzərdə tutulmamışdı?

- idarəetmə
- fəlsəfə
- məntiq
- dini təlim
- iqtisadiyyat

31 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Qədim Misirə aid deyil:

- "Əkinçilik haqqında"
- "İluserin kəlamları"
- Nefertinin peyğəmbərliyi
- "Çobanın nağılları"
- "Nəsihətlər"

32 Qədim Misirdə əmtəə-pul münasibətlərinin inkişafı nəyə səbəb olmuşdur:

- vəzifəyə görə əmlaka sahib olmaya
- əhalinin yaşına, işinə görə siyahıya alınması
- irriqasiya işlərinin aparılmasına
- qul və ondan istifadə fikirlərinin geniş yayılmasına
- məhsuldar torpaq sahələrinin hesabatının aparılmasına

33 Aristotel və F.Kene pulu necə izah edirdilər?

- tədiyyə vasitəsidir
- mübadilə vasitəsidir
- insanlar arasında olan sövdələşmənin nəticəsidir
- qeyri-məhsuldar əmtəədir
- kortəbii meydana gələn əmtəədir

34 İqtisadi təlimlər tarixinin metodoloji əsasını nə təşkil edir?

- tələbatların artması qanunları
- iqtisadi təlimlər tarixinin öyrənilməsinin metodoloji əsasını yeni iqtisadi nəzəriyyələrin mahiyyətinin daha dərinlən mənimsənilməsi üçün keçmiş nəzəriyyələrin öyrənilməsi dialektikası
- cəmiyyətin iqtisadi münasibətlərinin inkişafı
- cəmiyyətin siyasi quruluşu
- iqtisadi formasiyalar və onların bir-biri ilə əvəz olunması

35 Misirdə dövlət təsərrüfatının yüksək səviyyədə mərkəzləşməsi hansı iqtisadi münasibətlərin inkişafına mənfəət təsir göstərmirdi:

- əmək resurslarının bölgüsünün
- xüsusi mülkiyyətin
- bunların hamısı
- əmək resurslarından çevik istifadə olunmasının
- əmtəə-pul münasibətlərinin

36 Qədim Roma iqtisadi fikrində ilk dəfə Katon hansı problemi qarşıya qoymuşdur:

- təsərrüfatların bazar istiqamətlərində aparılması
- torpaq sahələrinin icarəyə verilməsinə icazə verilməsi
- torpaqlardan təyinatına görə istifadə olunmasını
- quldarlıq təsərrüfatının natural xüsusiyyətlərindən kənarlaşması
- yaxşı mülkədar olmaq naminə əlavə hesab olunanların hamısının satılmasını

37 Qədim Roma iqtisadi fikrinə aiddir:

əkinçiliyin inkişafı əsasında torpaqların səmərəli istifadə olunması
gəlir əldə edilməsinin sürətlənməsi üçün istehsalın ixtisaslaşdırılması
əlavə məhsulların bazar vasitəsi ilə reallaşması

- bunların hamısı
bir millətdən olan qullardan çox almaq olmaz

38 Qədim Hindistana aid deyil:

kreditlərin verilməsi öhdəliklərin qəbul olunması
müvəqqəti istifadə etmək və sərəncam vermək yolu ilə əmlakın icarəyə verilməsi
emalatxanalarda muzzdlu əməkdən istifadə olunması
tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri

- qul əməyinin hər cür sərvətin mənbəyinin təşkil olunmasının əsaslandırılması

39 Qədim Babilistana aiddir:

- bunların hamısı
muzzdlu əməkdən istifadə olunması
dövlətin təsərrüfata nəzarəti
xüsusi mülkiyyətin qorunması
sələmçiliyin həddinin müəyyən olunması

40 İqtisadi nəzəriyyələr sistemində metodoloji əhəmiyyət kəsb edən nəzəriyyə hansıdır:

təkrar – istehsal nəzəriyyəsi
bölgü nəzəriyyə
marjinalist nəzəriyyə
marksist nəzəriyyə

- dəyər (qiymət) nəzəriyyəsi

41 Aristotelin yaşadığı dövrün xarakterik xüsusiyyəti odur ki:

həmin dövrdə polis dövlət quruluşu əmələ gəlmiş, ziddiyyətlər kəskinləşmişdir
həmin şəraitdə icma quruluşu dağılmağa, quldarlıq inkişaf etməyə başlamışdır
həmin dövrdə torpaq sahələrinin bir qrup adamların əlində cəmlənməsi, əhəlinin bir qrupunun isə var-yoxdan çıxmasına səbəb olmuşdur
həmin dövrdə dövlət təsərrüfatının möhkəmlənməsi, onun ölkənin iqtisadi həyatına olan müdaxiləsi güclənmişdir

- həmin şəraitdə quldarlıq cəmiyyəti dərin böhranlara, polisey dövlət qurumu tənəzzülə məruz qalmışdır

42 Men-tszi traktında qeyd olunur ki:

iqtisadiyyat əmtəə qiymətləri vasitəsilə sabitləşdirilməlidir
Allah dünyanın ilkin səbəbidir
yoxsulluğun əsas səbəbi aşağıdakılarla yuxarılar arasında çəkişmələrdir
dövlət xərclərində qənaətçil olmalı

- əkinçilərlə sənətkarlar arasında belə mübadilə olmalıdır

43 Qədim Roma iqtisadi fikrinə aid deyil:

əlavə məhsulların bazar vasitəsi ilə reallaşması
tacirlərin öz aralarında məhsulları ucuz və ya baha satmasına görə razılığa gəlmələri
gəlir əldə edilməsinin sürətlənməsi üçün istehsalın ixtisaslaşdırılması
əkinçiliyin inkişafı əsasında torpaqların səmərəli istifadə olunması
bir millətdən olan qullardan çox almaq olmaz

44 Qədim Roma iqtisadi fikrində ilk dəfə Varron hansı problemi qarşıya qoymuşdur:

torpaq sahələrinin icarəyə verilməsinə icazə verilməsi

torpaqlardan təyinatına görə istifadə olunmasını

- mövsümü işlərdə maddəli işçilərin əməyindən istifadə olunmalı
- təsərrüfatların bazar istiqamətlərində aparılması
quldarlıq təsərrüfatının natural xüsusiyyətlərindən kənarlaşması

45 Aristotelin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

həmin dövrdə polis dövlət quruluşu əmələ gəlmiş, ziddiyyətlər kəskinləşmişdir

həmin şəraitdə icma quruluşu dağılmağa, quldarlıq inkişaf etməyə başlamışdır

həmin dövrdə torpaq sahələrinin bir qrup adamların əlində cəmlənməsi, əhalinin bir qrupunun isə var-yoxdan çıxmasına səbəb olmuşdur

həmin dövrdə dövlət təsərrüfatının möhkəmlənməsi, onun ölkənin iqtisadi həyatına olan müdaxiləsi güclənmişdir

- həmin şəraitdə quldarlıq cəmiyyəti dərin böhranlara, polisey dövlət qurumu tənəzzülə məruz qalmışdır

46 Platon hesab edirdi ki, dövlət üç təbəqədən ibarət olmalıdır ki:

kapitalistlər, proletariat, xırda burjuaziya

torpaq mülkiyyətçiləri, məhsuldar sinif, bəhrəsiz sinif

fironlar, kahinlər, zadəganlar

- hökmdar və filosoflar, hərbiçilər və əkinçilər, sənətkarlar və tacirlər
- fəhlələr, kəndlilər, sənətkarlar

47 Qədim Hindistana aiddir:

- bunların hamısı doğrudur
- kreditlərin verilməsi öhdəliklərin qəbul olunması
müvəqqəti istifadə etmək və sərəncam vermək yolu ilə əmlakın icarəyə verilməsi
emalatxanalarda maddəli əməkdən istifadə olunması
tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri

48 Quan-tszı traktında qeyd olunur ki:

- iqtisadiyyat əmtəə qiymətləri vasitəsilə sabitləşdirilməlidir
- əkinçilərlə sənətkarlar arasında belə mübadilə olmalıdır
Allah dünyanın ilkin səbəbidir
yoxsulluğun əsas səbəbi aşağıdakılarla yuxarılar arasında çəkişmələrdir
dövlət xərclərində qənaətçilik olmalı

49 Qədim Babilistana aid deyil:

- qul əməyindən borcların alınması-verilməsində istifadə
- sələmçiliyin həddinin müəyyən olunması
maddəli əməkdən istifadə olunması
dövlətin təsərrüfata nəzarəti
xüsusi mülkiyyətin qorunması

50 Qədim Misirdə sələmçiliyin meydana gəlməsinin səbəbi nə olmuşdur:

təsərrüfatın natural xarakter daşması

əyan mülkiyyətinin əmələ gəlməsi

əmtəə-pul münasibətlərinin inkişafı

dövlət təsərrüfatının idarə olunma sistemi

- qul əməyindən borcların verilməsi və alınmasında istifadə

51 Orucluğu başa çatması ilə ehtiyacı olamların hər birinə 3 kq buğdaya, xurmaya, qarğıdalıya və s. bərabər tutulan məbləğ hansı vergidir

Cizyə

Zəkat

Xərac

- Fitrə
- Xüms

52 Müqəddəs dini kitabların təhlil dairəsinə daxil deyildir:

əməyin sərvətin və mülkiyyətin əsas mənbəyi olması
materialist baxışların inkar olunması
ruh fəlsəfəsinin əsas götürülməsi
sələmçiliyin qeyri-təbii sayılması

- bunların hamısı doğrudur

53 Orta əsrlərdə hansı mütəfəkirlər iqtisadi məsələlərə aid əsər yazmamışdır:

Nizami-al Mülk, N.Tusi

N.Tusi, M.Fizuli

İbn-Xəldun, Xətai

- İbn-Xəldun, N.Vəzirov
- N.Gəncəvi, N.Tusi

54 O həm də fiskal funksiyanı yerinə yetirir:

cizyə

xərac

fitrə

- zəkat
- xüms

55 Qurani- Kərimdə ən ali davranış:

sələmçilik prinsipi

tarazlıq prinsipi

- aşkarlıq prinsipi
- faydalılıq prinsipi
- nadirlik prinsipi

56 Qurani- Kərimdə öz əksini tapmışdır:

- bunların hamısı
- sələm kapitalının inkişafına hədd qoyulması
- sələm faizinin qadağan edilməsi
- ədalətli tənzimləmə tədbirləri
- ekvivalent mal mübadiləsi

57 İslam iqtisadi fikirlərinin əsasında nə dururdu:

- bunların hamısı
- azadlıq və bərabərlik
- xüsusi mülkiyyət və azad sahibkarlığa
- əhaliyə vergi qoyulması, dövlətin varlandırılması
- alqı-satqı, ticarətlə məşğul olmaq

58 Dini kitabların tədqiqat obyektinə aiddir:

sələmçiliyin qeyri-təbii sayılması
materialist baxışların inkar olunması

- bunların hamısı doğrudur
- əməyin sərvətin və mülkiyyətin əsas mənbəyi olması
- ruh fəlsəfəsinin əsas götürülməsi

59 İslam dini iqtisadi problemlərinin mahiyyətində nə dururdu:

- sələmçilik prinsipi
- tarazlıq prinsipi
- aşkarlıq prinsipi
- faydalılıq prinsipi
- nadirlik prinsipi

60 Müqəddəs dini kitabların təhlil dairəsinə daxil deyil:

- ruh fəlsəfəsinin əsas götürülməsi
- sələmçiliyin qeyri-təbii sayılması
- bunların hamısı doğrudur
- materialist baxışların inkar olunması
- əməyin sərvətin və mülkiyyətin əsas mənbəyi olması

61 Orta əsrlərdə hansı mütəfəkkirlər iqtisadi məsələlərə aid əsər yazmışdır:

- Nizami-al Mülk, N.Tusi
- N.Gəncəvi, N.Tusi
- N.Tusi, M.Fizuli
- İbn-Xəldun, M.Füzuli
- İbn-Xəldun, İ.Nəsimi

62 Həddi və vaxtı müəyyən olunmuş malın qırxdan bir hissəsi hansı vergidir?

- cizyə
- xərac
- fitrə
- zəkat
- xüms

63 əldə olunan qənimət, qazanc və illik gəlirin beşdə bir hissəsi hansı vergi növüdür?

- xüms
- zəkat
- xərac
- fitrə
- cizyə

64 Aşağıdakılardan hansı torpaq vergisidir?

- xüms
- cizyə
- fitrə
- xərac
- zəkat

65 İbn Xəlduna görə:

- o sənətkar əməyini cəmiyyət üçün faydalı saymışdır
- o pulun dəyəri ilə əmtəənin dəyəri arasındakı əlaqəni düzgün dərk etmişdir
- nəsillərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə olunması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir
- o həmçinin mürəkkəb, əqli əməyi sadə və fiziki əməkdən yüksək qiymətləndirmişdir
- özünün əsas nəzəriyyəsinə-bölgü nəzəriyyəsinə əmək –dəyər nəzəriyyəsinin əsasında qurmuşdur

66 Feodal dövrünün iqtisadi fikrinin formalaşması və inkişafına təsir göstərən amil:

- bunların hamısı doğrudur

natural xarakter daşıyan feodal iqtisadiyyatının mövcudluğu
dini ideologiyanın hökmranlıq edilməsi
iqtisadi biliklərin teleoloji xarakter daşması
hadisə və proseslərə sxolastik yanaşma

67 Orta əsrlərin iqtisadi fikri hansı iqtisadi münasibətlərin təsiri altında formalaşmışdır:

hadisə və proseslərə sxolastik yanaşma
dini ideologiyanın hökmranlıq edilməsi
natural xarakter daşıyan feodal iqtisadiyyatının mövcudluğu
iqtisadi biliklərin teleoloji xarakter daşması

- bunların hamısı doğrudur

68 İbn Xəldunun xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

o sənətkar əməyini cəmiyyət üçün faydalı saymışdır

- nəsilin yaşadığı şərait nemətlərin əldə olunması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir

o həmçinin mürəkkəb, əqli əməyi sadə və fiziki əməkdən yüksək qiymətləndirmişdir

o pulun dəyəri ilə əmtəənin dəyəri arasındakı əlaqəni düzgün dərk etmişdir

özünün əsas nəzəriyyəsinə-bölgü nəzəriyyəsinə əmək –dəyər nəzəriyyəsinin əsasında qurmuşdur

69 İslamın müqəddəs kitabı olan Qurani-Kərim də hansı fəaliyyət qadağan edilir?

- borc verib faiz almaq, sələmçilik
azadlıq və bərabərlik
yoxsulluq və onun aradan qaldırılması
xüsusi mülkiyyət və azad sahibkarlıq məsələləri
alqı-satqı, ticarətlə məşğul olmaq

70 Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil - fikrinin müəllifi kimdir?

İbn Sina
N.Gəncəvi

- İbn Xəldun
N.Tusi
Aristotel

71 İbn Xəldunun elmi nailiyyətlərini müəyyən edin:

Bunların hamısı

- Dövlət idarəetmə sistemi ilə iqtisadiyyat arasındakı vəhdətin elmi şərhinin verilməsi
Dövlət büdcəsinin aktiv balansını ideyasını inkişaf etdirməsi
Dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirməsi
Mərkəzləşdirilmiş feodal dövləti yaratmaq siyasətini iqtisadi amillərlə əlaqələndirməsi

72 Nəsilin yaşadığı şərait nemətlərin əldə oluması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir. Nə ki, təbiidir, o dəyişilməzdir tezisinin müəllifi kimdir?

Aristotel
N.Tusi
N.Gəncəvi

- İbn Xəldun
İbn Sina

73 İbn Xəldunun xidmətlərindən biri odur ki:

Dövlət büdcəsinin aktiv balansını ideyasını inkişaf etdirmişdir

- Dövlət idarəetmə sistemi ilə iqtisadiyyat arasındakı vəhdətin elmi şərhini vermişdir

Bunların hamısı

Mərkəzləşdirilmiş feodal dövləti yaratmaq siyasətini iqtisadi amillərlə əlaqələndirirdi
Dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirirdi

74 İqtisad elminin predmetini xarakterizə edən təriflərdən N.Tusiyə aid olanını seçin:

istehsal münasibətlərini öyrənən elmdir
heç biri

insanların tələbatını öyrənən elmdir

- ictimai əməklə birləşən və istehsalı ən kamil təşkil edən insanlar münasibəti sistemidir
insanların davranışını öyrənən elmdir

75 Cəmiyyətin iqtisadi quruluşu, iqtisadi münasibətləri haqqında mükəmməl nəzəriyyə yaradan ilk Azərbaycan mütəfəkkiri kim olmuşdur?

İbn Xəldun

Ş.İ.Xətai

- N.Tusi
Əl Fərabi
İbn Sina

76 Azərbaycanın tarixi, sosial- iqtisadi, siyasi və mənəvi həyatını öyrənən mənbə:

“Siyasətnamə”

“Müqəddimə”

“Əxlaqi-Nasir”

- “Avesta”
“Kitabi-Dədə Qorqud”

77 Azərbaycanın kapitalizm formasıya keçməməsi fikrinin qeyri elmi olmasını tarixi faktlarla əsaslandıran alim:

- Ə Sumbatzadə
T.Vəliyev, A.Həsənov
A.Bakıxanov, H.Zərdabi
M.Axundov, N.Vəzirov
Z.Səmədzadə, Z.Bünyadov

78 Mətləül-Etiqad əsərinin müəllifi kimdir?

Nəsimi

- M.Füzuli
N.Gəncəvi
İbn Xəldun
Nizami-al-Mülk

79 Aşağıdakı iqtisadçı alimlərdən hansı Azərbaycan iqtisadi fikir tarixini tədqiq etmişdir:

A.Bakıxanov, H.Zərdabi

- T.Vəliyev, A.Həsənov
Bunların hamısı
Z.Səmədzadə, Z.Bünyadov
M.Axundov, N.Vəzirov

80 Müqəddimə əsərinin müəllifi kimdir?

Nəimi

Fəzlullah Rəşid-əd-Din

Həsənoğlu

- İbn Xəldun

Nizami-al-Mülk

81 Azərbaycanda ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır:

- “Siyasətnamə”də
- “Əxlaqi-Nasir”də
- “Avesta”da
- “Kitabi-Dədə Qorqud”da
- “Müqəddimə”də

82 Cəmiyyətin iqtisadi quruluşu, iqtisadi münasibətləri haqqında mükəmməl nəzəriyyə yaradan ilk Şərqi mütəfəkkiri kim olmuşdur?

- İbn Xəldun
- N.Gəncəvi
- N.Tusi
- Əl Fərabi
- İbn Sina

83 N.Tusi İctimaiyyət i necə izah edirdi?

- insanların tələbatını öyrənən elmdir
- ictimai əməklə birləşən və istehsalı ən kamil təşkil edən insanlar münasibəti sistemidir
- heç biri
- istehsal münasibətlərini öyrənən elmdir
- insanların davranışını öyrənən elmdir

84 N.Tusi iqtisad elminin hansı metodlarından istifadə etmişdir:

- elmi abstraksiya və deduktiv təfəkkür metodu
- elmi abstraksiya və induktiv təfəkkür metodu
- Bunların hamısı
- tarixi-məntiqi metod
- müqayisəli təhlil

85 XIX əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın iqtisadi fikrinin formalaşmasında mühüm əhəmiyyət kəsb etməyən cərəyan hansı olmuşdur?

- bunların hamısı
- merkantilizm
- fizokratizm
- rasionalizm
- idealizm

86 Aşağıdakı fikirlərdən hansı Demokrotə aiddir:

- görünməmiş mənfəət vicdanın itirilməsinə gətirib çıxarır
- Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyildir
- ictimai qanunların özü “təbii qaydalar” qanunlarıdır
- pul qeyri-faydalı sərvətdir
- malik olduğundan razı olmayanı dövlətli hesab etmək olmaz

87 Aşağıdakı əsərlərdən hansı N.Tusiyə məxsusdur:

- ”Müqəddimə”
- ”Siyasətnamə”
- ”Siyasət”
- ”Qanunlar”
- ”Maliyyə haqqında traktat”

88 XIX əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın iqtisadi fikrinin formalaşmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edən cərəyan hansı olmuşdur?

- marksizm
- fizokratizm
- merkantilizm
- rasionalizm
- idealizm

89 Aşağıdakı əsərlərdən hansı Nizam-al Mülkə məxsusdur:

- "Müqəddimə"
- "Siyasətnamə"
- "Siyasət"
- "Qanunlar"
- "Maliyyə haqqında traktat"

90 Aşağıdakı fikirlərdən hansı N.Tusiyə aiddir:

- görünməmiş mənfəət vicdanın itirilməsinə gətirib çıxarır
- Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyildir
- ictimai qanunların özü "təbii qaydalar" qanunlarıdır
- pul qeyri-faydalı sərvətdir
- malik olduğundan razı olmayanı dövlətli hesab etmək olmaz

91 N.Tusi iqtisad elminin hansı metodlarından istifadə etməmişdir:

- tarixi-məntiqi metod
- elmi abstraksiya və induktiv təfəkkür metodu
- müqayisəli təhlil
- elmi abstraksiya və deduktiv təfəkkür metodu
- iqtisadi -riyazi üsullar

92 H.Zərdabinin fikrinə görə:

- əmtəələrin qiymət səviyyəsi tələbin səviyyəsini müəyyən edir
- tələbin səviyyəsi əmtəələrin qiymət səviyyəsini müəyyən edir
- tələb və təklif əmtəələrin qiymət səviyyəsini müəyyən edir
- əmtəələrin qiymət səviyyəsi əhəlinin yaşayış səviyyəsini müəyyən edir
- təklifin səviyyəsi tələbin səviyyəsini müəyyən edir

93 Səfəvi feodal dövlətinin iqtisadi siyasətdə öz ifadəsini tapmış fikir:

- ölkə daxilində və xaricində ticarətin inkişafı üçün şəraitin yaradılması
- bunların hamısı
- vergi islahatları yolu ilə sınıfların mənafelərinin balanslaşdırılması
- ölkə daxilində sosial münaqişələrin ləğvi
- ticarət yollarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi

94 Nizami Gəncəvinin Xəmsəsində öz əksini tapmış fikir:

- maddi dəyərlər yaradan insanların bütün fəaliyyətinin sərvət hesab etməsi
- Feodal cəmiyyətinin nöqsanlarının göstərilməsi, mərkəzləşdirilmiş dövləti ideal siyasi quruluş hesab etməsi
- Cəmiyyətin inkişafında ticarətin mütərəqqi rolu, tacirlərin və sələmçilərin acgözlüyünün, hərəsliyinin öz əksini tapması
- Pul, onların rolu, mübadilə prosesində ədalətin gözlənilməsi
- Əməyin ictimai funksiyası

95 N.Tusin iqtisad elminə gətirdiyi yenilik:

cəmiyyətdə sərvət yalnız pul formasında çıxış edir
iqtisadi inkişafın yolu natural təsərrüfatdır

- O, ictimai əmək bölgüsü və məhsul istehsalı arasında əlaqəni əsaslandırmağa çalışmışdır
O, ticarət azadlığını müdafiə etmişdir
qeyri-bərabərlik təbiətindən irəli gəlir və onu aradan qaldırmaq mümkün deyil

96 Aşağıdakı fikirlərdən hansı İ.Nəsimiyə aiddir:

O, sərvət haqqında məsələni qoyur, lakin onu iqtisadi deyil, fəlsəfi, etik baxışdan nəzərdən keçirir
O, dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirir. Onun ideali ədalətli, mərhəmətli, vətəndaşlara qayğı
keyfiyyətlərinə malik hökumətdir

- O, sosial ədalətsizliyə, onunla əlaqədar fikirlərə əsaslanan feodal rejiminə qarşı üsyan edirdi
O, feodal quruluşunu tənqid etsə də onun dağılmasının əleyhinə idi
O, elmi biliyin, təhsilin cəmiyyətin ən mühüm sərvəti, əmək bölgüsünün isə sərvətin artmasının əsas amili hesab edirdi

97 Zərdüşlünün qanunlar toplusuna aid olan fikri seçin:

dövrün məhsuldar qüvvələri və istehsal münasibətlərinin vəziyyəti əks olunmuşdur
əkinçilik və suvarma işlərinin köməyi ilə maddi istehsalın inkişafı xüsusi yer tutur

- bunların hamısı
həyatın xeyirəçilik və ədalət qanunları əsasında qurulması xüsusi yer tutur
torpağa məhəbbət, onun münibütlüyünün artırılmasına, məhsuldarlığın yüksəldilməsinə böyük əhəmiyyət
verilməsi

98 Aşağıdakı fikirlərdən hansı Nizam-al Mülkə aiddir:

vergi islahatları yolu ilə siniflərin mənafələrinin balanslaşdırılması
ölkə daxilində sosial münasibətlərin ləğvi
ölkə daxilində və xaricində ticarətin inkişafı üçün şəraitin yaradılması

- mərkəzləşdirilmiş dövləti ideal siyasi quruluş hesab etməsi
ticarət yollarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi

99 Aşağıdakı fikirlərdən hansı M.Füzuliyə aiddir:

O, sosial ədalətsizliyə, onunla əlaqədar fikirlərə əsaslanan feodal rejiminə qarşı üsyan edirdi

- O, dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirir. Onun ideali ədalətli, mərhəmətli, vətəndaşlara qayğı
keyfiyyətlərinə malik hökumətdir
O, sərvət haqqında məsələni qoyur, lakin onu iqtisadi deyil, fəlsəfi, etik baxışdan nəzərdən keçirir
O, elmi biliyin, təhsilin cəmiyyətin ən mühüm sərvəti, əmək bölgüsünün isə sərvətin artmasının əsas amili hesab edirdi
O, feodal quruluşunu tənqid etsə də onun dağılmasının əleyhinə idi

100 Aşağıdakı fikirlərdən hansı N.Tusiyə aiddir:

cəmiyyətdə sərvət yalnız pul formasında çıxış edir

- O, ictimai əmək bölgüsü və məhsul istehsalı arasında əlaqəni əsaslandırmağa çalışmışdır
O, ticarət azadlığını müdafiə etmişdir
qeyri-bərabərlik təbiətindən irəli gəlir və onu aradan qaldırmaq mümkün deyil
iqtisadi inkişafın yolu natural təsərrüfatdır

101 Aşağıdakılardan hansı Nizami Gəncəvinin iqtisadi baxışlarından biridir:

- Onun əsərlərində təbiəti, cəmiyyəti və insanı öyrənməyi başlıca vəzifə hesab etməklə insanın insanla, insanın
cəmiyyətlə, cəmiyyətin isə təbiətlə ahəngdar inkişafının mümkün olması ideyası irəli sürülmüşdü
Onun əsərlərində feodal cəmiyyətinin nöqsanları göstərilir, mərkəzləşdirilmiş dövlət ideal siyasi quruluş hesab
edilirdi
Onun əsərlərində cəmiyyətin inkişafında ticarətin mütərəqqi rolu, tacirlərin və sələmçilərin acgözlüyü, hərisliyi öz
əksini tapmışdı
Onun əsərlərində pul, onların rolu, mübadilə prosesində ədalətin gözlənilməsi xüsusi rol oynamışdı
Onun əsərlərində əməyin ictimai funksiyası öz əksini tapmışdı

102 Avestanın əsas müddəalarından biri yalnızdır:

- əkinçilik və suvarma işlərinin köməyi ilə maddi istehsalın inkişafı xüsusi yer tutur
- orada ekvivalent mal mübadiləsi, pul tədavülü, mübadilə, rəqabət və s. ifadələr şərh edilir
- həyatın xeyirəçilik və ədalət qanunları əsasında qurulması xüsusi yer tutur
- torpağa məhəbbət, onun münbütllüyünün artırılmasına, məhsuldarlığın yüksəldilməsinə böyük əhəmiyyət verilməsi
- dövrün məhsuldar qüvvələri və istehsal münasibətlərinin vəziyyəti əks olunmuşdur

103 Merkantilistlər iqtisadiyyatın hansı sahəsini öyrənirdilər?

- tədavül sferasını
- pul tədavülünü
- sənayeni
- istehsal sferasını
- kənd təsərrüfatını

104 əkinçilik bütün peşələrin anasıdır- tezisnin müəllifi kimdir?

- Ksenofont
- Aristotel
- U.Petti
- A.Monkreyen
- A.Smit

105 Merkantilistlər nəyi əsas götürürdülər:

- millətin mənafeyini
- qeyri-ekvivalent mübadiləni
- dövlətin rolunun təhlilini, proteksionizmin tədqiqini
- istehsal olunmuş nemətlərin istehlakını
- ekvivalent mübadiləni

106 Merkantilistlərin tədqiqat metodu hansıdır:

- bunların hamısı
- təhlil və sintez
- məntiqi ardıcılığın gözlənilməsi
- təsvir etmək və təsnifləşdirmək
- induktiv və deduktiv

107 İqtisad elmi öz başlanğıcını hansı məktəbdən götürür

- monetarizm
- merkantilizm
- fiziokratlar nəzəriyyəsi
- marjinalizm
- klassik siyasi iqtisad

108 İlk merkantilistlər sərvətin hansı yolla artırılmasını əsas götürürdülər?

- istehsalın üstünlüyü
- xarici investisiyaların artımı
- qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
- idxalın ixracdan üstünlüyü
- xərclərin azaldılması

109 Oykonomiya anlayışını elmi dövriyyəyə kim gətirmişdir?

- A.Monkreyen

F.Akvinski
Ksenofont
● Aristotel
A.Smit

110 Yetkin Merkantilistlər nəyi əsas götürürdülər:

millətin mənafeyini
dövlətin rolunun təhlilini, proteksionizmin tədqiqini
istehsal olunmuş nemətlərin istehlakını
ekvivalent mübadiləni
● nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarı cəlb etmək

111 Merkantilistlərin tədqiqat metodu hansıdır:

- bunların heç biri
induktiv və deduktiv
təhlil və sintez
məntiqi ardıcılığın gözlənilməsi
kauzal

112 İlk merkantilistlərə aid olan fikri müəyyənləşdirin:

- himayəçilik siyasəti
qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
xarici investisiyaların artımı
idxalın ixracdan üstünlüyü
istehsalın üstünlüyü

113 Hansı məktəb ilk dəfə sərvətə istehlak dəyərlərinin məcmusu kimi baxmışdır:

- klassik siyasi iqtisad
merkantilizm
fiziokratlar nəzəriyyəsi
marjinalizm
monetarizm

114 Klassik siyasi iqtisadın nəzəri cərəyanına aid olmayanı müəyyənləşdirin: (Sürət 18.12.2013 17:57:38)

- bunların hamısı
merkantilizm
keynsçilik
marksizm
neoliberalizm

115 Kanonistlər insanların ictimai statusunu necə müəyyən edirdi: (Sürət 18.12.2013 17:57:36)

- fiziki və əqli əmək arasındakı fərqə görə
mülkiyyətə münasibətinə görə
mənəvi-etik prinsiplərə görə
milli mənsubiyyətinə görə
● kübar cəmiyyətdəki mövqeyinə görə

116 Aşağıdakılardan hansı yetkin Merkantilistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil: (Sürət 18.12.2013 17:57:34)

- əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq
ticarət balansını ideyasının irəli sürülməsi
miqdar nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi

nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarların cəlb edilməsi

117 Aşağıdakılardan hansı ilkin Merkantilistlərin tədqiqatına aid deyil: (Sürət 18.12.2013 17:57:31)

ticarətçilərin mənafeyini ifadə etmək

ixrac olunan əmtəələrə maksimum yüksək qiymət qoymaq

- ixracın nisbətən üstünlüyü vasitəsi ilə ölkəyə pul toplamaq
- əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq
- qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək

118 Akvinski insanların ictimai statusunu necə müəyyən edirdi:

mənəvi-etik prinsiplərə görə

mülkiyyətə münasibətinə görə

- fiziki və əqli əmək arasındakı fərqə görə
- kübar cəmiyyətdəki mövqeyinə görə
- milli mənsubiyyətinə görə

119 Klassik siyasi iqtisadın ilk nəzəri cərəyanı:

neoliberalizm

keynsçilik

marksizm

- fiziokratlar
- merkantilizm

120 Aşağıdakılardan hansı yetkin Merkantilistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
- nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarların cəlb edilməsi
- ticarət balansı ideyasının irəli sürülməsi
- miqdar nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi

121 Aşağıdakılardan hansı ilkin Merkantilistlərin tədqiqatına aid deyil:

- aktiv ticarət balansı ideyasını irəli sürmək
- ixrac olunan əmtəələrə maksimum yüksək qiymət qoymaq
- ticarətçilərin mənafeyini ifadə etmək
- qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
- əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq

122 Merkantilistlərin xarakterik xüsusiyyətinə aid deyil:

- pul kapitalının qeyri məhsuldarlığı
- cəmiyyətin sərvətinin pulla, qızılla eyniləşdirilməsi
- milli dövlətlərin meydana gəlməsi prosesinin iqtisadi-nəzəri əsaslandırılması hallarının olması
- “Siyasi iqtisad” anlayışının elmi dövrüyyəyə gətirilməsi
- bazar münasibətlərinin formalaşması və inkişaf etmiş Avropa ölkələrində onun klassik siyasi iqtisadla əvəz olunması spesifikasiyinin əsaslandırılması

123 Kanonistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- mənfəət əldə etmək məqsədi ilə ticarətin genişləndirilməsi
- qiymətin əsas mənbəyi kimi faydalılıq
- ”ədalətli qiymət” ideyası
- pul kapitalının qeyri-məhsuldarlığı
- faydalılıq+nadirlilik

124 F.Akvinskinin fikirlərindən biri yanlısıdır:

O, sosial bərabərliyə cəhd göstərməyi çox ciddi mühakimə etmişdir

- əməyin kəmiyyətini zəruri yaşayış vasitələrinin dəyərində bərabər tutmuşdur
pul pul törədə bilmir, onun qazanc əldə etmək üçün istifadə edilməsi mümkün deyil
O, təbii və bazar qiymətləri arasında əsaslı fərq olduğunu söyləmişdir
O, fiziki və əqli əmək arasında fərq qoyub, insanların ictimai statusunun onunla müəyyən edildiyini güman etmişdir

125 Aşağıdakılardan hansı Merkantilistlərin nöqsanıdır:

- Bunların hamısı
Onların nəzəriyyəsində izafi dəyər ticarət mənfəəti formasında təzahür edir
Onlar cəmiyyətin sərvətini pulla eyniləşdirirdilər
Onlar kapital yığımını mübadilənin, xarici ticarətin törəməsi kimi başa düşürdülər
Onlar mübadiləni öz təbiətinə görə qeyri-ekvivalent sayırdılar

126 F.Akvinskinin fikirlərindən biri yanlıştır:

- pul pul törədə bilmir, onun qazanc əldə etmək üçün istifadə edilməsi mümkün deyil
puldən gəlir əldə etmək və ya faiz götürməklə əməksiz və torpaqsız varlı olmaq olar
O, sosial bərabərliyə cəhd göstərməyi çox ciddi mühakimə etmişdir
O, fiziki və əqli əmək arasında fərq qoyub, insanların ictimai statusunun onunla müəyyən edildiyini güman etmişdir
O, təbii və bazar qiymətləri arasında əsaslı fərq olduğunu söyləmişdir

127 Kanonistlərin baxışlarında xüsusi yer tutmuşdur:

- hamısı düzdür
"ədalətli qiymət" ideyası
pul kapitalının qeyri-məhsuldarlığı
faydalılıq+nadirlik
qiymətin əsas mənbəyi kimi faydalılıq

128 Aşağıdakılardan hansı Merkantilistlərin nöqsanı deyil:

- Onlar mübadiləni öz təbiətinə görə qeyri-ekvivalent sayırdılar
Onlar kapital yığımını mübadilənin, xarici ticarətin törəməsi kimi başa düşürdülər
Aktiv ticarət balansını irəli sürmüşdülər
Onların nəzəriyyəsində izafi dəyər ticarət mənfəəti formasında təzahür edir
Onlar cəmiyyətin sərvətini pulla eyniləşdirirdilər

129 Merkantilistlərin xarakterik xüsusiyyətinə aid deyil:

- milli dövlətlərin meydana gəlməsi prosesinin iqtisadi-nəzəri əsaslandırılması hallarının olması
cəmiyyətin sərvətinin pulla, qızilla eyniləşdirilməsi
xalis məhsulun renta ilə eyniləşdirilməsi
bazar münasibətlərinin formalaşması və inkişaf etmiş Avropa ölkələrində onun klassik siyasi iqtisadla əvəz olunması spesifikliyinin əsaslandırılması
"Siyasi iqtisad" anlayışının elmi dövriyyəyə gətirilməsi

130 Fiziokratlar merkantilistlərin hansı anlayış haqqında fikirlərini təkrar etmişlər:

- kapital
əmək haqqı
pul
sərvət
tədavül

131 Fiziokratlar bazar qiymətini nə ilə müəyyən edirdilər:

- bunların hamısı

istehsal olunmuş məhsulun bolluğu ilə
rəqabət ilə
tələb və təklifin nisbəti ilə
istehsal olunmuş məhsulun nadirliyi ilə

132 U.Petti təbii qiyməti nə ilə ölçürdü:

- əməyin miqdarı ilə
- nadirlik prinsipi ilə
- əmək məsrəfləri ilə
- istehsal xərcləri ilə
- faydalılıq həddi ilə

133 Klassik məktəb üçün xarakterikdir:

- təkrar istehsalın sxeminin verilməsi
- xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
- iqtisadiyyata dövlətin müdaxiləsinin zəruriliyi
- kapitalist istehsalının daxili qanunauyğunluqlarının aydınlaşdırmaları
- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi

134 Kim izafi dəyəri rentə ilə eyniləşdirirdi?

- F.Engels
- K.Marks
- A.Smit
- F.Kene
- D.Rikardo

135 İlk dəfə hansı iqtisadi məktəb kənd təsərrüfatında təkrar istehsal və gəlirin bölgüsünü tətbiq etmişdir?

- marksizm
- merkantilizm
- keynsçilik
- fiziokratlar
- monetarizm

136 Xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığını əsaslandırان iqtisadçı kimdir?

- K.Marks
- U.Petti
- A.Smit
- F.Kene
- F.Akvniski

137 İlk dəfə hansı iqtisadi məktəb kapitalın təhlilini vermişdir?

- keynsçilik
- merkantilizm
- marksizm
- monetarizm
- fiziokratlar

138 Klassik məktəb üçün xarakterikdir:

- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- təkrar istehsalın sxeminin verilməsi
- iqtisadiyyata dövlətin minimal qarışması

xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
kapitalist istehsalının daxili qanunauyğunluqlarının aydınlaşdırmaları

139 Kim sənayenin tənəzzülünün əsas səbəbini kəndlilərin yoxsulluğunda görürdü?

- A.Smit
- U.Petti
- K.Marks
- P.Buagilber
- F.Kene

140 Kim pul təklifinin artırılmasının ölkənin rifah səviyyəsinə səbəb olacağına inanırdı:

- P.Buagilber
- D.Rikardo
- U.Petti
- A.Smit
- F.Kene

141 Fiziokratların xalis məhsulu həm təbiətin bəxş etdiyi nemət, həm də muzzdlu fəhlənin izafi əməyi tərəfindən yaradılan məhsul kimi izah etməsinin səbəbi nə idi:

- bunların hamısı
- izafi dəyəri renta ilə eyniləşdirmələri
- maddi nemətlərin artmasını təbiətin özü ilə əlaqələndirmələri
- dəyərin mahiyyətini başa düşməmələri
- kənd təsərrüfatını xalis məhsul gətirən yeganə sahə hesab etmələri

142 U.Petti süni qiyməti nə ilə ölçürdü:

- əmtəənin bazar qiyməti ilə
- əmək məsrəfləri ilə
- istehsal xərcləri ilə
- faydalılıq həddi ilə
- nadirlik prinsipi ilə

143 Fiziokratların fikrincə, dövlətin funksiyasına aid deyil:

- iqtisadi liberalizm
- dövlətin iqtisadiyyata müdaxilə etməməsi
- mülkiyyətin müdafiəsi
- insan azadlığının qorunması
- ictimai xarakter daşıyan müəssisələrin saxlanması

144 Kim əmək haqqına əməyin təbii qiyməti kimi baxmış, onun kəmiyyətini zəruri yaşayış vasitələrinin dəyərində bərabər tutmuşdur:

- C.Mill
- J.B.Sey
- C.S.Mill
- A.Smit
- D.Rikardo

145 U.Pettinin tədqiqatının nəticəsində:

- siyasi iqtisad elmə, iqtisadi biliklər sistemində çevrilmişdir
- iqtisadiyyat tam sistem, biliyin əsas sahəsi kimi müəyyən edilmişdir
- materialist dialektik metod tətbiq olunmuşdur
- "maddi faiz nəzəriyyəsi" yaratmışdır

pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilmişdir

146 Fiziokrat C.Türqoya görə kapital:

insanın əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan biliyi və təcrübəsi, enerjisidir
əşya deyil, ictimai münasibətdir
toplanmış, maddiləşmiş əməkdir
başqa nemət və xidmətlər istehsalına sərf olunan nemətlər ehtiyatıdır

- yığıcı yolu ilə əmələ gəlir

147 Siyasi iqtisad elmi hansı məktəbin sayəsində liberal iqtisadiyyatın problemlərini öyrənən həqiqi elmi sistemə çevrilmişdir?

marjinalistlər
marksistlər

- klassik məktəb
keynsçilər
merkantilistlər

148 Hansı məktəbin nümayəndələri ilk dəfə iqtisad elminin predmetini istehsal münasibətləri ilə əlaqələndirmişlər?

marjinalistlər
keynsçilər
merkantilistlər
marksistlər

- klassik məktəb

149 Laissez faire, laissez passer ifadəsini ilk dəfə kim işlətməmişdir?

U.Petti
A.Smit
P.Buagilber
S.Sismondi

- V.Qume

150 Kim əmək haqqına əməyin təbii qiyməti kimi baxmış, onun kəmiyyətini zəruri yaşayış vasitələrinin dəyərində bərabər tutmuşdur?

C.S.Mill
D.Rikardo
J.B.Sey
C.Mill

- U.Petti

151 Predmetin istehsalının onun istehsalçısına və yaxud istehsalçıya neçəyə başa gəlməsi onun istehsalına sərf olunmuş əməkdir ifadəsi kimə məxsusdur?

- C.Mill
A.Smit
D.Rikardo
J.B.Sey
U.Petti

152 Fiziokratların baxışı hansıdır:

- xalis məhsul anlayışının elmi xarakteristikasının verilməsi
sərvətin mənbəyinin sənaye əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək
xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət

sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının öyrənilməməsi
kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri

153 Siniflərin daha konkret xarakteristikasını vermiş və Bəhrəsiz sinfi sahibkar kapitalistlərə və muzzdlu işçilərə bölərək daha da inkişaf etdirmişdir:

- A.Smit
- P.Buagilber
- F.Kene
- C.Türqo
- K.Marks

154 İqtisadi artımın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələrinə aid deyildir:

- monetarist
- neoklassik
- keynsçilik
- neokeynsçilik
- fiziokratizm

155 Klassik məktəbin xüsusiyyətlərinə aiddir:

- bunların hamısı
- iqtisadi liberalizm
- iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimlənməməsi
- azad rəqabət
- əmək -dəyər nəzəriyyəsi

156 Klassik siyasi iqtisadın təkamülünün II mərhələsinin nümayəndələri kimlərdir:

- P.Buagilber, U.Petti
- D.Rikardo, A.Smit
- C.S.Mill, K.Marks
- J.B.Sey, A.Smit
- T.R.Maltus, K.Marks

157 Klassik siyasi iqtisadın təkamülünün I mərhələsinin nümayəndələri kimlərdir:

- P.Buagilber, U.Petti
- D.Rikardo, A.Smit
- C.S.Mill, K.Marks
- J.B.Sey, A.Smit
- T.R.Maltus, K.Marks

158 Klassik məktəbin iqtisadiyyatın tənzimlənməsi haqqında təlimi nəyə əsaslanır?

- fiskal
- dövlət tərəfindən iqtisadiyyatın idarə edilməsi
- sosial sahənin
- iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimlənməsi
- pul-kredit

159 Klassik məktəbin xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- izafi dəyərin ticarət mənfəəti formasında təzahür etməsi
- iqtisadi liberalizm
- iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimlənməməsi
- azad rəqabət
- əmək -dəyər nəzəriyyəsi

160 Klassik məktəbin baxışı hansıdır:

- ümumi və xalis gəlir anlayışlarının elmi xarakteristikasının verilməsi
- sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək
- xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət
- sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının öyrənilməməsi
- kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri

161 Kim pulun yalnız müadilə vasitəsi funksiyasını yerinə yetirdiyini qeyd etmişdir?

- S.Sismondi
- A.Smit
- U.Petti
- K.Marks
- P.Buagilber

162 Kim ilk dəfə yoxsul kəndlilərin mənafeyini müdafiə etmişdir?

- J.B.Sey
- P.Buagilber
- A.Smit
- K.Marks
- D.Rikardo

163 Aşağıdakı fikirlərdən hansı fiziokratları xarakterizə edir:

- Onlar bir tərəfdən iqtisadi hadisə və proseslərə analitik yanaşmış,digər tərəfdən təsvirçilik etmişlər
- Onlar siyasi iqtisada həm pozitiv və həm də normativ elm kimi baxmışlar
- Onlar iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişafı nöqtəyi-nəzərdən yanaşmışlar
- onlar "Laissez-faire" tərəfdarı olmuşlar
- Onlar iqtisadiyyatın insanların iradəsindən asılı olmayan obyektiv qanunların fəaliyyət göstərdiyi bir sistem olması haqqında təlim işləyib hazırlamışlar

164 U.Pettinin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- həmin dövrdə istehsalın manifaktura forması üstünlük təşkil etmişdir
- həmin dövrdə liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdır
- həmin dövrdə dünya bazarının yaranması və beynəlxalq ticarətin genişlənməsi baş vermişdir
- həmin dövrdə ilkin kapital yığılımı prosesi başa çatmışdır
- həmin dövrdə sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdı

165 P.Buagilberin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- bu dövrdə kənd təsərrüfatının inkişafı üçün stimül yox idi
- bu dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmış və liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı
- bu dövrdə burjuaziya təsərrüfatının bütün sahələrində hakim qüvvəyə çevrilmişdir
- bu dövrdə iqtisadi və siyasi dəyişikliklər merkantilist siyasətini tutarsız etmişdir
- həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi, məhsuldar qüvvələrin və iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi

166 Klassik siyasi iqtisad əmək haqqını nə ilə əlaqələndirirdi?

- əmək məhsuldarlığı ilə
- fizioloji minimum ilə
- yaşayış minimumu ilə
- yoxsulluq səviyyəsi ilə
- həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması ilə

167 Hansı iqtisadi nəzəriyyə belə nəticəyə gəlir ki, bazarlar uzunmüddətli dövrdə artım tempindən kənarlaşma tendensiyasını özləri tənzimləyirlər?

- Monetarist nəzəriyyə
- Keyns nəzəriyyəsi
- Marjinalist nəzəriyyə
- Təklif nəzəriyyəsi
- Klassik nəzəriyyə

168 C.Türqo hansı fikirləri ilə F.Kenedən fərqlənmişdir?

- milli sərvətin artımının xalis məhsulla müəyyən olunması
- sənaye və ticarət mənfəətini qəbul etməsi
- sərvətin yalnız maddi tərəfinə diqqət yetirməsi
- fizokratların dəyər nəzəriyyəsinin olmaması
- yalnız əkinçilikdə xalis məhsulun yaradılması

169 P.Bualgilberin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- bu dövrdə iqtisadi və siyasi dəyişikliklər merkantilist siyasətini tutarsız etmişdir
- bu dövrdə burjuaziya təsərrüfatın bütün sahələrində hakim qüvvəyə çevrilmişdir
- bu dövrdə feodal sistemi öz əhəmiyyətini saxlamışdır
- bu dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmış və liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı
- həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi, məhsuldar qüvvələrin və iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi

170 U.Pettinin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- həmin dövrdə istehsalın manufaktura forması üstünlük təşkil etmişdir
- həmin dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmışdır
- həmin dövrdə dünya bazarının yaranması və beynəlxalq ticarətin genişlənməsi baş vermişdir
- həmin dövrdə ilkin kapital yığılımı prosesi başa çatmışdır
- həmin dövrdə sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdı

171 P.Buagilberin vergi islahatı kimin xeyrinə idi:

- varlı maliyyəçilərin
- yoxsulların
- əyanların
- kilsənin
- vergi yığanların

172 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Türqoya məxsusdur:

- torpaq rentası, torpağın becərilməsinə sərf edilmiş əmək məhsulunda birinci çıxılmalıdır
- torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadır
- dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir
- azad rəqabətin əsasında yaranan həqiqi qiymət iqtisadi müvazinətin əsasıdır
- mübadilə dəyəri renta ödənməyən torpaq üzərində istehsalda istifadə edilən əmək miqdarı ilə müəyyən olunur

173 A. Smit görünməyən əli necə izah edirdi?

- ilahi tərəfindən irəlicədən müəyyən edilən təsərrüfat mexanizmi
- qiymətin tənzimlənməsi kimi
- cəmiyyətin mənafeyi baxımından iqtisadiyyatın dövlət idarəçilik mexanizmi
- azad rəqabət şəraitində obyektiv iqtisadi qanunlara əsaslanan sahibkarların fəaliyyəti kimi
- dəyərin qiymətlə əlaqəsi kimi

174 Klassik iqtisadın nümayəndəsi D.Rikardoya görə kapital:

- istehsal vasitələridir
- toplanmış, maddiləşmiş əməkdir
- əşya deyil, ictimai münasibətdir

başqa nemət və xidmətlər istehsalına sərf olunan nemətlər ehtiyatıdır
insanın əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan biliyi və təcrübəsi, enerjisidir

175 Kimin nəzəriyyəsi klassik siyasi iqtisadın zirvəsi hesab olunur:

- D.Rikardonun
- C.M.Keynsin
- M.Fridmanın
- A.Marşalın
- A.Smitin

176 A.Smitin tədqiqatının nəticəsində:

materialist dialektik metod tətbiq olunmuşdur
iqtisadiyyat tam sistem, biliyin əsas sahəsi kimi müəyyən edilmişdir

- siyasi iqtisad elmə, iqtisadi biliklər sisteminə çevrilmişdir
pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilmişdir
kapitalın elmi təhlili verilmişdir

177 A.Smitin tədqiqatının çıxış nöqtəsi:

- əmək bölgüsü
görünməz əl nəzəriyyəsi
yeniliklərin tətbiqi
əmək dəyər nəzəriyyəsi
iqtisadi ehtiyatların məhdudluğu

178 A. Smit görünməyən əli necə izah edirdi?

- qiymətin tənzimlənməsi kimi
- azad rəqabət şəraitində obyektiv iqtisadi qanunlara əsaslanan sahibkarların fəaliyyəti kimi
ilahi tərəfindən irəlicədən müəyyən edilən təsərrüfat mexanizmi
dəyərin qiymətlə əlaqəsi kimi
iqtisadiyyatı cəmiyyətin mənafeyi baxımından dövlət idarəçilik mexanizmi

179 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- bunların hamısı
əmək dəyər nəzəriyyəsi
görünməz əl nəzəriyyəsi
əmək bölgüsü
insan eqoizmi

180 A.Smit dəyər nəzəriyyəsini necə izah edirdi?

- azad rəqabət şəraitində obyektiv iqtisadi qanunlara əsaslanan sahibkarların fəaliyyəti kimi
iqtisadiyyatı cəmiyyətin mənafeyi baxımından dövlət idarəçilik mexanizmi
qiymətin tənzimlənməsi kimi
- dəyərin qiymətlə əlaqəsi kimi
ilahi tərəfindən irəlicədən müəyyən edilən təsərrüfat mexanizmi

181 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi
pulun miqsdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
iqtisadiyyatın tam sistem kimi biliyin əsas sahəsinin müəyyən edilməsi

182 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aid deyil:

"Görünməz əl" ideyasının elmi dövriyyəyə gətirməsi
siyasi iqtisadın elmə, iqtisadi biliklər sistemində çevrilməsi
xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması

- kapital yığımın ümumi qanununun kəşfi
insanların mürəkkəb təsərrüfat fəaliyyətini idarə edən "iqtisadi insan" ideyasının elmi dövriyyəyə gətirməsi

183 Aşağıdakı əlamətlərlə səciyyələnən iqtisadi insan modelinin banisi kimdir:- iqtisadi davranışının səbəblərində şəxsi maraqların müəyyənləşdirici rolu;-iqtisadi subyektin öz işlərində səriştəliyi;-bazar iqtisadiyyatında insanın təsərrüfat fəaliyyətinin əsas səbəbi-rifahın qeyri-pul amilləri nəzərə alınmaqla gəlirin maksimumlaşdırılması:

- A.Marşall
- Smit
- C.Mill
- C.Bentam
- A.Vaqner

184 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
"iqtisadi insan" kateqoriyasının bazar subyekti kimi öyrənilməsi
təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi

185 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- kapital yığımın ümumi qanununun kəşfi
siyasi iqtisadın elmə, iqtisadi biliklər sistemində çevrilməsi
insanların mürəkkəb təsərrüfat fəaliyyətini idarə edən "iqtisadi insan" ideyasının elmi dövriyyəyə gətirməsi
xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması
"Görünməz əl" anlayışlar ideyasının elmi dövriyyəyə gətirməsi

186 A.Smitin mühüm xidməti odur ki,

- O təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafə çatışmamazlığı ilə əlaqələndirmişdir
- O pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəflərini dəyərin tənzimləyicisi hesab etmişdir
- O kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatını vermişdir
O mənfəəti artıq dəyər adlandırmış onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsəndiyini qeyd etmişdir
O əməyin kapitalist tərəfindən istismar olunduğu fikrini irəli sürmüşdür

187 A.Smit əmək bölgüsünü necə izah edirdi:

- istehsal xərclərinin faydalılığı kimi
- istehsal xərcləri kimi
- istehsalın əsas amili kimi
- sərvəti artırmağın birbaşa amili kimi
əmək haqqının, mənfəət və torpaq rentasının cəmi kimi

188 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin əsasını kim qoymuşdur:

- J.B.Sey
- U.Petti
- A.Smit
- D.Rikardo
- K.Marks

189 Aşağıdakı fikirlərdən hansı A.Smitin Xalqların sərvəti əsərinin tədqiqat obyektinə aiddir:

- bunların hamısı
 - əvvəlki iqtisadi mənbələrin tənqidi
 - vergiqoymanın prinsipləri
 - dövlət gəlirlərinin mənbəyi
 - kapitalizmin inkişafının tarixi şəraiti

190 A.Smitin mühüm xidməti odur ki,

- o əməyin kapitalist tərəfindən istismar olunduğu fikrini irəli sürmüşdür
- O pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəflərini dəyərin tənzimləyicisi hesab etmişdir
- O mənfəəti artıq dəyər adlandırmış onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsənildiyini qeyd etmişdir
- O kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatını vermişdir
 - o təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafə çatışmamazlığı ilə əlaqələndirmişdir

191 A.Smit əmək haqqını necə izah edirdi:

- istehsal xərclərinin faydalılığı kimi
- sərvəti artırmağın birbaşa amili kimi
- istehsal xərcləri kimi
- əməyin təbii qiyməti kimi
 - istehsalın əsas amili kimi

192 A.Smit dəyərin ölçüsü kimi nəyi əsas götürmüşdü:

- nemətin iqtisadi faydalılığını
- bütün cəmiyyətin tələbatı ilə bu tələbatı ödəməyə kifayət edən əməyin miqdarı arasındakı nisbət kimi
- pis istehsal şəraitində əmtəə istehsalına sərf olunan iş vaxtı ilə
- əmtəə istehsalına sərf olunan iqtisadi məsrəflərləri
- əmtəənin istehsalı üçün zəruri olan iş vaxtını

193 A.Smitin əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ziddiyyəti ondadır ki:

- O dəyərin mənbəyini, qızıl, gümüş və digər qiymətli metallar istehsalına sərf olunan konkret əməyi, ümumi əmək kimi vermişdir
- O əməklə kapital arasındakı mübadilə prosesini və əmtəələrin reallaşmasında əmələ gələn gəlirlərin təhlilini əmək-dəyər mövqeyində apara bilməmişdir
- O bölgünün cəmiyyətinin maddi sərvətinin artması üçün daha əlverişli sosial şəraitin yaratdığını duymuşdur
- O dəyərin mütləq və nisbi formada olduğunu göstərmişdir
- O dəyərin bilavasitə mənbəyini yalnız bir müəyyən konkret əmək olduğunu göstərmişdir

194 A.Smit və D.Rikardo göstərmişdilər ki, kapitalizm üçün əsas problem:

- əhali artıqlığıdır
- satış problemdir
- istehsalın artımını təmin edən yığımdır
 - durğunluq problemdir
 - kəsilirli istehlak nəzəriyyəsidir

195 A.Smit elə bir dövrdə yaşamışdır ki:

- həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
- həmin dövrdə iri torpaq mülkiyyətçilərinin mənafeyi müdafiə olunmuşdu
- ilkin kapital yığımının tarixi prosesi yenidən başa çatmışdı
- Qərbi Avropa ölkələrinin sosial-iqtisadi həyatında böyük dəyişikliklər baş vermişdi
- liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı

196 A.Smit hesab edir ki:

əmək kapitalist tərəfindən istismar olunur

mənfəət artıq dəyərdir, fəhlə tərəfindən yaradılır və kapitalist tərəfindən mənimsənilir

pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəfləri dəyərin tənzimləyicisidir

təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafe çatışmazlığı var

- iqtisadi tərəqqi dövründə əmək haqqı artırılmalıdır, çünki inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatda əməyə böyük tələbat var

197 A.Smit elə bir dövrdə yaşamışdır ki:

həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi

həmin dövrdə iri torpaq mülkiyyətçilərinin mənafeyi müdafiə olunmuşdu

- sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdır
Qərbi Avropa ölkələrinin sosial-iqtisadi həyatında böyük dəyişikliklər baş vermişdi
liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı

198 A.Smitin ilk böyük əsəri hansı olmuşdur:

"Vergilər və rüsumlar haqqında traktat"

"Xalqların sərvətinin təbiəti və səbəbləri haqqında tədqiqat"

- "Əxlaqi hisslər nəzəriyyəsi"
"Siyasi iqtisadın və vergiqoymanın əsasları"
"Pul haqqında müxtəlif düşüncələr"

199 A.Smit dəyərin ölçüsü kimi nəyi əsas götürmüşdü:

nemətin iqtisadi faydalılığını

- əmtənin istehsalı üçün zəruri olan iş vaxtını
bütün cəmiyyətin tələbatı ilə bu tələbatı ödəməyə kifayət edən əməyin miqdarı arasındakı nisbət kimi
pis istehsal şəraitində əmtə istehsalına sərf olunan iş vaxtı ilə
əmtə istehsalına sərf olunan iqtisadi məsrəflərləri

200 A.Smit mənfəəti necə izah etmişdir:

- avans olunmuş kapitalın törəməsi kimi
kapitalın qazancı kimi
izafi dəyərin mənfəətə bərabər olması kimi
fəhlənin öz dəyərindən artıq yaratdığı dəyər kimi
mənfəəti izafi dəyərin çevrilmiş forması kimi

201 D.Rikardonun hansı fikirləri iqtisad elminin qızıl fonduna daxil olmuşdur:

- torpaq rentası ilə bağlı fikirlər
əmək-dəyər nəzəriyyəsi
vergi və vergiqoyma məsələləri
əmək haqqı nəzəriyyəsi
pulun miqdar nəzəriyyəsi

202 D.Rikardo dəyəri nəyin əsasında müəyyən edirdi?

müqayisəli xərclər nəzəriyyəsinin

- əmək məsrəfinin
qıtlıq dərəcəsinin
xərclər nəzəriyyəsinin
faydalılıq nəzəriyyəsinin

203 D.Rikardoya görə, rentanın kəmiyyəti nədən asılıdır?

torpaqlara çəkilən əmək məsrəflərindən

kənd təsərrüfatına çəkilən əmək məsrəflərindən

- kənd təsərrüfatı istehsalına cəlb olunmuş torpaqlardakı məhsuldarlıq fərqindən torpağın məhsuldarlığının azalması qanunundan orta mənfəət normasından

204 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən D.Rikardoya aid olanını seçin:

- torpaq rentası ilə bağlı fikirlər pulun miqdar nəzəriyyəsi
- bunların hamısı vergi və vergiqoyma məsələləri əmək haqqı nəzəriyyəsi

205 D.Rikardonun vergi konsepsiyasına görə nəyə vergi qoymaq mümkün deyildir:

- sənayeçilərə rentaya
- real əmək haqqına kapital qoyuluşuna istehlakçılara

206 D.Rikardo bölgü nəzəriyyəsini nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- müqayisəli xərclər nəzəriyyəsinin əmək dəyər nəzəriyyəsinin xərclər nəzəriyyəsinin faydalılıq nəzəriyyəsinin əmək məsrəfinin

207 D.Rikardonun pul nəzəriyyəsində çatışmayan cəhət hansıdır:

- tədavülə tələbatdan artıq qızıl və ya gümüş pullar buraxılırsa, onlar öz dəyəri olduğundan tədavül sferasından çıxıb yığıma gedə bilər əgər tədavüldə kağız pulların miqdarı artarsa, onda digər şərtlər dəyişməzsə, onlar əvvəlki pul kütləsinin ifadə etdiyi əmtəə kütləsi ekvivalentini ifadə edəcəkdir əgər mövcud ölkədə həddindən çox qızıl toplanarsa, onda bu ölkədə malların qiyməti artırıq kağız pul tədavülü ilə qızıl pul tədavülü arasında prinsipial fərq qoymamışdır pulun dəyəri tədavüldə bərqərar olur və tədavüldəki pulların kəmiyyətindən asılıdır

208 Kim ilk dəfə təbii azadlıq şəraitində fəaliyyət göstərən iqtisadiyyatın elmi sistemini yaratmışdır:

- D.Rikardo C.M.Keyns U.Petti A.Marşal A.Smit

209 D.Rikardoya görə:

- əgər mənfəət və əmək haqqı qiymətə münasibətə görə birincidirsə, renta isə ona münasibətdə ikincidir iqtisadi inkişaf gəlirin bölgüsü arasında çox sıx əlaqə vardır fəhlə və torpaq mülkiyyətçiləri bütün şəraitlərdə ictimai sərvətin artmasında maraqlıdır həqiqi sərvətin hər cür artımı onda tətbiq olunan əməyin miqdarının hər cür artımı dolayısı torpaqdan əldə olunan rentanın yüksəlməsinə gətirib çıxarır renta qiymət ilə əmək haqqı və mənfəətin fərqidir

210 D.Rikardonun pul nəzəriyyəsində çatışmayan cəhət hansıdır:

kağız pul tədavülü ilə qızıl pul tədavülü arasında prinsipial fərq qoymamışdır əgər tədavüldə kağız pulların miqdarı artarsa, onda digər şərtlər dəyişməzsə, onlar əvvəlki pul kütləsinin ifadə etdiyi əmtəə kütləsi ekvivalentini ifadə edəcəkdir

əgər mövcud ölkədə həddindən çox qızıl toplanarsa, onda bu ölkədə malların qiyməti artır pulun dəyəri tədaviyə bərqərar olur və tədaviyədəki pulların kəmiyyətindən asılıdır

- tədaviyələ tələbatından artıq qızıl və ya gümüş pullar buraxılırsa, onlar öz dəyəri olduğundan tədaviyə sferasından çıxıb yığıma gedə bilər

211 Azadlıq şəraitində fəaliyyət göstərən iqtisadiyyatın elmi sistemini ilk dəfə kim yaratmışdır:

- K.Marks
- D.Rikardo
- A.Marşall
- A.Smit
- U.Petti

212 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aiddir:

- differensial rentanın mövcudluğunu qəbul etmiş, mütləq rentanı isə inkar etmişdir xalqın sərvətinin əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatının verilməsi: əmək haqqı, mənfəət, renta "İqtisadi insan" anlayışının elmi dövrüyyəyə gətirilməsi

213 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aid deyil:

- iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
- əmtənin dəyərinə kapitalın dəyərinin daxil edilməsi pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması

214 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun pul tədaviyə haqqındakı fikirlərinə aid deyil:

- pula tələb və onu müəyyən edən amillər pulun tədaviyə sürəti qızılın beynəlxalq hərəkətinin mexanizmi kağız pulun qızıla dəyişdirilə bilməsi
- pulun yığım funksiyası

215 D.Rikardo əməyin təbii qiymətini necə izah edirdi:

- Bunların hamısı
- əməyin təbii qiyməti işçinin dolanmasını təmin edən və öz nəslini azaldıb artırmadan davam etdirəcək qiymət səviyyəsidir faktiki əmək haqqıdır və o əməyə olan tələb və onun təklifinin təsiri altında dəyişir əməyin əmtəə olduğunu güman edir və əmək haqqını əməyin təbii qiyməti adlandırır əmək haqqı əməyin təbii qiymətidir və o yaşayış vasitələrinin dəyərinə bərabərdir

216 A.Smitə görə:

- bunların hamısı
- əgər mənfəət və əmək haqqı qiymətə münasibətə görə birincidirsə, renta isə ona münasibətdə ikincidir renta qiymət ilə əmək haqqı və mənfəətin fərqi hətəqi sərvətin hər cür artımı onda tətbiq olunan əməyin miqdarının hər cür artımı dolayısı torpaqdan əldə olunan rentanın yüksəlməsinə gətirib çıxarır yüksək əmək haqqı əmək məhsuldarlığının mühüm stimuludur

217 D.Rikardonun pul nəzəriyyəsinə aid olan fikri seçin:

kağız pul tədaviyə ilə qızıl pul tədaviyə arasında prinsipial fərq qoymamışdır əgər tədaviyədə kağız pulların miqdarı artarsa, onda digər şərtlər dəyişməzsə, onlar əvvəlki pul kütləsinin ifadə etdiyi əmtəə kütləsi ekvivalentini ifadə edəcəkdir

əgər mövcud ölkədə həddindən çox qızıl toplanarsa, onda bu ölkədə malların qiyməti artır
pulun dəyəri tədaviyə bərqərar olur və tədaviyədəki pulların kəmiyyətindən asılıdır

- tədaviyə tələbatından artıq qızıl və ya gümüş pullar buraxılırsa, onların öz dəyəri olduğundan tədaviyə sferasından çıxıb yığıma gedə bilər

218 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin pul haqqındakı fikirlərinə aiddir:

pula tələb və onu müəyyən edən amillər
pulun tədaviyə sürəti
qızılın beynəlxalq hərəkətinin mexanizmi
kağız pulun qızıla dəyişdirilə bilməsi

- pulun mübadilə funksiyası

219 Kim iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişaf nöqtəyi-nəzərindən yanaşmışdır:

A.Marşall
D.Rikardo
U.Petti
K.Marks

- A.Smit

220 A.Smitin istifadə etdiyi əsas metodlar:

- analitik, təsvirçilik
elmi abstraksiya, kauzal
müqayisəli təhlil metodu
iqtisadi təhlil metodu
statistik-iqtisad metodu

221 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aid deyil:

- əmək-dəyər nəzəriyyəsinin əsasının qoyulması
iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi
müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması

222 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aiddir:

- Bunların hamısı
differensial rentanın mövcudluğunu qəbul etmiş, mütləq rentanı isə inkar etmişdir
sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması
“İqtisadi insan” anlayışının bazar subyekti kimi öyrənilməsi

223 U.Pettinin iqtisad elminin metodologiyasına gətirdiyi yenilik:

- eksperiment metodu
elmi abstraksiya, kauzal
müqayisəli təhlil metodu
iqtisadi təhlil metodu
statistik-iqtisad metodu

224 D.Rikardo mənfəəti necə izah etmişdir:

avans olunmuş kapitalın törəməsi kimi
izafi dəyərin mənfəətə bərabər olması kimi
fəhlənin öz dəyərindən artıq yaratdığı dəyər kimi

- kapitalın qazancı kimi
izafi dəyərin çevrilmiş forması kimi

225 D.Rikardonun dəyər nəzəriyyəsinin əsas xüsusiyyəti ibatətdir ki:

- O dəyərin mənbəyini, qızıl, gümüş və digər qiymətli metallar istehsalına sərf olunan konkret əməyi, ümumi əmək kimi vermişdir
- O dəyərin bilavasitə mənbəyini yalnız bir müəyyən konkret əmək olduğunu göstərmişdir
- O əməklə kapital arasındakı mübadilə prosesini və əmtələrin reallaşmasında əmələ gələn gəlirlərin təhlilini əmək-dəyər mövqeyində apara bilməmişdir
- O bölgünün cəmiyyətinin maddi sərvətinin artması üçün daha əlverişli sosial şəraitin yaratdığını duymuşdur
- O dəyərin mütləq və nisbi formada olduğunu göstərmiş və öz qarşısına əmtəənin mütləq dəyərini deyil, nisbi dəyərinin dəyişikliklərinin təsirini öyrənmək məqsədi qoymuşdur

226 D.Rikardo vergiqoyma məsələsini nə ilə əlaqədə öyrənmişdi:

- məhsul istehsalının həcmi ilə
- kapital yığılı ilə
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi ilə
- pulun miqdar nəzəriyyəsi ilə
- gəlir bölgüsü ilə

227 D.Rikardo elə bir dövrdə yaşayıb yaratmışdır ki:

- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, kənd təsərrüfatının inkişafına istiqamətlənmişdir
- həmin dövrdə kapitalist istehsalının manufaktura mərhələsi yaranmışdır
- həmin dövrdə İngiltərədə sənaye inqilabı baş vermişdir
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, sənaye istehsalına yönəlmişdir
- kənd təsərrüfatında xırda müstəqil kəndli təsərrüfatları öz gəlirlərini iri torpaq sahibkarlığına və kapitalist icarəçi fermer təsərrüfatlarına vermişdir

228 Aşağıdakı fikirlərdən hansı D.Rikardoya məxsusdur:

- dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir
- torpaq rentası, torpağın becərilməsinə sərf edilmiş əmək məhsulunda birinci çıxılmalıdır
- mübadilə dəyəri rentə ödənməyən torpaq üzərində istehsalda istifadə edilən əmək miqdarı ilə müəyyən olunur
- azad rəqabətin əsasında yaranan həqiqi qiymət iqtisadi müvazinətin əsasıdır
- torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadır

229 D.Rikardonun sistemində vergi bazası nəyə əsaslanır:

- əməkhaqqına
- xalis məhsula
- kapital yığılına
- məhsul istehsalının həcminə
- gəlir bölgüsünə

230 D.Rikardo elə bir dövrdə yaşayıb yaratmışdır ki:

- həmin dövrdə kapitalist istehsalının manufaktura mərhələsi yaranmışdır
- həmin dövrdə İngiltərədə sənaye inqilabı baş vermişdir
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, kənd təsərrüfatının inkişafına istiqamətlənmişdir
- həmin dövrdə merkantlist düşüncələrdən klassik iqtisadi düşüncəyə keçid başlamışdır
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, sənaye istehsalına yönəlmişdir

231 T.R.Maltusa görə: doğum və ölüm normalarına təsir edən amil hansıdır:

- bunların hamısı
- “mənəvi cilovlanma”
- zəif sağlamlıq

yoxsulluq
qüsurlu yaşayış

232 S.Sismondi siyasi iqtisada necə baxırdı:

- bunların heç biri
resursların nadirliyini öyrənən elm kimi
cəmiyyətin istehsal münasibətlərini öyrənən elm kimi
● sərvət və onun artırılması üsulları haqqında elm kimi
məhsuldar qüvvələri öyrənən elm kimi

233 S.Sismondi inflyasiyaya necə tərif verirdi:

- məcmu tələb və məcmu təklif arasında uyğunsuzluqdur
pulun alıcılıq qabiliyyətinin uzun müddət aşağı düşməsi prosesidir
iqtisadiyyatın qeyri-sabitliyinin mühüm aspektidir
● tədavül kanallarının əlavə kağız pullarla həddindən artıq doldurulmasının nəticəsidir
qiymətin ümumi səviyyəsinin artması kimi

234 Sərt qiymət əsasında ümumi tarazlığın saxlanması-bu hansı qanundur:

- Sey qanunu
tələbatın daim artması qanunu
əmək məhsulunun əmək haqqından üstün artması qanunu
pul tədavülü qanunu
izafi dəyər qanunu

235 J.B.Sey istehsal amillərini necə təsnifləşdirirdi?

- kapital, torpaq, əmək
kapital, torpaq, sahibkarlıq qabiliyyəti
əmək və torpaq
əmək və sahibkarlıq qabiliyyəti
əmək və kapital

236 Hansılar klassik iqtisadi məktəbin davamçıları olmuşdur?

- K.Marks, F.Engels
C.R.Mak-Kullax, C.Buagilber
S.Sismondi, U.Petti
R.Maltus, A.Smit
● F.Bastiya, J.B.Sey

237 C.S.Milə görə:

- qeyri-məhsuldar əmək xalis əlavə dəyər yaratmır və əməyin qeyri-məhsuldar istifadəsi ilə əldə olunan mənfəət sadəcə olaraq gəlirin yenidən bölgüsüdür
kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtəənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
dəyər əməklə deyil, faydalılıqla müəyyən olunur
əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
əmək sərvətin yeganə mənbəyidir

238 C.R.Mak-Kullox göstərmişdir ki:

- kapitalist münasibətləri sadə əmtəə təsərrüfatı münasibətləri ilə eynidir
əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
mənfəət kapitalistin öz kapitalını istehlaka sərf etməkdən “imtina” etdiyinə görə onun mükafatıdır
əmək haqqı fəhlənin öz istirahət və rahatlığından “imtina” edib işlədiyinə görə onun mükafatıdır
sahibkar gəliri, idarə etdiyinə görə kapitalistin əmək haqqıdır

239 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Millə aid deyil:

- dəyər ünsürlərinin və onların gəlirlərinin psixoloji izahını vermişdir
istehsal prosesində iştirak edən məşinlərin, xammalın, yanacaqın dəyərini yığılmış əmək-kapital kimi götürmüş və onlar işləyərək dəyər yaratdığını söyləmişdir
əmtənin dəyəri kapitalist kapital məsrəfləri, əmək haqqına onun sərf etdiyi xərcləri və mənfəəti ilə müəyyən olunur
O, xüsusi torpaq mülkiyyətinə qarşı çıxmış və onun milliləşdirilməsini tələb etmişdir
O, torpaq mülkiyyətçilərinin deyil, kapital sahiblərinin mənfəətlərini müdafiə etmişdir

240 İstehsal miqyasında qənaət haqqında anlayış kimə məxsusdur?

- C.R.Mak-Kullox
- A.Smit
- C.S.Mill
- C.Mill
- K.Marks

241 C.S.Mill klassik yönümlü digər iqtisadçılardan fərqləndirən mühüm cəhət hansıdır?

- pula sitayışı pisləmiş
fəhlə sinfinə müəyyən rəqabət ifadə etmiş
- bunların hamısı
takamül yolu ilə sosializmə keçilməsi tərəfdarı olmuş
kapitalizmə tənqidi yanaşmış

242 C.S.Mill göstərmişdir ki:-

- əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- kapitalın mənfəəti imtinaya görə mükafatıdır
əmək sərvətin yeganə mənbəyidir
dəyər əməklə deyil, faydalılıqla müəyyən olunur

243 Aşağıdakı fikirlərdən S.Sismondinə aid olanı seçin:

- inflasiya iqtisadiyyatın qeyri-sabitliyinin mühüm aspektidir
inflasiya pulun alıcılıq qabiliyyətinin uzun müddət aşağı düşməsi prosesidir
inflasiya məcmu tələb və məcmu təklif arasında uyğunsuzluqdur
inflasiya qiymətin ümumi səviyyəsinin artmasıdır
- inflasiya tədavi kanallarının əlavə kağız pullarla həddindən artıq doldurulmasının nəticəsidir

244 Prudon iddia edirdi ki;

- təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir
- əmək bölgüsünün, dəyərin mənfəətlərini aradan qaldırmaqla, kapitalist əmtəə təsərrüfatını yaxşılaşdırmaq olar
kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir
mülkiyyət resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir
istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak prosesində istehsal vasitələrinin və onların köməyi ilə hazırlanan maddi nemətlərin mənimsənilməsidir

245 C.R.Mak-Kullox göstərmişdir ki:

- mənfəət kapitalistin öz kapitalını istehlaka sərf etməkdən “imtinaya” etdiyinə görə onun mükafatıdır
əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- cəmiyyət iqtisadi xalqların milli xüsusiyyətlərindən asılı olmayaraq ümumi xarakterə malik olan iqtisadi qanunlarla tənzimlənir
sahibkar gəliri, idarə etdiyinə görə kapitalistin əmək haqqıdır
əmək haqqı fəhlənin öz istirahət və rahatlığından “imtinaya” edib işlədiyinə görə onun mükafatıdır

246 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Milə aiddir:

əmtənin dəyəri kapitalistin kapital məsrəfləri, əmək haqqına onun sərf etdiyi xərcləri və mənfəəti ilə müəyyən olunur
istehsal prosesində iştirak edən maşınların, xammalın, yanacaqın dəyərini yığılmış əmək-kapital kimi götürmüş və onlar işləyərək dəyər yaratdığını söyləmişdir

- bunların hamısı
O, torpaq mülkiyyətçilərinin deyil, kapital sahiblərinin mənafeələrini müdafiə etmişdir
O, xüsusi torpaq mülkiyyətinə qarşı çıxmış və onun milliləşdirilməsini tələb etmişdir

247 Hansılar klassik iqtisadi məktəbin davamçıları olmamışdır?

- K.Marks, F.Engels
S.Sismondi, C.S.Mill
R.Maltus, C.Mill
F.Bastiya, J.B.Sey
C.R.Mak-Kullax, F.Bastia

248 J.B.Seyə aid olanı seçin:

- kapital, torpaq, əmək
əmək və sahibkarlıq qabiliyyəti
əmək və kapital
kapital, torpaq, sahibkarlıq qabiliyyəti
əmək və torpaq

249 J.B.Seyin qanunu öz əhəmiyyətini hansı alimin nəzəriyyəsiindən sonra itirdi:

- M.Fridmen
K.Menger
A.Marşall
C.Klark
- C.Keyns

250 S.Sismondi siyasi iqtisada necə baxırdı:

- bunların heç biri
cəmiyyətin istehsal münasibətlərini öyrənən elm kimi
- dövlətdən asılı olan xalqın maddi rifahı kimi
məhsuldar qüvvələri öyrənən elm kimi
resursların nadirliyini öyrənən elm kimi

251 J.B.Sey qanunu göstərir ki:

- qiymətin artımı təklifin azalmasına gətirib çıxarır
əmək haqqı və qiymət çevik hesab olunmur, ona görə də bazar tarazlığının əldə olunmasına əngəl yaradır
təklifin, eləcə də tələbin əyrisinin hərəkətləri bazar tarazlığına gətirib çıxarır
təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- qiymətlərin artımı təklifin çoxalmasına gətirib çıxarır

252 İqtisadi tsiklin əsas səbəbi cari gəlirlərin çox hissəsinin əmanətə, az hissəsinin isə şəxsi istehlaka yönəlməsidir. Bu hansı nəzəriyyədir?

- ifrat yığılma nəzəriyyəsi
monetar nəzəriyyə
- natamam istehlak nəzəriyyəsi
marksist nəzəriyyə
xarici amillər nəzəriyyəsi

253 Böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmazlığı üzündən baş verir. Bu fikir kimə məxsusdur?

P.Buagilber
A.Marşal
● S.Sismondi
U.S.Cevons
K.Marks

254 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansı S.Sismondıya məxsusdur:

böhran tələbin artıqlığı üzündən baş verir

ümumi böhran mümkün deyil, yalnız təsadüfi ayrı-ayrı məhsullar istehsalının böhranı labüddür

- böhran təsadüfi deyil, o daxili ziddiyyətlərin, yəni istehsal və istehlak arasındakı ziddiyyətin mühüm təzahürüdür adamlar nemətlərin nəinki çatışmazlığından, eyni zamanda artıqlığından da ölə bilirlər bütün alıcı və satıcılar "Zənginlik zənciri" içində bir-biri ilə sıx şəkildə bağlanmışdır

255 J.B.Sey göstərmişdir ki:

qiymətin artımı təklifin azalmasına gətirib çıxarır

- qiymətlərin artımı təklifin çoxalmasına gətirib çıxarır tələfin, eləcə də tələbin əyrisinin hərəkətləri bazar tarazlığına gətirib çıxarır təklif özünün xüsusi tələbini yaradır əmək haqqı və qiymət çevik hesab olunmur, ona görə də bazar tarazlığının əldə olunmasına əngəl yaradır

256 J.B.Seyin fikrinə görə:

doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır

- dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir tələb müfəviq təklif yaradır pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir

257 Sərvəti istehlak predmetlərində görünən iqtisadçı kim olmuşdur:

U.S.Cevons
S.Sismondi
● P.Buagilber
A.Marşal
K.Marks

258 N.U.Senior D.Rikardonun davamçılarından hansı fərqli fikri söyləmişdir:

əmək haqqı bilavasitə canlı əməyin, mənfəət isə maddiləşmiş, keçmiş əməyin haqqıdır

- sahibkar gəlirinə, istehsalı idarə etdiyinə görə, kapitalistin əmək haqqı kimi baxmışdır fəhlə əməyin tam dəyərini alır, yeni yaradılmış dəyərdən onun almadığı nə varsa, bunu o deyil, onun canlı əməyi deyil, kapitalda təcəssümlənmiş keçmiş əmək yaratmışdır maşın, heyvan və yaxud təbiət qüvvələri ilə baş verən fəaliyyətin də əmək kimi zühür etdiyini qeyd edir dəyər = istehsal xərcləri+mənfəətə

259 J.B.Seyin fikrinə görə:

pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir

tələb müfəviq təklif yaradır

doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır

- təklif müvafiq tələb yaradır dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir

260 J.B.Sey qanunu belədir ki:

qiymətin artımı təklifin azalmasına gətirib çıxarır

- qiymətlərin artımı təklifin çoxalmasına gətirib çıxarır

təlifin, eləcə də tələbin əyrisinin hərəkətləri bazar tarazlığına gətirib çıxarır
 təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
 əmək haqqı və qiymət çevik hesab olunmur, ona görə də bazar tarazlığının əldə olunmasına əngəl yaradır

261 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansı Maltusa məxsusdur:

- satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
 adamlar nemətlərin nəinki çatışmazlığından, eyni zamanda artıqlığından da ölən bilərlər
 ümumi böhran mümkün deyil, yalnız təsadüfi ayrı-ayrı məhsullar istehsalının böhranı labüddür
 böhran tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmazlığı üzündən baş verir
 bütün alıcı və satıcılar "Zənginlik zənciri" içində bir-biri ilə sıx şəkildə bağlanmışdır

262 Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsinin tərəfdarı olmuşdur?

P.Buagilber

J.B.Sey

- S.Sismondi
- D.Rikardo
- A.Smit

263 S.Sismondi əmək bölgüsünü necə izah edirdi:

bunların hamısı doğrudur

əmək bölgüsü və mübadilə əməyə qənaət edir

əmək bölgüsü insanlar arasında onların əmək məhsullarının mübadiləsinə səbəb olur

əmək bölgüsünə, onun ictimai formasından asılı olmayan mücərrəd forma kimi baxmışdır

- əmək bölgüsü əmək məhsuldarlığını nə qədər artırsa, ona proporsional olan insanın əqli və fiziki qüvvələrinin, sağlamlığının və şagirdlərinin itirilməsi deməkdir

264 T.Maltusa görə:

dəyər faydalılığın ölçüsüdür

- alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqının deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
 istehsal prosesi əmtəənin dəyərinin yaradılması nöqtəyi nəzərindən ikilidir
 ictimai istehsalda üç əsas amil: əmək, torpaq və kapital fəaliyyət göstərir
 əməyin ikili xarakteri: onun konkret və abstrakt əmək olmasıdır

265 T.Maltus iddia edirdi ki:

yalnız fəhlələr öz gəlirindən əlavə gəlir - torpaq mülkiyyətçiləri üçün renta və kapitalist üçün mənfəət yaradır
 milli sərvət mahiyyət etibarilə sərvət deyildir, çünki ondan əhalinin böyük əksəriyyətinin payına cüzi bir hissə düşür

əhalinin artımının gəlir çərçivəsində məhdudlaşdırmaq lazımdır

xalqlar bir tərəfdən həddindən artıq xərclədiyinə və bir tərəfdən də həddindən artıq xərcləmədiyinə görə müflisləşə bilirlər

- əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir

266 J.B.Seyin xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- sərvətin mənbəyini millətin istehsal potensialında görmüşdür
 əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur
 D.Rikardonun qəbul etmədiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul edirdi
 D.Rikardonun qəbul etdiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul etmədi
 satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur

267 J.B.Seyin Bazarlar qanunu nun əsas mahiyyəti nədir?

əmtəələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir

"bütün alınanlar satılıb və bütün satılanlar alınır"

- daxili bazarlarda xaricdəki kimi məhsullar məhsullarla alınır

alıcı əmtənin satıcısına təkə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
əmtələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

268 C.Millə görə:

alıcı əmtənin satıcısının təkə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir

- təhsil “bazarın” gücsüzlüyünün nümunəsidir
cəmiyyətin inkişafının indiki vəziyyətində əsas məqsəd xüsusi mülkiyyət sisteminin devrilməsinə cəhd etmək deyil, ancaq onu yaxşılaşdırmaqdır
əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

269 T.Maltusa görə:

əhalinin artımının gəlir çərçivəsində məhdudlaşdırmaq lazımdır
milli sərvət mahiyyət etibarilə sərvət deyildir, çünki ondan əhalinin böyük əksəriyyətinin payına cüzi bir hissə düşür

- yalnız fəhlələr öz gəlirindən əlavə gəlir - torpaq mülkiyyətçiləri üçün renta və kapitalist üçün mənfəət yaradır
əmtədə maddiləşmiş əməyin miqdarı onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
xalqlar bir tərəfdən həddindən artıq xərclədiyinə və bir tərəfdən də həddindən artıq xərcləmədiyinə görə müflisləşə bilərlər

270 J.B.Seyə görə:

istehsal prosesi əmtənin dəyərini yaradılması nöqtəyi nəzərdən ikilidir

- ictimai istehsalda üç əsas amil: əmək, torpaq və kapital fəaliyyət göstərir
alıcı əmtənin satıcısına təkə əmək haqqının deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
dəyər faydalılığın ölçüsüdür
əməyin ikili xarakteri: onun konkret və abstrakt əmək olmasıdır

271 Aşağıdakı fikirlərdən hansı J.B.Seyə məxsusdur?

əmtələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir
”bütün alınanlar satılıb və bütün satılanlar alınır”

- daxili bazarlarda xaricdəki kimi məhsullar məhsullarla alınır
alıcı əmtənin satıcısına təkə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
əmtələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

272 T.Maltusun xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- bunların hamısı
əmtədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur
D.Rikardonun qəbul etməyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul edirdi

273 Maltus göstərmişdir ki:

- alıcı əmtənin satıcısının təkə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
təhsil “bazarın” gücsüzlüyünün nümunəsidir
cəmiyyətin inkişafının indiki vəziyyətində əsas məqsəd xüsusi mülkiyyət sisteminin devrilməsinə cəhd etmək deyil, ancaq onu yaxşılaşdırmaqdır
əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

274 İzafi dəyər hansı istehsal amili tərəfindən yaradılır?

fəhlənin əməyinin ödənilməyən hissəsi
sabit kapital
torpaq

kapital, torpaq və əmək

- dəyişən kapital

275 Marks kimi müasir siyasi iqtisadın əsl banisi adlandırmaşdır?

- F.Kene
- A.Smit
- D.Rikardo
- J.B.Sey
- K.Marks

276 Marks xalis milli məhsulu necə izah edirdi:

- Q=S/V
- R=S/K
- C+V+S
- V+S
- q=C/V

277 Kim mübadilə dəyərini dəyərin zəruri təzahür forması kimi öyrənmişdir?

- D.Rikardo
- A.Smit
- K.Marks
- J.B.Sey
- T.Maltus

278 Kim mənfəətin yaşayış vasitələrinin alışıma çəkilən xərclərdən asılı olduğunu qeyd etmişdir:

- Q.Xabler
- S.Sismondi
- D.Kondratyev
- K.Marks
- K.Mitçel

279 Kim xüsusi mülkiyyətə və kapitala əməyin özgəninkiləşməsinin nəticəsi kimi baxır və özgəninkiləşmənin səbəbini öz növbəsində inkişaf edən ictimai əmək bölgüsündə görür:

- C.Klark
- K.Marks
- S.Sismondi
- D.Rikardo
- A.Marşal

280 İnsanın fiziki və mənəvi qüvvələrinin məsrəfi kimi Marks nəyi müəyyən etmişdir:

- izafi dəyəri
- ictimai zəruri əməyi
- əmtənin ikili xarakterə malik olmasını
- əmtənin faydalılığını
- abstrak əməyi

281 İqtisadiyyatda optimal davranış prinsiplərinin tətqiqi, optimal nəzəriyyə və həllərə yaxınlaşmaq üçün tətbiq olunmuş təhlil metodu:

- natamam istehlak nəzəriyyəsi
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- marjinal nəzəriyyə

marksist nəzəriyyə

282 İqtisadi fikir tarixində kapitalın bu cür bölgüsü yalnız marksizmə məxsusdur:

- əsas və dövrüyyə
- illik avans və ilkin avans
- torpaq, əmək
- fəhlənin əməyinin ödənilməyən hissəsi, mənfəət
- sabit, dəyişən kapital

283 Hansı iqtisadi məktəb məntiqi əsaslandırılmış, alternativ iqtisadi nəzəriyyə və məntiqi istiqamətin müəyyən etmişdir:

- merkantilist
- marksist
- neoklassik
- keynsçi
- marjinalist

284 Bəşər cəmiyyətinin yaranmasını, onun mövcudluğunu və inkişafını ictimai maddi istehsalla şərtləndirən iqtisadçı kimdir:

- A.Marşall
- A.Smit
- S.Sismondi
- K.Marks
- K.Menger

285 Aşağıdakı düsturlardan hansı kapitalın üzvü quruluşunu ifadə edir:

- C+V+S
- V+C
- Q=S/V
- $q=C/V$
- R=S/K

286 Aşağıdakı əsərlərdən hansı F. Engelsə məxsusdur:

- “Məntiqi sistem”
- “Muzdlu əmək və kapital”
- “Təbiətin və cəmiyyətin və ailənin ictimai mənşəyi”
- “Kapital”
- “Fəlsəfənin yoxsulluğu”

287 Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır:

- D.Rikardo
- T.Maltus
- A.Smit
- K.Marks
- J.B.Sey

288 Aşağıdakı əsərlərdən hansı F. Engelsə məxsusdur:

- “Muzdlu əmək və kapital”
- “Fəlsəfənin yoxsulluğu”
- “Məntiqi sistem”
- “Kapital”
- “Anti-Dürinq”

289 İqtisadi tsiklin əsas səbəbi kapitalizmin əsas ziddiyyəti olan istehsalın ictimai xarakteri ilə mənimsəmənin xüsusi kapitalist formasıdır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- natamam istehlak nəzəriyyəsi
- əsas kapitalla investisiyalar nəzəriyyəsi
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- monetar nəzəriyyə
- marksist nəzəriyyə

290 Kim mənfəəti artıq dəyər adlandırmış, onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsəndiyini qeyd etmişdir:

- Q.Xabler
- S.Sismondi
- D.Kondratyev
- K.Marks
- K.Mitçel

291 Hansı iqtisadi məktəb ilk dəfə iqtisad sözünün əvvəlinə siyasi sözünü əlavə etmişdir:

- neoklassik
- marksist
- merkantilist
- marjinalist
- keynsçi

292 Təbiət və torpaq rentasının artması haqqında tədqiqat əsərinin müəllifi kimdir ?

- K.Marks
- A.Smit
- D.Rikardo
- T.Maltus
- J.B.Sey

293 Marks nəyi fiktiv kapital hesab edirdi:

- amortizasiya fondu
- dövriyyə kapitalı
- iqtisadi mənfəət
- əsas kapitalı
- qiymətli kağızları

294 Kapitalın üzvü quruluşu kim tərəfindən işlənib?

- A.Marşal
- U.Rostou
- K.Marks
- P.Samuelson
- E.Sluçkin

295 əməyin ikili xarakteri haqqında təliminə əsasən Mars nəyi müəyyən etmişdir:

- əmtəənin ikili xarakterə malik olmasını
- abstrak əməyi
- əmtəənin faydalılığını
- ictimai zəruri əməyi
- izafi dəyəri

296 Kim iqtisadi təhlildə elmi abstraksiya metodundan istifadə etməsinə qarşı çıxmışdır:

K.Menger
A.Smit
● S.Sismondi
K.Marks
A.Marşal

297 Kim siyasi iqtisadın predmetini dövlətdən asılı olan xalqın maddi rifahı kimi müəyyən etmişdir:

A.Marşal
● S.Sismondi
K.Marks
D.Rikardo
C.Klark

298 Marksist əmək-dəyər nəzəriyyəsi göstərir ki:

- əmək özünəməxsus ictimai məsrəfdir
əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir
əmək təkcə əmtəənin qiymətinin əmək haqqına düşən hissəsini deyil, həm də rentaya və mənfəətə düşən hissəsinin dəyərini müəyyən edir
əmtəənin dəyərinin tərkib hissəsi kimi gəlirlərin özü də son nəticədə əməklə müəyyən olunur
dəyər istehsal xərcləri ilə eynilik təşkil edir

299 Marksa görə, qiymətin dəyər nəzəriyyəsidir:

- qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğinə bərabər olması
qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğinə bərabər olmaması
qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğindən çox olması
qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğindən az olması
bunların hamısı

300 K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- kapitalın üzvü quruluşunun müəyyən olunması
xalis məhsul haqqıda tələmin yaradılması
sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
faydalılıq həddi prinsipinin müəyyən edilməsi
“sosial bazar təsərrüfatı” modelinin yaradılması

301 K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- bunların hamısı
əməyin ikili xarakteri və izafi dəyərin kəşfi
dəyərin “ictimai-zəruri əmək məsrəfləri” kəmiyyəti kimi izahı
kapital yığınının ümumi qanununun kəşfi
“dəyər qanunu, əmtəə istehsalının inkişafı qanunauyğundur” konsepsiyasının yaradılması

302 K.Marks göstərir ki:

- böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmamazlığı üzündən baş verir
iqtisadi münasibətlər sisteminin digəri ilə əvəz olunması ictimai-iqtisadi inkişafın obyektiv qanunauyğunluğudur
azad rəqabət sərvətin az bir qrupun əlində cəmləşdiyi bir şəraitdə, əhəlinin əsas kütləsinin dilənçiləşməsi baş verir
əmək haqqının səviyyəsində dəyişmələr mübadilə dəyərinə təsir etmir
əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

303 K.Marks dəyişən kapitala nəyi aid etmişdir:

maddiləşmiş əməyi
kapitaldan əsas kapitalın aşınmasına və xammal məsrəfinə hesablanan məbləği

- muzzdlu işçilərə verilən əmək haqqını
“əşya “kapitalı
“real” kapitalı

304 Aşağıdakılardan hansı K.Marksın kəşflərindən biridir:

- bunların hamısı
tarixin materialistcəsinə şərh
cəmiyyətin inkişafına obyektiv qanunlarla tənzimlənən tələbin tarixi prosesi kimi yanaşması
bəşər cəmiyyətinin yaranmasının ictimai maddi istehsalla şərtlənməsi
izafi dəyər qanunu

305 K.Marksist əmək-dəyər nəzəriyyəsi göstərir ki:

- əmək təkcə əmtəənin qiymətinin əmək haqqına düşən hissəsini deyil, həm də rentaya və mənfəətə düşən hissəsinin dəyərini müəyyən edir
əmtəənin dəyərinin tərkib hissəsi kimi gəlirlərin özü də son nəticədə əməklə müəyyən olunur
- bərabər mənfəətlik prinsipinə əsaslanan dəyər qiymətə çevrilir
dəyər istehsal xərcləri ilə eynilik təşkil edir
əmtələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

306 K.Marks göstərir ki:

- böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmamazlığı üzündən baş verir
- iqtisadi qanunlar bəşəriyyətin daimi qanunları deyil, insanların istehsal münasibətlərinin qanunlarıdır
azad rəqabət sərəvətin az bir qrupun əlində cəmləşdiyi bir şəraitdə, əhalinin əsas kütləsinin dilənçiləşməsi baş verir
əmək haqqının səviyyəsində dəyişmələr mübadilə dəyərinə təsir etmir
əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

307 Aşağıdakılardan hansı K.Marksın kəşflərindən biridir:

- bəşər cəmiyyətinin yaranmasının ictimai maddi istehsalla şərtlənməsi
cəmiyyətin inkişafına obyektiv qanunlarla tənzimlənən tələbin tarixi prosesi kimi yanaşması
- kapital yığımının ümumi qanunu
tarixin materialistcəsinə şərh
əmək-dəyər nəzəriyyəsi

308 K.Marks sabit kapitala nəyi aid etmişdir:

- maddiləşmiş əməyi
- kapitaldan əsas kapitalın aşınmasına və xammal məsrəfinə hesablanan məbləği
muzzdlu işçilərə verilən əmək haqqını
“əşya “kapitalı
“real” kapitalı

309 K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- pul nəzəriyyəsinin daha dərindən inkişafı
faydalılıq həddi prinsipinin müəyyən edilməsi
“sosial bazar təsərrüfatı” modelinin yaradılması
xalis məhsul haqqında tələmin yaradılması
sərəvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı

310 K.Marksın tədqiqat obyektinə aid deyil:

- əməyin ikili xarakteri və izafi dəyərin kəşfi
- azad istehlak seçimi ilə iqtisadiyyatın mərkəzdən idarə edilməsi
dəyərin “ictimai-zəruri əmək məsrəfləri” kəmiyyəti kimi izahı
kapital yığımının ümumi qanununun kəşfi

”dəyər qanunu, əmtəə istehsalının inkişafı qanunauyğundur” konsepsiyasının yaradılması

311 K.Marksın tərifinə görə, iş qüvvəsinin dəyəri müəyyənləşdirilir:

əmək məhsuldarlığı ilə

- iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün zəruri olan ictimai zəruri vaxtla iş qüvvəsinə tələb və təklifin nisbətilə
- iş qüvvəsinin son məhsuldarlığı ilə
- sosial qüvvələrin nisbətilə

312 K.Marks sübut edir ki:

əmtəənin dəyəri onun faydalılığı ilə eynilik təşkil edir

sərvətin mənbəyi millətin istehsal potensialından asılıdır

kapital əməklə yanaşı əmtəənin dəyərinin mənbəyidir

- mütləq yoxsullaşma haqqında nəzəriyyənin əsasını əmək məhsuldarlığının artması ilə bərabər əmək haqqının artmaması təşkil edir
- izafi dəyər mübadilə prosesində pul tərəfindən yaranır, o, əmək prosesində maddəli işçi tərəfindən yaradılır

313 K.Marksın təkrar istehsal sxeminin əsas şərtləri və makroiqtisadi qarşılıqlı asılılığı aşağıdakılardan ibarətdir:

bu sxemdə o, tədqiqat obyektini olan tarazlıq şərtlərini göstərmişdir

- sadə təkrar istehsal dəyişməzdir, onda xalis investisiya sıfır bərabərdir
- geniş təkrar istehsal dəyişməzdir, onda xalis investisiya sıfır bərabərdir
- bu sxemdə o, iqtisadiyyatın tarazlıq halında olduğunu göstərmişdir
- bu sxemdə o, məhsulun özünü yenidən istehsal etməyə hazır olduğunu göstərmişdir

314 K.Marks ilk dəfə olaraq əmtəənin dəyərinin:

istehsal xərcləri ilə ölçüldüyünü göstərmişdir

kapital müəyyən olduğunu vermişdir

klassik tərifini vermişdir

- sosial mahiyyətini vermişdir
- əməklə müəyyən olduğunu vermişdir

315 Marksist təlimə görə sadə təkrar istehsalın şərti:

$I(V+C) < IIc$

- $I(V+C) = IIc$

$I(V+C) > IIc$

$I(C+V+S) = Ic+IIc$

$(C+M+S) = Iv+IIv+(Is+IIs)$

316 Marksist təlimə görə geniş təkrar istehsalın şərti:

$I(V+C) < IIc$

- $I(V+C) > IIc$

$I(V+C) = IIc$

$I(C+V+S) = Ic+IIc$

$(C+M+S) = Iv+IIv+(Is+IIs)$

317 Marksa görə xüsusi mülkiyyət:

kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir

təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir

resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir

- əməyin özgəninkiləşdirilməsinin nəticəsidir
- ”mülkiyyət oğurluqdur”, mülkiyyət məhvə məhkumdur, təbiətə və şüura ziddir

318 K.Marks ilk dəfə olaraq əmtənin:

- əməklə müəyyən olduğunu vermişdir
- ikili təbiətə malik olmasını göstərə bilmişdir
- istehsal xərcləri ilə ölçüldüyünü göstərmişdir
- klassik tərifini vermişdir
- kapital müəyyən olduğunu vermişdir

319 K.Marks göstərmişdir ki,

- kapital əməklə yanaşı əmtənin dəyərinin mənbəyidir
- izafi dəyər mübadilə prosesində pul tərəfindən yaranır, o, əmək prosesində müddətli işçi tərəfindən yaradılır
- əmtənin dəyəri onun faydalılığı ilə eynilik təşkil edir
- sərvətin mənbəyi millətin istehsal potensialından asılıdır
- əmtənin dəyəri istehsal qiymətinə çevrilir

320 İzafi dəyər qanununun tədqiqində əsas olmuşdur:

- əmtənin dəyərinin sosial mahiyyətinin açılması
- iş qüvvəsinin əmtəə olması
- təkrar istehsalın reallaşması nəzəriyyəsi
- mənfəət normasının azalmağa meyli etməsi qanunu
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi

321 Marksizmə görə, mülkiyyət iqtisadi kateqoriya kimi:

- "mülkiyyət oğurluqdur", mülkiyyət məhvə məhkumdur, təbiətə və şüura ziddir
- resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir
- təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir
- istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak prosesində istehsal vasitələrinin və onların köməyi ilə hazırlanan maddi nemətlərin mənimsənilməsidir
- kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir

322 Kapitalizmdə iqtisadi artımın tsiklik xarakterinin marksist təhlilində əsas olmuşdur:

- iş qüvvəsinin əmtəə olması
- izafi dəyər qanunu
- mənfəət normasının azalmağa meyli etməsi qanunu
- əmək-dəyər nəzəriyyəsinin məntiqi sonluğa çatdırılması
- əmtənin dəyərinin sosial mahiyyətinin açılması

323 Alman tarixi məktəbi nəyi iqtisadi təhlilin predmeti hesab edirdilər?

- əmək haqqını və istehsal dairəsini
- iqtisadi və qeyri-iqtisadi amilləri
- istehsal və tədavül sferasını
- istehsal sferasını
- təbii resursları

324 V.Oykenə görə bəşər cəmiyyətində iqtisadiyyatın tipi necə olmalıdır?

- totalitarizm
- azad, açıq təsərrüfat
- kommunizm
- imperializm
- mərkəzdən idarə edilən və mübadilə iqtisadiyyatı

325 İnsanların həyat səviyyəsi yüksək olduqca onların ərzaq məhsullarına məsrəfləri nisbətən azalır:

Oyken qanunu

- Valras qanunu
- Qossen qanunu
- Engel qanunu
- Sey qanunu

326 Alman tarixi məktəbinin III mərhələsinin əsas nümayəndələri kimdir:

- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
- K.Marks, F.Engels
- V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon
- F.List, A.Müller

327 Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsini praktiki olaraq həyata keçirən kim olmuşdur?

- L.Mizes
- F.Xayek
- L.Erxard
- A.Ryustov
- V.Oyken

328 Azad yarış sosial bazar təsərrüfatının əsas elementidir fikri kimə aiddir:

- V.Renke
- F.Xayek
- V.Oyken
- L.Erxard
- A.Ryustov

329 Aşağıdakı əsərlərdən V.Zombarta aid olanını seçin:

- bunların hamısı
- "Sosializm və XIX əsrin sosial hərəkatı"
- "Müasir kapitalizm"
- "Təsərrüfat həyatının quruluşu"
- "Alman sosializmi"

330 Aşağıdakı kateqoriyalardan hansı sosial plüralizm konsepsiyasının tərkib hissəsidir?

- konerativ təsərrüfat
- kapitalizm
- bunların hamısı
- sərvət və kəndli təsərrüfatı
- ictimai təsərrüfat

331 Alman tarixi məktəbinin II mərhələsinin əsas nümayəndələri kimdir:

- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon
- V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
- K.Marks, F.Engels
- F.List, A.Müller

332 Sosial plüralizm konsepsiyası kimə aiddir:

- V.Zombart
- V.Oyken
- V.Renke
- F.Xayek

A.Ryustov

333 Sosial bazar təsərrüfatı ifadəsi ilk dəfə kim tərəfindən istifadə olunub?

- K.Marks
- C.Keyns
- A.Myüller-Armak
- M.Fridmen
- P.Samuelson

334 Alman tarixi məktəbinin metodologiyasını klassik məktəbdən fərqləndirən cəhətlər:

- bunların hamısı
- iqtisadi hadisələrə tarixi mövqedən yanaşılması
- siyasi iqtisada milli elm kimi baxılması
- iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillərə üstünlük verilməsi
- ictimai mənafehin şəxsi mənafehdən üstün tutulması

335 Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsinin əsas prinsiplərini kim işləyib hazırlamışdır?

- C.Keyns
- V.Oyken
- Y.Şumpeter
- C.Robinson
- F.Xayek

336 Proteksionalizm sənaye üçün qanundur fikri kimə məxsusdur?

- L.Erxard
- F.List
- L.Mizes
- V.Oyken
- A.Monkretyen

337 Sosial məktəbin nümayəndələri yeni tarixi məktəbdən hansı fərqli fikri söyləmişdir?

- iqtisadi nəzəriyyənin əhəmiyyətini qəbul etməmişlər
- klassik məktəbin abstrakt-deduktiv metoduna qarşı çıxmışdır
- iqtisadi hadisələrə sosioloji istiqamətdən yanaşmışlar
- nəzəri siyasi iqtisadın vəzifəsini iqtisadi hadisələrin mülahidəsində, faktların təsviri verməklə görmüşlər
- iqtisadi həyatda dövlətin müdaxiləsini və dövlət mülkiyyətini məqbul saymışlar

338 İşsizlik nəticəsində potensial əmtəə və xidmətlərin itkisinin hesablanması kimin işlədiyi qanuna əsasən həyata keçirilir?

- P.Samuelson
- A.Marşall
- V.Oyken
- F.Xayek
- A.Müller-Armak

339 F.List deyir ki:

- siyasi-iqtisad yalnız nəzəri ümumiləşdirmələr vermək imkanına malik deyil
- elm yalnız öyrənilən hadisələrin tez-tez təkrar baş verdiyi yerdə mövcuddur
- fərdin xoşbəxtliyi millətin qüdrətindən asılıdır
- iqtisad insan eqoizminin adi təlimi deyil, ancaq əxlaqi elm olmalıdır
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi kapitalistləri istismarda günahlandırılması üçün əsas verir

340 ən yeni tarixi məktəbin metodologiyasını yeni tarixi məktəbdən fərqləndirən cəhət:

- iqtisadi nəzəriyyənin əhəmiyyətini qəbul etməmişlər
- klassik məktəbin abstrakt-deduktiv metoduna qarşı çıxmışdır
- iqtisadi hadisələrə sosioloji istiqamətdən yanaşmışlar
- nəzəri siyasi iqtisadın vəzifəsini iqtisadi hadisələrin müahidəsində, faktların təsviri verməklə görmüşlər
- iqtisadi həyatda dövlətin müdaxiləsini və dövlət mülkiyyətini məqbul saymışlar

341 Köhnə tarixi alman məktəbinin nümayəndələri kimlərdir?

- F.List, A.Müller
- V.Roşer, B.Hildebrand, K.Knis
- K.Marks, F.Engels
- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon
- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer

342 Köhnə tarixi alman məktəbi hansı illəri əhatə edir:

- XX əsrin 30-40-cı illərini
- XIX əsrin 40-60-cı illərini
- XIX əsrin 70-90-cı illərini
- XIX əsrin 90-cı – XX əsrin 30-cu illərini
- XIX əsrin 20-40-cı illərini

343 F.List deyir ki:

- siyasi-iqtisad yalnız nəzəri ümumiləşdirmələr vermək imkanına malik deyil
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi kapitalistləri istismarda günahlandırılması üçün əsas verir
- elm yalnız öyrənilən hadisələrin tez-tez təkrar baş verdiyi yerdə mövcuddur
- müxtəlif millətlər müxtəlif inkişaf səviyyəsinə malikdirlər
- iqtisad insan eqoizminin adi təlimi deyil, ancaq əxlaqi elm olmalıdır

344 Hansı iqtisadçı mülkiyyətin dövlətləşdirilməsini dövlət sosializmi adlandırmışdır:

- V.Oyken
- L.Brentano
- P.Samuelson
- A.Müller-Armak
- F.Xayek

345 Alman tarixi məktəbinin II mərhələsi üçün xarakterik olan xüsusiyyət hansıdır:

- empirizmi tətbiq etmişlər
- sinfi mübarizəni deyil, yalnız cəmiyyətin təkamül yolu ilə inkişafını məqbul saymışlar
- istehsal amillərinin Sey konsepsiyasını qəbul etmişlər
- tarixi metodu daha təkidlə tətbiq etmişlər
- elmi abstraksiya metodundan imtina etmişlər

346 Alman tarixi məktəbinin II mərhələsi üçün xarakterik olan xüsusiyyət hansıdır:

- elmi abstraksiya metodundan imtina etmişlər
- sinfi mübarizəni deyil, yalnız cəmiyyətin təkamül yolu ilə inkişafını məqbul saymışlar
- istehsal amillərinin Sey konsepsiyasını qəbul etmişlər
- tarixi metodu daha təkidlə tətbiq etmişlər
- iqtisad elmini mənəvi əxlaq elmi adlandırmışlar

347 Alman tarixi məktəbinin nəzəri sələfləri kimlərdir?

- V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis

- F.List, A.Müller
K.Marks, F.Engels
B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler
Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer

348 Yeni tarixi alman məktəbinin nümayəndələri kimlərdir?

- V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
F.List, A.Müller
K.Marks, F.Engels
B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler
- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer

349 Fərdi tarazlığı ayrı-ayrı əmtəələr üzrə tarazlıq kimi izah edib, ümumi tarazlığın bu tarazlıqların cəmi olduğunu qeyd edən nəzəriyyəçi:

- E.Çemberlin
C.Klark
L.Valras
- A.Marşal
C.Robinson

350 A.Marşallın qiymət nəzəriyyəsinə nə daxil deyil?

- istehsalın həcmi
tələb və təklif
məhsulun faydalılığı
istehsal xərcləri
- insanların zövqü

351 Azalan həddi faydalılıq prinsipi hansı ölkələrdə eyni vaxtda kəşf edilmişdir:

- İngiltərə, Avstriya, İsveçrə
Avstriya, İngiltərə, Almaniya
İsveçrə, İngiltərə, Fransa
İngiltərə, Almaniya, Fransa
Avstriya, İsveçrə, Almaniya

352 Faydalılıq həddi nəzəriyyələrinin tərəfdarı olmayan iqtisadçıları fərqləndirin:

- K.Menger, V.Vizer, E.Bem-Baverk, Q.Qossen
Q.Qossen, K.Menger, K.Marks, V.Vizer
D.Rikardo, V.Vizer, E.Bem-Baverk, A.Marşal
A.Smit, K.Menger, V.Vizer, Q.Qossen
- V.Oyken, F.Xayek, M.Fridmen, A.Smit

353 Marjinalistlər öz tədqiqatlarında nəyə əsaslanırdılar?

- əldə edilən mənfəətə
qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinə
azad istehlak seçiminə
iqtisadi kəmiyyətlərin məcmuuna
- qismən iqtisadi tarazlıq şəraitində tələb və təklifin təhlilinə

354 Valras modeli nəyi ifadə edir:

- fərqsizlik əyrilərinin məcmusu
- məhsuldar xidmətlər və istehlak mallarının qarşılıqlı fəaliyyət sistemini
istehlakçının pul gəliri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı asılılığı

istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı asılılığı
y nemətinin x neməti ilə əvəz olunmasının son hədd normasını

355 V.Pareto tədqiqatında hansı metoda üstünlük vermişdir:

- məntiqi metodun riyazi metodla əvəz olunmasına
səbəb-nəticə əlaqələrinə
müqayisəli təhlilə
məntiqi metoda
məntiqi və riyazi metoda

356 Üstünlüyü xarakterizə etmək üçün Pareto istifadə etmişdir:

- bunların heç biri
Cevonsonun əmək təklifi nəzəriyyəsi
F.Edcuort tərəfindən təklif olunmuş "ehtinasızlıq əyrisi" ideyasından
Valrasın həddi məhsuldarlıq sxemindən
Kurnonun xalis məhsul nəzəriyyəsi

357 Tələbin elastikliyi elmə gətirən iqtisadçı:

- E.Çemberlin
C.Klark
L.Valras
A.Kurno
C.Robinson

358 Marjinalistlər öz tədqiqatlarında nəyə əsaslanırdılar?

- əldə edilən mənfəətə
kiçik artımlar və həddi stiuasiyalar metoduna
azad istehlak seçiminə
iqtisadi kəmiyyətlərin məcmuuna
qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinə

359 Kurnonun tələb qanununun mahiyyətini ifadə edir:

- bunların hamısı
qiymətin azacıq dəyişməsi tələbin dəyişməsinə səbəb olur
qiymətin azacıq dəyişməsi tələbin dəyişməsinə səbəb olmur
qiymətin istənilən dəyişməsi tələbin dəyişməsinə səbəb olmur
qiymətin dəyişməsi tələbin dəyişməsinə təsir etmir

360 Kim faizi əmək haqqının əməyə görə mükafatlandırma kimi qiymətləndirmişdir:

- L.Valras
C.Klark
C.Keyns
A.Marşall
heç biri doğru deyil

361 İnhisar nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmışdır:

- U.Cevons
L.Valras
B.Pareto
K.Menger
A.Kurno

362 İngiltərədə faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin banisi kim olmuşdur:

- K.Marks
- İ.Bentam
- U.Cevons
- A.Smit
- K.Menger

363 İctimai sərvətin bölgüsü problemini iqtisad elminin əsas problemi hesab edən iqtisadçı kimdir:

- Çemberlin
- Şumpeter
- Klark
- Kere
- Mitçell

364 Hansı məktəbin nümayəndələri öz tədqiqatlarında riyazi formullardan istifadə etməmişdir:

- Bunların hamısı
- Kembridc məktəbi
- Venesiya məktəbi
- İngiltərə məktəbi
- Avstriya məktəbi

365 Hansı məktəbin nümayəndələri məhdud resursların səmərəli bölgüsünün öyrənilməsini siyasi iqtisadın problemi hesab etmişdir:

- Klassik məktəb
- Kembridc məktəbi
- Avstrya məktəbi
- Frayburq məktəbi
- Marksist məktəb

366 Faydalılıq həddi nəzəriyyələrinin tərəfdarı olan iqtisadçıları fərqləndirin:

- K.Menger, V.Vizer, E.Bem-Baverk, Q.Qossen
- Q.Qossen, K.Menger, K.Marks, V.Vizer
- D.Rikardo, V.Vizer, E.Bem-Baverk, A.Marşal
- A.Smit, K.Menger, V.Vizer, Q.Qossen
- V.Oyken, F.Xayek, M.Fridmen, A.Smit

367 Azalan həddi faydalılıq prinsipi nə vaxt kəşf edilmişdir?

- 1929-33-cü illərdə baş verən dünya iqtisadi böhranından sonra
- XIX əsrin ikinci yarısında
- XIX əsrin ortalarında
- XIX əsrin əvvəllərində
- XX əsrin əvvəllərində

368 Avstriya məktəbinin tədqiqatının predmetinə aid deyil?

- istehlak qiymətləndirilməsi və istehlak seçimi
- istehsal sferasındakı insanlar arasında olan iqtisadi münasibətlər
- şəxsi istehlak sferasında baş verən insanın nemətə olan münasibəti
- istehlak qiymətləndirilməsi
- istehlak seçimi

369 Avstriya məktəbinin ideoloqları iqtisadi təhlildə əsasən hansı metoddan istifadə etmişlər?

- subyektiv psixoloji
Tarixi və məntiqi
İqtisadi təhlil
Elmi abstraksiya
Empirik-riyazi metod

370 Avstriya məktəbinin tədqiqat predmeti:

- faydalılıq həddi
tədavül və istehsal sferası
istehsal sferası (təklif)
tədavül sferası (tələb)
məhsuldarlıq həddi

371 Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı biliksiz və riyaziyyatdan istifadə etmədən iqtisad elminə əsaslı töhfələr verə bilmişdir:

- V.Pareto, F.Vizer
K.Menger, S.Qossen
A.Kurno, S.Tyunen
- J.Klark, Bem-Baverk
C.Düpü, J. Bentam

372 Aşağıdakı əsərlərdən hansı Bem-Baverkə aiddir:

- "Pul və kredit"
"Kapital və mənfəət"
"Siyasi iqtisad nəzəriyyəsi"
"Sənaye və ticarət"
"Təsərrüfat və hüquq"

373 A.Marşallın qiymət nəzəriyyəsinə nə daxildir?

- bunların hamısı
tələb və təklif
məhsulun faydalılığı
istehsal xərcləri
istehsalın həcmi

374 Marjinal inqilabın nümayəndələri dəyəri necə müəyyən edirdilər?

- riyazi metodlardan istifadə əsasında
son faydalılıq və son xərclər əsasında müəyyən olunan müvazinətli qiymətlər
xərclər nəzəriyyəsi
əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- faydalılığa əsaslanan subyektiv dəyər nəzəriyyəsi

375 Müasir iqtisad elminin çoxlu məktəb və istiqamətləri tərəfindən metodoloji əsas kimi istifadə olunmuşdur bu:

- İqtisadi rifah nəzəriyyəsi
Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- Faydalılıq həddi nəzəriyyəsi
Keynsçi nəzəriyyə
İqtisadi artım nəzəriyyəsi

376 Kapitalın üzvü quruluşu kim tərəfindən öyrənilmişdir:

- K.Marks

İ.Bentam
U.Cevons
A.Smit
K.Menger

377 İqtisad elmində uzun müddətli və qısa müddətli dövr anlayışları kimə məxsusdur:

heç biri doğru deyil

C.Keynsə

● A.Marşala

L.Valrasa

C.Klarka

378 V.Pareto tədqiqatında hansı metoda üstünlük vermişdir:

● riyazi metoda və funksional əlaqələrin təhlilinə

funksional əlaqələrin təhlilinə

riyazi metoda

məntiqi metoda

məntiqi və riyazi metoda

379 Engel əyrisi göstərir:

fərqsizlik əyrilərinin məcmusu

istehlakçının tarazlıq vəziyyəti

istehlakçının pul gəliri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı asılılığı

● istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı asılılığı

y nemətinin x neməti ilə əvəz olunmasının son hədd normasını

380 Qiymət artımı və işsizlik dinamikası arasında qrafik asılılıq:

Engel əyrisi

Lorens əyrisi

● Filips əyrisi

Laffər əyrisi

Valras əyrisi

381 Avstriya məktəbinin tədqiqatının predmetini nə təşkil edir?

● istehlak qiymətləndirilməsi və istehlak seçimi

kapitalizmin inkişaf qanunları

tədavül sferası

istehlak qiymətləndirilməsi

istehlak seçimi

382 əmək təklifi nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir:

● U.Cevons

L.Valras

B.Pareto

K.Menger

C.Hiks

383 İnhisarçı bazar rəqabəti nəzəriyyəsinin banisi kimdir?

● Çemberlin

Şumpeter

Klark

Kere

Mitçell

384 Aşağıdakı əsərlərdən hansı A.Marşala aiddir:

- “Pul və kredit”
- “Kapital və mənfəət ”
- “Siyasi iqtisad nəzəriyyəsi”
- "Sənaye və ticarət”
- “Təsərrüfat və hüquq”

385 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- ordinalist və kordinalist
- marksist və monetar
- istehsal və qeyri-istehsal
- keynsçi və neoliberal

386 L.Valrasın iqtisad elminə ən böyük töhfəsi nədir:

- əmək-dəyər nəzəriyyəsidir
- faydalılıq həddi nəzəriyyəsidir
- istehlakçı davranışı nəzəriyyəsidir
- əmək təklifi nəzəriyyəsidir
- izafi dəyər nəzəriyyəsidir

387 İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- dəyər qanunu
- Qiffen paradoksu
- Qossenin birinci qanunu
- Qossenin ikinci qanunu
- tələb qanunu

388 C.Klarkın məhsuldarlıq həddi hansı nəzəriyyənin əsasında yaranmışdır?

- təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
- optimallıq nəzəriyyəsi
- son faydalılıq
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- qiymət nəzəriyyəsi

389 Likvidlik anlayışını elmə kim gətirmişdir:

- A.Piqu
- Y.Bem-Baverk
- M.Fridmen
- F.Vizer
- K.Menger

390 Faydalılıq həddinin kəşfinin səbəbi hansıdır:

- marksizmə qarşı qəti etiraz
- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- bunların hamısı doğrudur
- iqtisadiyyatda baş verən institusional dəyişikliklər
- müstəqil intellektualın inkişafı

391 U.Cevonsa aid olan fikri seçin:

kapital nemətlərinin qiyməti məlum faiz dərəcəsində onların gətirdiyi xalis gəlirə ciddi surətdə proporsionaldır səmərəli istehlak zamanı alınan əmtəələrin faydalılığının sonuncu dərəcəsi onların qiymətinə proporsionaldır mübadilə olunan əmtəələrin kəmiyyəti, sərf olunan əməyin məhsuldarlığına düz mütənasibdir və həmin əmtəələrin dəyərində və qiymətində və istehsalın xüsusi xərclərinə, həmçinin onların həddi faydalılığına əks mütənasibdir eyni bir nemətin hissələri qeyri-bərabər faydalılığa malikdir

- əməyin antifaydalılığı və əmək məhsulunun faydalılığı tarazlaşdığı vaxt məhsulun istehsalı kəsilir

392 Onun riyazi modelini bəzən XX-əsrə ekonometrika adlanan istiqamətin- statistik informasiyanın və faktiki kəmiyyətlərə əsaslanan iqtisadiyyatda kəmiyyət qanunauyğunluqların və qarşılıqlı əlaqələrin daxil olduğu riyazi iqtisadiyyatın nümunəsi hesab edirlər:

Düünün həddi təhlil metodu
Kumunun həddi təhlil metodu
Bunların hamısı

- Tyunenin həddi təhlil metodu
Pareto meyanı

393 Nemətin kombinasiyasının faydalılığı istehlak olunmuş müxtəlif nemətlərin sonuncu porsiyası eyni faydalılığa malik olduqda faydalı olur:

- Qossenin ikinci qanunu
gəlir effekti
əvəzləmə effekti
Qiffen paradoksu
Qossenin birinci qanunu

394 Marşalın qiymət konsepsiyasının komponentlərindən yalnız olanı seçin:

bunların heç biri
faydalılıq həddi
istehsal xərcləri
tələb və təklif

- əmtəə dəyəri

395 Marjinalizm ideyaları hansı nəzəriyyəyə münasibət bildirməklə irəli sürülmüşdür:

C.Milin kompromislər siyasi ideyasına
Maltusun əhali nəzəriyyəsinə
bunların hamısı
S.Sismondinin böhranlar konsepsiyasına
J.Sey qanununa

- Maltusun əhali nəzəriyyəsinə

396 Marjinal inqilabın II mərhələsi üçün xarakterik olanını seçin:

siyasi iqtisad anlayışına subyektiv-psixoloji əsasdan yanaşması
subyektiv faydalılıq, robenson metodu
dəyərsiz qiymət anlayışının meydana gəlməsi

- məhsuldarlıq şəraitində maksimallaşdırıcı iqtisadi davranış prinsipinin qəbul olunması
istehsal sahəsinin törəmə hesab olunması

397 Aşağıdakı fikirlərdən S.Qosseyə aid olanını seçin:

O, iqtisad elmini zövq və iztirabı hesablama kimi şərh edir

- O, faydalılıqların mübadiləsinə faydalılığın artım mənbəyi kimi baxmışdır
O, faydalılıq həddi nəzəriyyəsinə əsasən mübadilə bərabərliyi nəzəriyyəsinə yarıdır
O, faydalılığın azalması qanununu iqtisad elminin qanunu adlandırır
O, faydalılıq həddinin azalması qanununu fizioloji prinsiplərlə əsaslandırır

398 Aşağıdakı əsərlərin hansının müəllifi E.Bem-Baverkdir:

”Sərvət nəzəriyyəsinin riyazi prinsipləri”

”Pul kredit və ticarət”

”İctimai təsərrüfat nəzəriyyə”

”Siyasi iqtisadın əsasları”

- ”K.Marksın nəzəriyyəsi və onun tənqidi”

399 Faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin məsrəf nəticənin təhlilinə və dinamik proqramlaşdırmaya gətirib çıxarmışdır:

A.Piqu

- V.Pareto

F.Vizer

M.Fridmen

Y.Bem-Baverk

400 Aşağıdakı fikirlərdən U.Cevonsa aid olanını seçin:

O, faydalılıq həddi nəzəriyyəsinə əsasən mübadilə bərabərliyi nəzəriyyəsinin yaratmışdır

O, faydalılığın azalması qanununu iqtisad elminin qanunu adlandırmışdır

əmək özünün başlanğıc mərhələsində müsbət hisslər yaradır, lakin sonra əzablı, yəni anti faydalı olur

O, faydalılıq həddinin azalması qanununu fizioloji prinsiplərlə əsaslandırmışdır

- bütün cavablar doğrudur

401 Faydalılıq həddi nəzəriyyələri aşağıdakı konsepsiyaların hansının nəzəri əsası olmuşdur:

müxtəlif riyazi konsepsiyalar

iqtisadi artım nəzəriyyələri

iqtisadi rifah nəzəriyyələri

- hamısı doğrudur

ekonometrik modellər nəzəriyyələri

402 Aşağıdakı iqtisadçılardan ordinalist olanını seçin:

K.Menger

L.Valras

V.Pareto

E.Bem-Baverk

- F.Vizer

403 Eyni bir məhsulun istehsal amillərinin müxtəlif kombinasiyalarının köməyi ilə yaradıla bilməsi haqqında fikri ilk dəfə kim söyləmişdir:

F.Vizer

L.Valras

V.Pareto

- K.Menger

E.Bem-Baverk

404 Məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsinin modifikasiyasıdır-bu:

Pul nəzəriyyələri

Tsikllər nəzəriyyəsi

Neoklassik sintez nəzəriyyəsi

- faydalılıq həddi nəzəriyyəsi

Dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsi

405 əgər bir fərdin vəziyyətini digərinin vəziyyətini pisləşdirmədən yaxşılaşdırmaq mümkün deyilsə, bölgü səmərəlidir . Bu müddəa adlanır:

Cini əmsalı

- Pareto meyarı
- kompensasiya meyarı
- ədalətlilik əmsalı
- Atkinson indeksi

406 Pareto-optimallığın bütün şərtləri təmin olunur:

duopolyada
tənzimlənən inhisarlarda

- təkml rəqabətdə
- inhisarçı rəqabətdə
- oligopolyada

407 A.Marşalın tarazlıq modelinin Valras modelindən fərqi hansıdır:

qiymət müstəqil dəyişəndir və təklif qiymətdən asılıdır
qiymət müstəqil dəyişəndir
təklif müstəqil dəyişəndir
təklif qiymətdən asılıdır

- təklifin kəmiyyəti qiymətlə deyil, məsrəflə şərtlənir

408 V.Paretoya görə resursların optimal bölgüsü konsepsiyası nəyə əsaslanır?

hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur

- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır və ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayandır
- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
- ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayandır

409 Hansı iqtisadçı faydalılıq həddi nəzəriyyəsini məqsəd-nəticənin təhlilinə və dinamik proqramlaşdırmaya gətirib çıxarmışdır:

A.Piqu
K.Menger

- V.Pareto
- G.H.Qossen
- U.Cevons

410 Qossenin birinci qanununa görə:

- mövcud nemətin hər bir əlavə vahidindən təmin olmanın kəmiyyəti durmadan aşağı düşür, tam təmin olunduqda isə sıfıra çatır
- bir fasiləsiz istehlak aktında növbəti nemət vahidinin faydalılığı azalır; təkrar istehlak aktında hər bir nemətin faydalılığı əvvəlki istehlak olunan nemətlərin faydalılığı ilə müqayisədə azalır
- bir fasiləsiz istehlak aktında növbəti nemət vahidinin faydalılığı azalır
- təkrar istehlak aktında hər bir nemətin faydalılığı əvvəlki istehlak olunan nemətlərin faydalılığı ilə müqayisədə azalır
- faydalılığın azalması ilə nemətlərin istehlakı azalır

411 İstehsal xərcləri qanunu aşağıdakı iqtisadçılardan kimə məxsusdur:

P.Samuelsona
C.Xiksə
A.Marşalla
C.Klarka

- F.Vizerə

412 İqtisad elmində olan uzun müddətli və qısa müddətli dövr anlayışları kimə məxsusdur:

- L.Valras
- U.Cevons
- A.Marşall
- C.B.Klark
- V.Pareto

413 Hansı iqtisadçı ilk dəfə Siyasi iqtisad terminindən istifadə edərək onu ekonomiks adlandırmışdır:

- A.Marşall
- V.Pareto
- K.Menger
- U.Cevons
- G.H.Qossen

414 Faydalılıq həddinin kəşflərindən yanlış olanını seçin:

- kapitalist iqtisadi sisteminin islahatına diqqətin artması
- müstəqil intellektualın inkişafı
- marksizmə qarşı qəti etiraz
- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- iqtisadiyyatda baş verən institusional dəyişikliklər

415 L.Valrasın iqtisadi tarazlıq probleminə başlıca cəhət:

- bazar qiyməti son xərclərə bərabərdir
- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərilə uyğun gəlir
- əmtəə və xidmətlərin tələb və təklifi bərabərdir
- istehsal amillərilə tələb və təklif bərabərdir
- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərinə uyğun gəlmir

416 Marjinalizmin II mərhələsi üçün xarakterik xüsusiyyət hansıdır:

- onlar maddi amillərlə yanaşı mənəvi, əxlaqi, hüquqi və digər amilləri də iqtisadiyyatın hərəkətverici qüvvəsi hesab edirdilər
- onlar passiv dövlət tənzimi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi tərəfdarıydılar
- onların fikrincə, qiymətin maksimum həddini satıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi, minimum həddini isə alıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi müəyyən edir
- onlar siyasi iqtisadi subyektiv-psixoloji əsasda qurmağa çalışırdılar
- onlar iqtisadi təhlilin funksional metodu ilə yanaşı iqtisadi proseslərin riyazi modelləşmə metodunu təsdiq etmişlər

417 Məsrəflərə əsaslanan dəyər nəzəriyyəsinə inkar edir:

- marksist konsepsiya
- monetar konsepsiya
- marjinal konsepsiya
- neoklassik konsepsiya
- sərvət konsepsiyası

418 L.Valrasın iqtisadi tarazlıq probleminə başlıca cəhət:

- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərinə uyğun gəlmir
- əmtəə və xidmətlərin tələb və təklifi bərabərdir
- istehsal amillərilə tələb və təklif bərabərdir
- sabitliyə bir neçə bazarda baxmışdır
- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərilə uyğun gəlir

419 L.Valrasın iqtisad elminə ən böyük töhfəsi nədir:

faydalılıq həddi nəzəriyyəsidir
son məhsuldarlıq nəzəriyyəsi

- ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modeli
əmək təklifi nəzəriyyəsidir
əmək-dəyər nəzəriyyəsidir

420 Faydalılıq həddi nəzəriyyələri aşağıdakı konsepsiyaların hansının nəzəri əsası olmuşdur:

- hamısı doğrudur
ekonometrik modellər nəzəriyyələri
iqtisadi rifah nəzəriyyələri
iqtisadi artım nəzəriyyələri
müxtəlif riyazi konsepsiyalar

421 Faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin modifikasiyasıdır-bu:

- Pul nəzəriyyələri
Məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsi
Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
Tsikllər nəzəriyyəsi
Dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsi

422 Avstriya və İngiltərə məktəbinin nümayəndələri üçün iqtisadi elminin məqsədini müəyyənləşdirmək istiqamətində ümumi fikir:

- iqtisadiyyatın tənzimlənməsi
təbii resursların məhdudluğu
insanın maksimal zövq alması
istehsal münasibətləri
insanın tələbatlarının ödənilməsi

423 Avstriya məktəbinin tədqiqat sferasına aid deyil:

- təsərrüfatların mexaniki məcmusu
cəmiyyətdən təcrid olan ayrı-ayrı fərdi təsərrüfatlar
şəxsi istehlak sferasındakı baş verən insanların nemətə olan münasibəti
istehsal sferasındakı insanlar arasında olan iqtisadi münasibətlər
ayrı-ayrı fərdlərin psixologiyası davranışı

424 Avstriya məktəbinin tədqiqat obyektini nə təşkil edir:

- bunların hamısı
cəmiyyətdən təcrid olan ayrı-ayrı təsərrüfatlar
ev təsərrüfatları
dövlət təsərrüfatları
cəmiyyətdən təcrid olan kollektiv təsərrüfatlar

425 Avstriya məktəbinin metodoloji əsasını nə təşkil edir:

- maddi amillərlə yanaşı mənəvi, əxlaqi, hüquqi və digər amilləri də iqtisadiyyatın hərəkətverici qüvvəsi hesab etmələri
passiv dövlət tənzimi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi
qiymətin maksimum həddini satıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi, minimum həddini isə alıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi
onlar siyasi iqtisadi subyektiv-psixoloji əsasda qurmağa çalışırdılar
liberal yönümlü klassiklərin faydalılıq haqqında baxışları

426 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansını Kurno yaratmışdır:

- duopoliya

inhisarçı rəqabət
təkmil rəqabət
tənzimlənən inhisarlar
oliqopoliya

427 Aşağıdakı fikirlərdən V.Paretoya aid olanı seçin:

- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır və ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayıdır
ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayıdır
hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur
ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır

428 Y.Bem-Baverk göstərirdi ki:

- məhsuldar nemətlər istehsal prosesində tam istifadə olunur
qiymətə görə faydalılıq həddinin ölçülməsi bütün əmtəələr üçün bərabərdir
faydalılıq həddi, nəticə etibarilə müəyyən məhsulun dəyəri onun istehsalına cəkilən xərclərin dəyərinə yaxın kəmiyyətdir
- nemət nə qədər az tapılırsa və ona tələbat nə qədər çox olursa, onun faydalılığı da bir o qədər yüksək olur
faydalılığın funksiyası aramsız deyil, diskretdir

429 U.Cevonson, K.Menger, L.Valras tərəfindən eyni zamanda faydalılıq həddinin kəşfinin səbəblərindən biri yanlışdır:

- iqtisadi nəzəriyyənin ayrı-ayrı istiqamətlərə ayrılması prosesinin dərinləşməsi
iqtisad elmi çərçivəsində müstəqil intellektualın inkişafı
fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
marksizmə qarşı olan qəti etiraz
iqtisadiyyatda müəyyən institusional dəyişikliklərin nəticəsi

430 K.Mengerin dəyər nəzəriyyəsinin fərqli cəhətləri nədir?

- hamısı doğrudur
heç biri doğru deyil
Yalnız tələbi qiyməti formalaşdıran əsas amil hesab etmişdir
Əmtənin təklifinin dəyişməz olduğunu bəyan etmişdir
- Yalnız tələbi qiyməti formalaşdıran əsas amil hesab etmiş və əmtənin təklifinin dəyişməz olduğunu bəyan etmişdir

431 İqtisadi-riyazi faydalılıq nəzəriyyəsinin ilk variantını kim yaratmışdır?

- A.Piqu
Kurno
Qossen
F.List
A.Marşal

432 Hansı üçlük həddi təhlili faydalılığa tətbiq etməklə faydalılıq nəzəriyyəsinin təkmilləşdirmişdir:

- Düpü, Qossen, Ceninqs
Loyd, Lonqlild, Senior
Marşal, Klark, Piqu
Menger, Bem-Baverk, Vizer
- Cevons, Menger, Valras

433 Həddi təhlil metodunun əsl banisi kimdir:

- S.Tyunen

U.Cevons
V.Pareto
C.Kommons
L.Valras

434 Fond əməliyyatlarında spekulyativ motivlərlə bağlı olaraq optimizm və pessimizm əhval-ruhiyyələri ilə bağlı olan nəzəriyyələrin müəllifi kimdir və necə adlanır:

- A.Marşalın fərdi tarazlıq nəzəriyyəsi
- L.Valrasın ümumi iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
- U.Cevons və Paretonun psixoloji nəzəriyyəsi
- C.Klarkın inkişaf edən sistem daxilində tarazlıq nəzəriyyəsi
- E.Çemberlinin ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi

435 Dövriyyədə olan pul kütləsinin dəyişməsi iqtisadi aktivliyin əsas səbəbini izah edən müəllif:

- Q.Xabler – yığımlar və R.Xoutri – monitar nəzəriyyələri
- Q.Xabler – yığımlar nəzəriyyəsi
- R.Xoutri – monitar nəzəriyyə
- C.Cevinson – xarici amillər nəzəriyyəsi
- K.Marks – izafi dəyər nəzəriyyəsi

436 C.Klarkın tədqiqatının xarakterik xüsusiyyətinə aiddir:

- ictimai sərvətin bölgü problemlərini iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi
- marjinalist prinsipləri iqtisad elminin qanunlarına çevirməsi
- kapitalizmdə istismarın olmadığını və kapitalist gəlirlərinin ədalətliyini sübut etməyə çalışması
- ictimai sərvətin bölgüsünü iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi
- marjinalist prinsipləri istehsal istehlakı sferasına aid etməsi

437 C.Klarkın məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsinin əsasında hansı nəzəriyyə durur:

- T.Maltusun “Əhali sakinliyi” qanunu
- J.B.Seyin “İstehsal amilləri nəzəriyyəsi”
- C.Kerinin mənafehlərin əhəngdarlığı ideyası
- N.U.Seniorun “İmtina nəzəriyyəsi”
- F.Bastianın “Xidmət nəzəriyyəsi”

438 Aşağıdakılardan hansı Qossenin tədqiqat obyektinə olmuşdur:

- istehlak tələbi
- istehsal xərcləri ilə gəlirlər
- elmi-texniki tərəqqi ilə məhsul istehsalı
- istehsal məsrəfləri ilə iqtisadi artım
- istehsal tələbi

439 Aşağıdakı fikirlərdən L.Valrasa aid olanı seçin:

- bunların hamısı doğrudur
- O,məhsulların və amillərin qiymətinin eyni vaxtda müəyyən olunması və çoxlu bazarlarda eyni vaxtda tarazlığın ümumiliyini müəyyənləşdirmişdir;
- O,ümumi iqtisadi tarazlığın riyazi nəzəriyyəsinə müəyyənləşdirmişdir;
- O,ressursların ehtiyatı və onların köməyi ilə yaranan xidmət və gəlirlər arasında əsaslı fərqi müəyyənləşdirmişdir;
- O, ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modelini işləyib hazırlamışdır;

440 Hansı üçlük faydalılıq nəzəriyyəsi istehlakçı davranışının təhlili üçün istifadə etmişlər:

Marşal, Klark, Piqu
Menger, Bem-Baverk, Vizer

Loyd, Lonqlild, Senior

- Düpü, Qossen, Ceninqs
Cevons, Menger, Valras

441 Tələb əyrisi mənfi meylliyi izah oluna bilər:

- son faydalılığın azalması qanunu ilə
Qiffen paradoksu ilə
gəlir effektivlə
fərqsizliklərin əyriləri ilə
Qossenin ikinci qanunu ilə

442 A.Marşal faiz nəzəriyyəsi ni hansı iqtisadçının hansı nəzəriyyəsinə əsasən yaratmışdı:

- C.Kerinin mənafeələrin əhəngdarlığı ideyası
J.B.Seyin "Sey qanunu" Satış nəzəriyyəsi
T.Maltusun "Əhali sakinliyi" qanunu
F.Bastianın "Xidmət nəzəriyyəsi"
● N.U.Seniorun "İmtina nəzəriyyəsi"

443 C.Klarkın tədqiqatının metodoloji yeniliyi nədədir:

- ictimai sərvətin bölgü problemlərini iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi
mərginalist prinsipləri iqtisad elminin qanunlarına çevirməsi
kapitalizmdə istismarın olmadığını və kapitalist gəlirlərinin ədalətliyini sübut etməyə çalışması
statika və dinamika haqqında müddəaları birləşdirən iqtisad elminin bölmələri haqqında təlimi
mərginalist prinsipləri istehsal istehlakı sferasına aid etməsi

444 L.Valrasın dahiliyi ondan ibarətdir ki:

- O,məhsulların və amillərin qiymətinin eyni vaxtda müəyyən olunması və çoxlu bazarlarda eyni vaxtda tarazlığın ümumiliyini müəyyənləşdirmişdir;
O, ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modelini işləyib hazırlamışdır;
bunların hamısı doğrudur
O,ressurların ehtiyatı və onların köməyi ilə yaranan xidmət və gəlirlər arasında əsaslı fərqi müəyyənləşdirmişdir;
O,ümumi iqtisadi tarazlığın riyazi nəzəriyyəsinə müəyyənləşdirmişdir;

445 Pareto-səmərəli buraxılışın çatdığı nöqtədə:

- son hədd xəcləri son hədd gəlirinə bərabərdir
transformasiyanın son hədd norması əvəzləmənin son hədd normasına bərabərdir
bazar iqtisadiyyatı şəraitində buraxılışın Pareto səmərəliliyinə nail olmaq mümkün deyil
son hədd xəcləri son hədd gəlirinə bərabərdir, bütün istehsal amillərinin son hədd məhsulları bərabərdir
bütün istehsal amillərinin son hədd məhsulları bərabərdir

446 Nemətlərin Pareto-səmərəli bölgüsünün əldə edilməsi göstərir ki:

- rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdı
nemətlərin səmərəli bölgüsü alınmışdı
istehsalın optimal səviyyəsinə nail olmuşdur
nemətlərin bərabər bölgüsü alınmışdı
rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdı

447 İlk olaraq vaxtı bir amil kimi iqtisadi təhlilə kim tətbiq etmişdir ?

- A.Piqu
D.Rikardo
K.Marks
F.List

- A.Marşal

448 U.Cevonson, K.Menger, L.Valras tərəfindən eyni zamanda faydalılıq həddinin kəşfinin səbəblərindən biri yanlıştır:

- klassik iqtisadi nəzəriyyələrin intellektual keçmişə atılması
iqtisadiyyatda müəyyən institusional dəyişikliklərin nəticəsi
iqtisad elmi çərçivəsində müstəqil intellektualın inkişafı
fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
marksizmə qarşı olan qəti etiraz

449 C.Klarkın İstehsal funksiyası nəzəriyyəsi hansı əlaqələri nəzərdə tutur?

- texniki tərəqqinin sürətləndirilməsi ilə istehsalın səmərəliliyi
məhsul buraxılışının həcmi ilə məsrəflər
istehsal xərcləri ilə gəlirlər
elmi-texniki tərəqqi ilə məhsul istehsalı
istehsal məsrəfləri ilə iqtisadi artım

450 Paretoya görə ümumi iqtisadi müvazinətliyin meyarı (kriteriya) nədir?

- ictimai rifah halının yaxşılaşdırılması
maksimum faydalılıq
məcmu faydalılığın açığlanması
fərdlərin və əhəlinin rifah halının yaxşılaşdırılması
fərdi rifah halının qiymətləndirilməsi

451 Ümumi iqtisadi modellərdən yanlış olanını göstərin:

- Kaletskinin iqtisadi artım modeli
Bunların hamısı doğrudur
C.M.Keynsin qısamüddətli iqtisadi müvazinət modeli
K.Marksın kapitalist ictimai təkrar istehsal modeli
C.Neymanın institusional müvazinət modeli

452 Müasir təkrar istehsal nəzəriyyəsinin əsasında hansı prinsip durur:

- monetar
Multiplikator
tarazlıq
psixoloji
Akselerator

453 Mikro səviyyədə başlıca olaraq investisiyaya cəlb olunmuş sahə daxilində aparılan məcmu məşğulluğu əks etdirən nəzəriyyə:

- multiplikator nəzəriyyəsi
məşğulluq multiplikatoru
investisiya multiplikatoru
son istehlak yönümü
akselerator nəzəriyyəsi

454 Keynsçi cərəyanları müəyyən edin: 1) radikal islahatçı cərəyan; 2)liberal cərəyan; 3) sol cərəyan; 4) sağ cərəyan; 5) monetar cərəyan:

- 1, 2, 3
3, 4, 5
2, 5, 4
1, 2, 4

455 Kaletskiçiliyin postkeynsçilikdən fərqli xüsusiyyəti:

- pulun təkrar istehsal prosesinin artım miqyasına olan təsirinin öyrənilməsi
- əmanətlərlə investisiyalar arasında nisbət ideyası
- Keynsin qeyri-müvazinət modelinin əsas götürülməsi
- inhisarçılıq şəraitində iqtisadi proseslərin qiymətləndirilməsi
- makroiqtisadi nəzəriyyənin mikroiqtisadi aspektlərinə üstünlük verilməsi

456 C.Robinson yazırdı ki:

- Qeyri-müvazinət vəziyyəti təsadüfi səciyyəlidir, iqtisadiyyatın özü onu aradan qaldırır
- əmək məhsuldarlığının artımına uyğun əməkhaqqının yüksəlməsi reallaşmadakı çətinliyi aradan qaldırır
- Müasir iqtisadiyyat dövlət müdaxiləsi olmadan səmərəli fəaliyyət göstərə bilməz
- Avtomatik tənzimlənmə təsadüfüdür və xüsusi hal kimi səciyyələnməlidir
- İqtisadiyyata dövlət müdaxiləsi iqtisadiyyatın təbiətinə ziddir

457 C.M.Keyns nəzəriyyəsinə dəyərli töhfələr gətirən iqtisadçılardan hansı Nobel mükafatına layiq görülmüşdür:

- C.Robinson
- P.Sraffane
- Bunların hamısı
- C.Stiqlis
- N.Kaldor

458 C.Keynsin tədqiqat sferasına aid deyil:

- işsizliyin təbii norması anlayışının irəli sürülməsi
- milli gəlir
- əmanətlərin yığılımı
- investisiyaların həcmi
- istehlak və gəlirlərin səviyyəsi

459 C. Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir?

- ÜDM-un artırılması
- natamam reallaşmanın səbəbinin aydınlaşdırılması
- səmərəli təklif
- vergi dərəcələrinin artırılması
- gəlirlərin artırılması

460 C.Keynsin fikrinə görə:

- təklif müvafiq tələb yaradır
- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- böhranlar stimullaşdırıcı rol oynayır
- faktiki tələb potensial tələbdən azdır
- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır

461 Aşağıdakılardan hansı C.Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə proqramına aiddir:

- Faiz dərəcələrinin tənzimlənməsi ilə pul-kredit siyasətinin həyata keçirilməsi
- Büdcə siyasəti
- Tam məşğulluq siyasəti
- Ədalətlik funksiyası
- Bunların hamısı

462 Aşağıdakı əsərlərdən biri C.Keynsə aid deyil:

- “Məşğulluğun,faizin və pulun ümumi nəzəriyyəsi”
- ”Azad sahibkarlığın sonu”
- ”Pul haqqında traktat”
- “ Pul-kredit və ticarət”
- ”Pul islahatı haqqında traktat”

463 əmək məhsuldarlığının artımına uyğun əmək haqqının yüksəlməsi reallaşmadakı çətinliyi aradan qaldırır və iqtisadi artımın mühüm stimulu olur. Bu fikir kimə məxsusdur?

- N.Kaldor
- C.Keyns
- Şumpeter
- E.Çemberlin
- C.Robinson

464 Yeni keynsçilik nəzəriyyəsində Keynsin hansı modeli əsas yer tuturdu:

- qeyri-müvazinətlilik
- ümumi müvazinət
- optimal müvazinət
- makroiqtisadi müvazinət
- mikroiqtisadi müvazinət

465 Kaletskiçiliyin postkeynsçilikdən fərqli xüsusiyyəti:

- Keynsin qeyri-müvazinət modelinin əsas götürülməsi
- əmanətlərlə investisiyalar arasında nisbət ideyası
- pulun təkrar istehsal prosesinin artım miqyasına olan təsirinin öyrənilməsi
- səmərəli tələbin qeyri-təkmil rəqabət şəraitində öyrənilməsi ideyası
- inhisarçılıq şəraitində iqtisadi proseslərin qiymətləndirilməsi

466 Ümumi iqtisadi modellərdən yanlış olanını göstərin:

- Bunların hamısı doğrudur
- K.Marksın kapitalist ictimai təkrar istehsal modeli
- C.M.Keynsin qısamüddətli iqtisadi müvazinət modeli
- C.Neymanın institusional müvazinət modeli
- F.Kenenin sadə təkrar istehsal və tədavülü təsvir edən “İqtisadi cədvəlləri”

467 C.M.Keyns nəzəriyyəsinə dəyərli töhfələr gətirən iqtisadçılardan hansı Nobel mükafatına layiq görülmüşdür:

- F.Xanin
- C.Tobin
- Bunların hamısı
- C.Stiqlis
- R.Lukas

468 C.M.Keyns tarazlığın pozulmasının, böhranlı tənəzzülün və işsizliyin əsas səbəbini nədə görür:

- istehlakda
- istehsalda
- mübadilədə
- bölgədə
- yığımda

469 C.M.Keynsin əsas psixoloji qanuna görə:

- məcmu real gəlirin azalması ilə istehsal azalır
- məcmu real gəlirin artması ilə istehlak artır
- bunların hamısı doğrudur
- məcmu real gəlirin artması ilə istehsal artır
- məcmu real gəlirin azalması ilə istehlak azalır

470 Aşağıdakı əsərlərdən biri C.Keynsə aid deyil:

- “Mənfəət, faiz və investisiya”
- ”Pul islahatı haqqında traktat”
- ”Azad sahibkarlığın sonu”
- ”Pul haqqında traktat”
- “Məşğulluğun,faizin və pulun ümumi nəzəriyyəsi”

471 Faiz dərəcələrinin və gözlənilən mənfəət normasının təsiri ilə dəyişən investisiya xərclərinin qeyri sabitliyini göstərən nəzəriyyə hansıdır:

- monetar
- Marksist
- Keynesçi
- tarazlıq
- psixoloji

472 Bazar konsepsiyasında inhisar və rəqabət problemini tədqiq etmişdir:

- Robinson və Çemberlin
- Şumpeter
- E.Çemberlin
- C.Robinson
- C.Keyns

473 C. Keynsin fikrinə görə:

- qiymət, əmək haqqı, faiz dərəcəsi qısa müddətdə dəyişməzdir
- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- təklif müvafiq tələb yaradır
- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- böhranlar stimullaşdırıcı rol oynayır

474 Solou modelinin mahiyyəti nədir:

- bunların heç biri
- investisiyalar və gəlirin artım sürəti arasında əlaqəni əks etdirir
- iqtisadi artım texniki tərəqqi və iqtisadi resurslardan səmərəli istifadənin nəticəsidir
- iqtisadi artım milli gəlirin bölgüsündən asılıdır
- kapital və əmək məsrəfləri ilə əlaqəni əks etdirir

475 Öz iqtisadi fəaliyyətinə görə Lord titulu almış ilk alim iqtisadçı:

- C.Mill
- A.Marşal
- J.B.Sey
- C.Keyns
- A.Piqu

476 Ortodoksal Keynesçiliyin tədqiqat obyektini nə təşkil edirdi:

Keynsin nəzəriyyəsinin yeniliyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər

Keynsin nəzəriyyəsinin yenyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər

- Būdcə tənzimlənməsi ideyasının pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlamışdır
- Keynsçiliyin inkişafının bu istiqaməti neoklassik sintezin yaranmasının əsası olmuşdur
- Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər

477 Neokeynsçilik nəzəriyyəsində əsas istiqamətlərdən biri:

Bunların hamısı doğrudur.

İqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;

- dolaylı şəkildə sistemə, birbaşa kapitalist iqtisadiyyatına dövlət təsirini müdafiə edir
- İqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- Keynsin səmərəli tələb nəzəriyyəsinin Rikardonun dəyər nəzəriyyəsi ilə birləşdirilməsi ideyasından ibarətdir;

478 Monetar postkeynsçiliyin geniş vüsət aldığı ölkəni müəyyən edin:

ABŞ, İngiltərə, İtaliya

İngiltərə, Hindistan, Kanada

Kanada, Avstrya, İtaliya

ABŞ, Polşa, İtaliya

- ABŞ, İngiltərə, Kanada

479 Qiymətlərin yüksəldilməsi haqqında informasiyanın düzgün qiymətləndirilməməsi nəticəsində iqtisadi aktivliyin əsassız olaraq sürətlənməsi. Bu hansı nəzəriyyədir:

əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi

dövrüyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi

- tarazlıq nəzəriyyəsi

monetar nəzəriyyə

xarici amillər nəzəriyyəsi

480 Klassiklərdən fərqli olaraq, C.Keyns təsbit etmişdir ki:

- Kapitalist iqtisadiyyatının makroiqtisadi təhlilini vermişdir
- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- özəl sahibkarlıq iqtisadiyyatına daxili qeyri-sabitlik xasdır
- bazar təbii surətdə özünü tənzimləyir
- ”Laissez faire” (bu söz fransız mənşəli olub, müdaxilə etməmək mənasını verir) prinsipinin yerinə yetirilməsi mütləq makroiqtisadi tarazlığa gətirib çıxarır

481 Keynsçilik doktrinasına görə məşğulluğun ümumi həcmi asılıdır:

- bunların hamısı
- kapital qoyuluşunun son səmərəliliyi ilə
- istehlak yönümü ilə
- tam məşğulluq vəziyyətini xarakterizə edən iqtisadi sabitliklə
- Faiz norması ilə

482 Keyns nəzəriyyəsinə aid deyil:

- təklif tələb yaradır
- tələb təklif yaradır
- təklif tələb yaratmır
- əsas problem reallaşmalıdır
- faktiki tələb potensial tələbdən azdır

483 Keyns qeyd edirdi ki:

tələbin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi bazar qüvvələrini pozur

hazır məhsulların qiymətləri onların istehsalına çəkilən məsrəflərə bərabərdir

- faiz sırf psixoloji fenomendən irəli gəlir
işsizliyin təbii norması əmək bazarının real təbii şəraitinə uyğun işsizlik səviyyəsidir
iqtisadi inkişafın mütləq əsasları xüsusi mülkiyyət və azad mübadilədir

484 İqtisadi artımın hansı modelində artım problemi əmanət və investisiyaların nisbəti prizmasında öyrənilirdi:

- Keyns modeli
- C.Robinson modeli
- Harrod-Domar modeli
- Kobba-Duqlas modeli
- V.Tinberqen modeli

485 İqtisadi artım nəzəriyyələrinə aiddir:

- Bunların hamısı
- Neokeynsçi nəzəriyyə
- Keynsçi nəzəriyyə
- Neoklassik nəzəriyyə
- [Postkeynsçi nəzəriyyə

486 Domar və Xarrodun iqtisadiyyatının keynsçi modelində əsas diqqət nəyə yönəlir:

- inflyasiyanın şərtlərinin müəyyənlişməsinə
- dövlət gəlirlərinin artırılmasına
- dövlət xərclərinin maksimum ixtisar olumasına
- kapital qoyuluşu ilə texniki tərəqqinin səviyyəsinə
- vergilərin azaldılmasına

487 Aşağıdakı əsərlərdən hansı postkeynsçilik cərəyanının görkəmli nümayəndəsi N.Kaldora məxsusdur:

- “C.M.Keyns iqtisadçı və siyasi xadim”
- “İqtisadi tsikllər və milli gəlir”
- “Bölgünün alternativ nəzəriyyəsi”
- “Kapital yığılımı”
- “Keyns nəzəriyyəsinin rəhbər tutulması”

488 Akselerator prinsipini iqtisadiyyata gətirən iqtisadçı kimdir:

- P.Samuelson, C.Hanson
- C.Robinson, V.Tinbergen
- C.Keyns, L.Valras
- Kobba-DE.Domar, R.Xarrod
- E.Xansen, C.Klark

489 Yeni Keynsçilik nəzəriyyəsində əsas istiqamətlərdən biri:

- Bunların hamısı doğrudur.
- İqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- İnhisarçılıq və qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin gedişatının qəbul olunmasıdır;
- İqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- Keynsin səmərəli tələb nəzəriyyəsinin Rikardonun dəyər nəzəriyyəsi ilə birləşdirilməsi ideyasından ibarətdir;

490 Aşağıdakı əsərlərdən hansı postkeynsçilik cərəyanının görkəmli nümayəndəsi Con Robinsona məxsusdur:

- “C.M.Keyns iqtisadçı və siyasi xadim”
- “İqtisadi tsikllər və milli gəlir”

“Bölgünün alternativ nəzəriyyəsi”

- “Kapital yığılımı”
- “Keyns nəzəriyyəsinin rəhbər tutulması”

491 İqtisadi tsiklin qısa müddətli dövrdə əsas səbəbi dövriyyə fondlarına yönəldilmiş investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?

əsas kapitalla investisiyalar nəzəriyyəsi
monetar nəzəriyyə
marksist nəzəriyyə

- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- xarici amillər nəzəriyyəsi

492 İqtisadi tsiklin əsas səbəbi C.Keynsin multiplikator-akselerator təliminə uyğun olaraq yönəldilən investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?

marksist nəzəriyyə
dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
xarici amillər nəzəriyyəsi
uyğun olaraq yönəldilən investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- əsas kapitalla investisiyalar nəzəriyyəsi

493 C.M.Keyns A.Marşalın hansı fikrindən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi konsepsiyasını əsaslandırmaq üçün istifadə etmişdir:

- faiz nəzəriyyəsi
- ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi
- pulun kəmiyyət nəzəriyyəsi
- mükəmməl rəqabət şəraitində istehsalın optimallaşdırılması
- vaxtı bir iqtisadi amil kimi iqtisadi təhlilə tətbiq etməsi

494 Neokeynsçilər qeyri-sabitliyin və tsiklik dəyişikliyin səbəbini nədə görürdülər:

- təkrar istehsal əlaqələrinin xüsusiyyətlərində
- tələbin dəyişməsində
- qiymətin dəyişməsində
- iqtisadi sistemin zahiri pozulmalarında
- təklifin dəyişməsində

495 Sol Keynsçilərin tədqiqat obyektini nə təşkil edirdi:

- Keynsin nəzəriyyəsinin yeniliyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər və Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər
- Keynsin nəzəriyyəsinin yeniyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər
- Keynsin nəzəriyyəsinə neoklassik əsaslarla əlaqələndirməyə çalışmışdır
- Keynsçiliyin inkişafının bu istiqaməti neoklassik sintezin yaranmasının əsası olmuşdur
- Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər

496 İqtisadi artımın hansı modelində, iqtisadi artımın milli gəlirin bölgüsündən asılıdır:

Solou modeli
Tinberqen modeli
Harrod-Domar modeli
Kobba-Duqlas modeli

- Robinsin modeli

497 Kobba-Duqlas modelinə elmi-texniki tərəqqinin əlavə edilməsi ilə formalaşan model hansıdır:

Solou modeli

- C.Robinson modeli
- Harrod-Domar modeli
- Barro modeli
- V.Tinberqen modeli

498 İqtisadi artımın hansı nəzəri modeli milli istehsalın həcmi ilə kapital və əmək məsrəfləri arasında əlaqəni əks etdirir:

- Solou modeli
- C.Robinson modeli
- Harrod-Domar modeli
- Kobb-Duqlas modeli
- V.Tinberqen modeli

499 İqtisadi artımın hansı nəzəri modeli məhsulun həcmi ilə iki amil: investisiyalar və gəlirin artım sürəti arasında qarşılıqlı əlaqəni əks etdirir:

- Solou modeli
- C.Robinson modeli
- Harrod-Domar modeli
- Kobb-Duqlas modeli
- V.Tinberqen modeli

500 Kobb-Duqlas modelində həmin dövrün hansı amilinin rolu nəzərə alınmamışdır:

- istehsalın texnoloji parametrlərinin nəzərə alınmaması
- əmək məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
- kapital məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
- təbii resursların rolunun nəzərə alınmaması
- məcmu məhsulun həcmi üçün nəzərə alınmaması

501 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.M.Keynsə aiddir:

- hamısı doğrudur
- qeyri təkamil rəqabət nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- monopsoniya anlayışının elmi dövriyyəyə daxil olunması
- istehlakın səviyyəsini müəyyən edən əsas amilin gəlirlər olması
- istehlak predmetlərinin azad mübadiləsi ilə iqtisadiyyatın mərkəzdən idarə edilməsi

502 Keyns qeyd edirdi ki:

- likvidliyə üstünlük vermək kapitalın borc formasında mənfəətli olması deməkdir
- hazır məhsulların qiymətləri onların istehsalına çəkilən məsrəflərə bərabərdir
- tələbin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi bazar qüvvələrini pozur
- işsizliyin təbii norması əmək bazarının real təbii şəraitinə uyğun işsizlik səviyyəsidir
- iqtisadi inkişafın mütləq əsasları xüsusi mülkiyyət və azad mübadilədir

503 Klassiklərdən fərqli olaraq, C.Keyns təsbiq etmişdir ki:

- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- bazar təbii surətdə özünü tənzimləyir
- qiymətlər və əmək haqqı çevikliyə malik olurlar
- "Laissez faire" (bu söz fransız mənşəli olub, müdaxilə etməmək mənasını verir) prinsipinin yerinə yetirilməsi
- mütləq makroiqtisadi tarazlığa gətirib çıxarır
- özəl sahibkarlıq iqtisadiyyatına daxili qeyri-sabitlik xasdır

504 C.Keyns multiplikator nəzəriyyəsində hansı amillərə əsaslanır?

- sosioloji və institusional amillərə

institusional amillərə

- psixoloji amillərə
- sosioloji amillərə
- sosioloji və psixoloji amillərə

505 Müasir kapitalizm cəmiyyətində istehsal səviyyəsi ilə məşğulluğu – istehsal olunan əmtəələr, xidmətlər və uyğun olaraq məşğulluq səviyyəsinin ümumi və məcmu məsrəflərin səviyyəsindən birbaşa asılı olduğunu tədqiq edən nəzəriyyəçi:

C.Mill

A.Marşal

J.B.Sey

- C.Keyns
- A.Piqu

506 İntestisiyanın artımı ilə məşğulluq və gəlir arasındakı nisbəti əsk etdirir:

funksiya

asılılıq

akselerator

koeffiçient

- multiplikator

507 Postkeynsçilik cərəyanının üçüncü istiqaməti olan neorikardoçuluğun əsas ideyası:

qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin öyrənilməsi.

- gəlirlərin və istehsalın səviyyəsini müəyyən edən əmanətlərlə investisiya arasında olan nisbət iqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılması;
- iqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılması;
- inhisarçılıq şəraitində iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi;

508 Postkeynsçi iqtisadçılara aiddir:

- Bunların hamısı
- A.Eyxner
- C.Robinson
- N.Kaldor
- P.Sraff

509 Postkeynsçilər göstərirlər ki:

kapital qoyuluşlarının hər bir artımı cəmiyyətdə milli gəlirin artımını təmin edən məşğulluğu artırır

- yığımın ümumi kəmiyyəti əməkhaqqı və mənfəətdən yığılan məbləğdən əmələ gəlir bu konsepsiyanın məqsədi məşğulluğu, iqtisadi tsiklin sabitləşməsini və yüksək artım sürətini təmin etmək olmuşdur
- əsas diqqətlərini dövlət xərclərinə, dövlət investisiyalarının artırılmasına yönəltmişlər
- onların modeli milli gəlirin artımının yalnız bir amilini –kapital qoyuluşunu nəzərə almışlar

510 Postkeynsçiliyin istiqamətini müəyyənləşdirin: 1) Kaletskiçilik, 2) institusionalizm, 3)neorikardoçuluq, 4)monetar, 5)neoklassik

- 1, 3, 4
- 1, 2, 3
- 2, 3
- 2, 4, 5
- 1, 3, 5

511 Postkeynsçilərə görə:

- yığımın ümumi kəmiyyəti əməkhaqqı və mənfəətdən yığılan məbləğdən əmələ gəlir milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
maarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir
gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır

512 Postkeynçilər ordodoksal keynsçiləri nədə ittiham edirdilər: 1) milli gəlirin səviyyəsini düzgün izah etmədiklərinə görə; 2) defisit maliyyələşdirmənin real səmərəsinin həddindən artıq şişirdiklərinə görə; 3) inflyasiyanın inkişafının təhlükəsini qiymətləndirmədiklərinə görə; 4) iqtisadiyyatda pulun rolunun gücləndirməsinə görə; 5) Marşall elementini qəbul etdiklərinə görə:

- 1, 4, 3
- 1, 2, 3
- 3, 2, 5
- 5, 1, 4
- 3, 4, 2

513 Neokeynisçiliyin əsas nümayəndələri arasında dövrü olanı seçin:

- bunların hamısı
- R.Xarrod
- P.Samuelson
- C.Hanson
- E. Domar

514 Keynsçiliyin hansı istiqaməti öz ideyasına, metodologiyasına, tədqiqat obyektinə görə üç istiqamətə-monetar, kaletskiçilik və neorikardoçuluğa bölünür:

- sol keynsçilər (liberallar) və neoklassik istiqamət
- sol keynsçilər (liberallar)
- neokeynsçilər
- keynsçiliyin konservativ istiqaməti
- postkeynsçilik

515 İntestisiyanın artımı, özünün ilkin tətbiqi nəticəsində çox məbləğdə milli gəlirin artımına səbəb olur:

- akselerator
- multiplikator
- avtonom investisiyalar
- investisiya
- kapital qoyuluşu

516 İntestisiyanın artımı ilə məşğulluq və gəlir arasındakı nisbəti əks etdirir:

- həyat səviyyəsi göstəricisi
- multiplikator
- həyat səviyyəsi indeksi
- akselerator
- qiymət indeksi

517 Faktiki iqtisadi artım sürəti çox adamların cəhətlərindən və səhvlərindən asılı olaraq formalaşır:

- D.Nort
- R.Xarrod
- T.Veblen
- U.Mitçel
- P.Samuelson

518 E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin C.Keyns modelindən fərqli tərəfini müəyyənəldirin:

iqtisadiyyatda müvazinətin bərpa olunmasını

- hər bir artımın tələbi artım səviyyəsi ilə hüdudlaşması
milli gəlirin tarazlığının yaradılması
iqtisadiyyatda müvazinətin pozulması şərtini
pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi investisiyaların dəyişməsinin tarazlaşdırılması

519 C.Keyns multiplikator formulasını belə şəkildə göstərmişdir:

- $K = \frac{\dot{U}_w}{Y_w}$
 $K = \frac{Y_w}{\dot{U}_w}$
 $Y = AKaLbCrt$
 $AD = C + \dot{I} + G + Xn$
 $Y = AKaLb$

520 C.Keyns modelinin əsasını nə təşkil edir:

- məcmu psixoloji amillər
milli gəlirin müvazinətinin formalaşması şəraiti
milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu
büdcə tənzimlənməsi ideyasını pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlanması
dövlət xərclərinin kəsirli maliyyələşdirilməsi nəzəriyyəsinin hazırlanması

521 Aşağıdakı fikirlərdən hansı postkeynsçilərə aiddir:

- onlar iqtisadiyyata dövlət tənzimlənməsinin metodlarını hazırlamışlar
onlar bazar iqtisadiyyatını saxlayıb, yalnız onu dövlət siyasəti ilə düzəltməyi təklif edirlər
onlar kapitalist iqtisadiyyatının tsikliyi inkar etməmişlər
onlar milli gəlirin bölgüsünün onun artımına təsir etmədiyini əsaslandırmışlar
onlar diqqətini iqtisadiyyatda qısamüddətli dəyişikliklərə yönəlmişlər

522 Amerikada Keyns nəzəriyyəsinin davamçılarına aiddir:

- C.Stiqlis, C.Robinson, R.Xarrod
Tinberqen, Kaletski, N.Kaldor
Kobba Duqlas, Harrod-Domar, Solou
E.Xansen, C.Klark, S.Xarris
C.Tobin, R.Lukas, N.Kaldor

523 Postkeynsçilərin göstəririlər ki:

- İmbarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır
istehsalın artımı sürəti milli gəlirin bölgüsündən, gəlirin kəmiyyəti və onun artımı yığımdan asılıdır
milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir

524 Postkeynsçilik cərəyanının üçüncü istiqaməti olan neorikardoçuluğun fərqləndirici xüsusiyyəti:

- qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin öyrənilməsi.
iqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılması;
iqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılması;
səmərəli tələb nəzəriyyəsi ilə dəyər nəzəriyyəsinin birləşdirilməsi;
inhisarçılıq şəraitində iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi;

525 Maliyyə siyasətinin vəzifəsi ictimai əmtəələr təklifi sferası üçün tənzimləyici tədbirləri təmin etməkdir
nəzəriyyəsi kimə aiddir:

T.Veblen

D.Nort

- P.Samuelson
- Y.Tinbergen
- U.Mitçel

526 Aşağıdakı fikirlərdən hansı postkeynsçilərə aiddir:

- onlar iqtisadiyyata dövlət tənzimlənməsinin metodlarını hazırlamışlar
- onlar bazar iqtisadiyyatını saxlayıb, yalnız onu dövlət siyasəti ilə düzəltməyi təklif edirlər
- onlar gəlir siyasətini, iqtisadi artım siyasəti ilə əlaqələndirməyə çalışmışlar
- onlar kapitalist iqtisadiyyatının tsikliyi inkar etməmişlər
- onlar diqqətini iqtisadiyyatda qısamüddətli dəyişikliklərə yönəltmişlər

527 Postkeynsçilərin əsas müddəası hansıdır:

- maarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
- gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır
- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir edir
- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
- əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir

528 Postkeynsçilər öz konsepsiyasını əsaslandırarkən hansı mənbələrdən istifadə etmişlər:

- C.M.Keynsin nəzəriyyəsi
- marksın kateqoriyalarında
- rikardoçuluqdan
- institusionalizmdən
- bunların hamısı doğrudur

529 Postkeynsçilər ordodoks keynsçiləri nədə ittiham edirdilər:

- bunların hamısı doğrudur
- inflyasiyanın inkişafının təhlükəsini qiymətləndirmədiklərinə görə
- defisit maliyyələşdirmənin real səmərəsinin həddindən artıq şişirdiklərinə görə
- milli gəlirin səviyyəsini düzgün izah etmədiklərinə görə
- pul amilini inkar etdiklərinə görə

530 Postkeynsçi iqtisadçılardan biri yanlıştır:

- A.Eyxner
- N.Kaldor
- C.Robinson
- E.Domar
- P.Sraff

531 E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin C.Keyns modelindən fərqli tərəfini müəyyənləşdirin:

- pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi investisiyaların dəyişməsinin tarazlaşdırılması
- iqtisadiyyatda müvazinətin pozulması şərtini
- milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu
- milli gəlirin tarazlığının yaradılması
- iqtisadiyyatda müvazinətin bərpa olunmasını

532 E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin əsasını nə təşkil edir:

- məcmu psixoloji amillər
- büdcə tənzimlənməsi ideyasını pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlanması
- milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu

milli gəlirin tarazlığının yaradılması şərtləri
dövlət xərclərinin kəsirli maliyyələşdirilməsi nəzəriyyəsinin hazırlanması

533 Artan kapitalla silahlanma və artan əmək məhsuldarlığı daimi kapitalverimi ilə müşayiət olunur. Bu:

- əməkqoruyucu İTN
- neytral İTN
- Xiksə görə İTN
- İTN kapitalqoruyucu tipi
- Xarroda görə İTN

534 Məhsul artımı ilə kapital artımı arasında olan nisbəti xarakterizə edən göstərici:

- asılılıq
- multiplikator
- akselerator
- koeffiçient
- funksiya

535 Məhsul buraxılışı ilə kapital artımı arasında nisbəti xarakterizə edən göstərici ($V = \Delta K / \Delta Y$) və ya kapitaltutumlu artımın koeffisienti:

- avtonom investisiyalar
- kapital qoyuluşu
- akselerator
- multiplikator
- investisiya

536 Neokeynsçiliyin əsas nümayəndələrindən biri yanlışdır:

- E. Domar
- P.Samuelson
- R.Xarrod
- E.Engel
- C.Hanson

537 Postkeynsçilər göstərir ki:

- kapital qoyuluşlarının hər bir artımı cəmiyyətdə milli gəlirin artımını təmin edən məşğulluğu artırır əsas diqqətlərini dövlət xərclərinə, dövlət investisiyalarının artırılmasına yönəltmişlər bu konsepsiyanın məqsədi məşğulluğu, iqtisadi tsiklin sabitləşməsinə və yüksək artım sürətini təmin etmək olmuşdur
- istehsalın artım sürəti milli gəlirin bölgüsündən, gəlirin kəmiyyəti və onun artım yığımından asılıdır onların modeli milli gəlirin artımının yalnız bir amilini –kapital qoyuluşunu nəzərə almışlar

538 Keynsçiliyin hansı istiqaməti iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas məsələ kimi mənfəətin maksimumlaşdırılması və iqtisadiyyatın konservativ strukturlarının saxlanılmasını təklif edir:

- sol keynsçilər (liberallar) və neoklassik istiqamət
- keynsçiliyin konservativ istiqaməti
- neoklassik istiqamət
- sol keynsçilər (liberallar)
- klassik istiqamət

539 İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi məsələlərində post keynsçilərin fikri fərqlidir və üç əsas cərəyana bölünür:

konservativ, marjinal və neoklassik
konservativ, klassik və yeni keynsçilik

- solçular, marjinal və neoklassik
- solçular (liberal), klassik və neokeynsçilik
- monetar, kaletskiçilik, neorikardoçuluq

540 Investisiya həcmnin artmasına müvafiq olaraq ÜMM-un həcmi göstərən rəqəm koefisienti:

- həyat səviyyəsi indeksi
- həyat səviyyəsi göstəricisi
- qiymət indeksi
- akselerator
- multiplikator

541 Pul nəzəriyyəsi və iqtisadi punkuasiyalar üzrə ilkin işə və iqtisadi-sosial və institusuonal hadisələrin müstəgilliyinin təhlilinə görə İqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatını kim alıb:

- Pol Samuelson
- Fridrix Xayek
- Duqlas Nort
- Elinor Ostrom
- Sercon Riçard Hiks

542 Neoliberalaların neoklassiklərdən əsas fərqli tərəfi hansıdır:

- bunların hamısı
- kapitalist iqtisadiyyatının planlaşdırılması
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi
- keyfiyyət və institusional problemləri vacib hesab etmələri
- kapitalist istehsalı üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi

543 Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində nəzərdə tutulur:

- səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi
- xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi
- antitsiklik tənzimlənmə
- məşğulluğun səviyyəsinin artırılması
- dövlətin sosial təminatının rədd edilməsi

544 M.Fridmen işsizliyin təbii normasını azaltmaq yollarını necə görürdü:

- bunların hamısı doğrudur
- makroiqtisadi tənzimləmə yolu ilə
- instusional dəyişiklər yolu ilə
- uzunmüddətli pul tənzimləməsi ilə
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi ilə

545 İstehlakın təhlili, pulun tarixi və pul nəzəriyyəsinə görə Nobel mükafatı alan iqtisadçı kimdir:

- U.Xoutri
- P.Samuelson
- S.Sismondi
- M.Fridmen
- A.Smit

546 F.Xayek iqtisadiyyatın tənzimlənməsində hansı amilə üstünlük vermişdir?

- büdcə-vergiyə
- proteksionuzmə qarşı
- qiymət siyasətinə
- sosial siyasətə

pul-kreditə

547 Aşağıdakı iqtisadçılar arasında London məktəbinin liderlərini müəyyən edin:

- A.Marşal,K.Menger
- M.Fridmen,P.Samuelson
- F.Xayek, L.Robbins
- K.Marks,F.Engels
- V.Oyken, A.Rustov

548 Aşağıdakı əsərlərdən F.Xayekə aid olanı seçin:

- Bunların hamısı
- Qiymət və istehsal
- Azadlıq konstitusiyası
- Mənfəət, faiz və investisiya
- Hüquq qanunauyğunluqları və azadlıq

549 Yeni klassik makroiqtisadi nəzəriyyə dedikdə aşağıdakılardan hansı başa düşülür:

- bunların hamısı
- Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsi
- Təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
- Səmərəli tələb nəzəriyyəsi
- Faydalılıq həddi nəzəriyyəsi

550 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsinin nümayəndələri kimdir: 1) İ.Şumpeter, 2) Q.Keri, 3) R.Lukas, 4) T.Sarjent, 5) N.Uolles

- 2, 3, 4
- 1, 2, 3
- 1, 2, 5
- 3, 4, 5
- 2, 4, 5

551 Ümumi müvazinət nəzəriyyəsində və rifah iqtisadiyyatında ilk kəşfedici işlərinə görə İqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatını kim alıb

- Elinor Ostrom
- Duqlas Nört
- Sercon Riçard Hiks
- Pol Samuelson
- Teodor Vilyam Şilts

552 Hansı konsepsiya neoliberalizm nəzəriyyəsi ilə keynisçiliyin sintezi kimi xarakterizə olunur

- mübadilə iqtisadiyyatı
- qlobal cəhətdən tənzimlənən bazar
- formalaşmış cəmiyyət
- azad bazar
- sosial bazar təsərrüfatı

553 İqtisadi qayda nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- M.Alle
- A.Müller-Armak
- L.Erxard
- V.Oyken
- V.Repke

554 Milli siyasi iqtisad sistemi əsərinin müəllifi kimdir:

- F.Xayek
- L.Erxard
- A.Ryustov
- F.List
- V.Oyken

555 İctimai inkişaf nəzəriyyəsinin banisi kimdir:

- U.Rostou
- Y.Şumpeter
- Q.Keri
- A.Piqu
- E.Çemberlin

556 Monetarizmin pul qanunu nədir?

- pul kütləsinin tənzimlənməsinə yönəldilmiş büdcə-vergi siyasətidir
- pul təklifinin artımının orta illik sürətinin, pula tələbin artımına bərabər olmasıdır
- pul tələbin artımının orta illik sürətinin pula təklifin artımına bərabər olmasıdır
- pul kütləsinə, pul emissiyasına dövlət nəzarətidir
- pul kütləsinin tənzimlənməsinə yönəldilmiş kredit-pul siyasətidir

557 M.Fridmen işsizliyin təbii normasını azaltmaq yollarını necə görürdü:

- mikroiqtsadi tənzimləmə yolu ilə
- makroiqtisadi tənzimləmə yolu ilə
- bunların hamısı doğrudur
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi ilə
- uzunmüddətli pul tənzimlənməsi ilə

558 Neoliberalizmin ənənəvi liberalizmdən əsas fərqli tərəfi hansıdır:

- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi
- kapitalist iqtisadiyyatının planlaşdırılması
- bunların hamısı
- kapitalist istehsalı üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi
- təsərrüfat həyatının makroiqtisadi mövqedən qiymətləndirilməsi

559 Sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatı modelinin nəzəri konsepsiyası kimlər tərəfindən işlənilib hazırlanmışdır:

- V.Oyken, A.Rustov
- A.Marşal, K.Menger
- heç biri doğru deyil
- M.Fridmen, P.Samuelson
- K.Marks, F.Engels

560 Monetar nəzəriyyənin müəllifi kimdir?

- S.Sismondi
- P.Samuelson
- U.Xoutri
- A.Smit
- J.B.Sey

561 Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas hal nə hesab olunur?

- səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi
- xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi
- antitsiklik tənzimlənmə
- məşğulluğun səviyyəsinin artırılması
- tədaviə pul kütləsinə nəzarət

562 F.Xayek iqtisadiyyatın tənzimlənməsində hansı amilə üstünlük vermişdir?

- qiymət siyasətinə
- inflyasiyanı məhdudlaşdırmağa
- büdcə-vergiyə
- pul-kreditə
- sosial siyasətə

563 Neoliberalların əsas fikirləri nədən ibarət idi?

- istehsal xərclərinin azaldılması
- dövlət sifarişlərinin artırılması
- az rentabelli iqtisadiyyat sahələrinin dövlət tərəfindən investisiyalaşdırılması
- keyfiyyət və institusional problemləri vacib hesab etmələri
- xarici investisiyaların artırılması

564 Səmərəli gözləmə anlayışını ilk dəfə iqtisadi ədəbiyyata kim gətirmişdir:

- C.Mut
- Q. Feldman
- S.Kuznets
- U.Şumpeter
- P.Salou

565 Neoliberalların hansı nümayəndələri pul kütləsinin hərəkəti prinsiplərini müəyyən etmişlər:

- L.Mizes və F.Xayek
- Ryueff və M.Alle
- L.Erxard və V.Repke
- M.Fridmen və A.Şvars
- V.Oyken və A.Ryustov

566 Neoliberalizmin iqtisadi siyasətə təsir istiqamətlərindən biri yanlışdır:

- dövlət büdcəsinin hər il tarazlaşdırılması
- kapitalist iqtisadiyyatının makroiqtisadi təhlilinin verilməsi
- tənzimlənmənin dolayı metodlarına üstünlük verilməsi
- nisbətən liberal xarici ticarət və valyuta siyasətinə təsiri
- kəşirli maliyyələşdirmənin məhdudlaşdırılması

567 Neoliberalizm və Keynsçiliyin ümumi tərəfini müəyyənləşdirin:

- təkrar istehsal prosesinin tənzimlənməsi
- keyfiyyət və institusional problemlərin vacib hesab olunması
- marjinalizmin nəzəri üsul kimi istifadə olunması
- təsərrüfat həyatının makroiqtisadi mövqedən qiymətləndirilməsi
- mükəmməl və qeyri-mükəmməl bazarların tənzimlənməsi

568 Monetarizmin 70-80-ci illərdə iqtisadi nəzəriyyənin və iqtisadi siyasətin mərkəzində olmasının səbəbi nədir?

- klassik kapitalizmə bəraət qazandırmaq
- büdcədən sosial ehtiyaclara təxsisatın azaldılması

iqтisadi artımın mۆmkۆnlۆyۆnə inamı artırmaq

- bۆdcə xərclərinin artırılmasına qəti etiraz etmək
bۆlgədə bərabərliyə nail olmaq

569 Monetarizm:

iqтisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir

- Həmkarlar ittifaqını ən məşhur inhisarçı hesab edirlər
iqтisadi proseslərin tədqiqində riyazi metodların tətbiqinə ciddi əhəmiyyət vermişdir
kapitalizmin təkamül yolu ilə yeni bir ideal iqтisadi sistemə çevrilməsi ideyasını təbliğ edir
inkışaf etmiş inhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını yaratmışdır

570 Monetarizm nədir?

kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkışafının üçüncü yoludur
səmərəli tələbi müəyyən edən xərclər və gəlirlər nisbətində tənzimlənməsidir

- təkrar istehsalın spesifik konsepsiyasıdır
iqтisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
faydalılıq həddi və məhsuldarlıq həddi nəzəriyyələrindən ibarətdir

571 Monetaristlərin əsas tədqiqat obyektlərindən biri:

dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi

- tsikl və böhranlar problemi
xarici amillər nəzəriyyəsi
ifrat yığılmə nəzəriyyəsi
əsas kapitalla investisiyalar nəzəriyyəsi

572 Keynsçilərdən fərqli olaraq nisbətən passiv dövlət tənziimi ilə əlaqədar tədbirlərin keçirilməsinin tərəfdarları olan məktəb:

Avstriya məktəbi

Kembridge məktəbi

- Frayburq məktəbi
London məktəbi
Çikaqo məktəbi

573 Frayburq məktəbinin nümayəndələri hansıdır:

- Bunların hamısı
V.Repke
A.Rustov
L.Erxard
V.Oyken

574 Çikaqo məktəbinin nümayəndələri hansıdır:1) L.Erxard, 2) U.Şumpeter 3) F.Xayek, 4) L.Mizes, 5) M.Fridmen

- 4, 5
3, 4
2, 3
1, 2
1, 5

575 Aşağıdakı əsərlərdən hansı A.Mizesə məxsusdur:

- Nəzəriyyə və tarix
“Kapitalizmin xalis nəzəriyyəsi”
“Hamı üçün rifah”

"Quldarlığa gedən yol"
"Mənfəət, faiz, investisiya"

576 Tetçerizm iqtisadi siyasəti hansı iqtisadi məktəbin ideyaları əsasında yaradılıb?

- Merkantilist
- Keynsçi
- Marjinalist
- Monetarist
- Marksist

577 Neoliberalizmin əsasını qoyan və onun metodologiyasını yaradan iqtisadçı kimdir?

- V.Oyken
- V.Repke
- A.Rustov
- L.Erxard

578 Monetarizm nədir?

- kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yoludur
- pul kütləsinin iqtisadi fəallığa, monetar vasitələrin və monetar siyasətin iqtisadi inkişafa təsir mexanizminin əsaslı surətdə öyrənən nəzəriyyədir
- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- faydalılıq həddi və məhsuldarlıq həddi nəzəriyyələrindən ibarətdir
- səmərəli tələbi müəyyən edən xərclər və gəlirlər nisbətini tənzimlənməsidir

579 Aşağıdakı əsərlərdən hansı L.Erxarda məxsusdur:-

- Bunların heç biri
- "Kapitalizmin xalis nəzəriyyəsi"
- "Hamı üçün rifah"
- "Quldarlığa gedən yol"
- "Mənfəət, faiz, investisiya"

580 Monetarizm:

- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- inkışaf etmiş inhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını yaratmışdır
- kapitalizmin təkamül yolu ilə yeni bir ideal iqtisadi sistemə çevrilməsi ideyasını təbliğ edir
- əhalinin aztəminatlı təbəqəsinə dövlətin sosial proqramını rədd edir və onu səmərəsiz sayır
- iqtisadi proseslərin tədqiqində riyazi metodların tətbiqinə ciddi əhəmiyyət vermişdir

581 İqtisadi artımın empirik tədqiqi kimə məxsusdur:-

- P.Salou
- S.Kuznets
- Q. Feldman
- U.Cevons
- U.Şumpeter

582 M.Fridmen hesab edir ki:

- dövlət tənzimlənməsi pul kütləsinə, pul emissiyasına nəzarətlə məhdudlaşmır
- uzunmüddətli pul siyasətindən qısamüddətli pul tənzimlənməsinə keçmək məqsəduyğundur
- bazar sisteminə dövlət müdaxiləsi uzunmüddətli dövrdə müsbət nəticə verə bilər
- pul kütləsinə tənzimlənməklə, istehsalın artma, yaxud azalma sürətinə təsir etmək olar
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi mütləqdir

583 Monetarizmin 70-80-ci illərdə iqtisadi nəzəriyyənin və iqtisadi siyasətin mərkəzində olmasının səbəbi nədir?

- büdcədən sosial ehtiyaclara təxsisatın azaldılması
- klassik kapitalizmə bəraət qazandırmaq
- bölgədə bərabərliyə nail olmaq
- istehsalın azalması ilə eyni zamanda inflyasiyanın güclənməsi
- iqtisadi artımın mümkünlüyünə inamı artırmaq

584 Neoliberalların hansı nümayəndələri bazar qiymətləri vasitəsilə iqtisadiyyatın özünü tənzimləmə mexanizminə üstünlük vermişlər:

- Ryueff və M.Alle
- V.Oyken və A.Ryustov
- M.Fridmen və A.Şvars
- L.Mizes və F.Xayek
- L.Erxard və V.Repke

585 Neoliberalizmin klassik forması hansıdır:

- Avstriya məktəbi
- London məktəbi
- Frayburq məktəbi
- Kembridc məktəbi
- Çikaqo məktəbi

586 Neoliberalizmin Keynsçilikdən fərqli tərəfini müəyyənləşdirin:

- keyfiyyət və institusional problemlərin vacib hesab olunması
- mükəmməl və qeyri-mükəmməl bazarların tənzimlənməsi
- təkrar istehsal prosesinin tənzimlənməsi
- inhisar və rəqabətin tənzimlənməsi
- marjinalizmin nəzəri üsul kimi istifadə olunması

587 Çikaqo məktəbinin nümayəndələri hansıdır:

- M.Alle
- F.Xayek
- Y.Şumpeter
- L.Erxard
- L.Mizes

588 Dövriyyədə olan pul kütləsinin dəyişməsi iqtisadi aktivliyin əsas səbəbidir. Bu hansı nəzəriyyədir?

- monetar nəzəriyyə
- ifrat yığıcı nəzəriyyəsi
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- xarici amillər nəzəriyyəsi

589 Monetaristlərə görə dövlətin makroiqtisadi siyasətinin məqsədlərinə aid deyil:

- bunların hamısı
- inflyasiya
- işsizlik
- məşğulluq
- iqtisadi artım

590 M.Fridmen hesab edir ki:

dövlət tənzimlənməsi pul kütləsinə, pul emissiyasına nəzarətlə məhdudlaşmır
uzunmüddətli pul siyasətindən qısamüddətli pul tənzimlənməsinə keçmək məqsədəuyğundur

- pul prinsipial, həlledici xarakterə malikdir
bazar sisteminə dövlət müdaxiləsi uzunmüddətli dövrdə müsbət nəticə verə bilər
qısamüddətli pul tənzimlənməsi mütləqdir

591 Sosial bazar təsərrüfatı modelinin əsas prinsiplərindən biri yanlışdır:

sahibkarlığın iqtisadi müstəqilliyi və cavabdehliyi
xüsusi mülkiyyətin sarsılmazlığı
inhisarsız rəqabət
qiymət azadlığı və sabit pul tədavülü

- inhisar və rəqabətin tənzimlənməsi

592 Neoliberalizmi Fransada təmsil edən nəzəriyyə hansıdır:

neoklassik sintez
klassik nəzəriyyə
dirjinizm
keynsçi nəzəriyyə
marjinalist nəzəriyyə

- dirjinizm

593 Neoliberalizm aşağıdakı məktəblərin hansına əks olan cərəyandır:

klassik məktəb, ənənəvi liberalizm və institusionalizm
marksizm, keynsçilik
yeni tarixi məktəb, neoklassiklər və ənənəvi liberalizm
köhnə tarixi məktəb, neoklassiklər və ordodoksal keynsçilik
neoklassiklərin və institusionalizmin

- marksizm, keynsçilik

594 Monetarizm konsepsiyası nəyə əsaslanır:

neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və pul tədavülü sferası bölgüsünə
marjinalist nəzəriyyəyə və dirjinizmə
neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və real iqtisadiyyata
neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və dirjinizmə

- real iqtisadiyyata və pul tədavülü sferası bölgüsünə

595 Monetarist konsepsiyanın qlobal strategiyası nədir?

- uzunmüddətli pul tənzimlənməsini mütləqləşdirmələri
təsərrüfat quruluşunu formalaşdırmaq və təkrar istehsal prosesinə təsir etmək
bazar təsərrüfatını kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yolu adlandırılması
qiymət, tələb və təklifin proqnozlaşdırılması
mərkəzdən idarə edilən iqtisadiyyatın uzunmüddət yaşaya bilməyəcəyi

596 Harrod-Domar göstərmişlərdir ki, iqtisadi artımın həlledici amili:

investisiya və iş qüvvəsi
investisiya və gəlirin artım sürəti
iş qüvvəsi və istehsal vasitələri
gəlirin artım sürəti və texniki tərəqqi
texniki tərəqqi və istehsal vasitələri

- investisiya və gəlirin artım sürəti

597 Fransa neoliberalistlərinin fərqli xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki,

inhisar və rəqabətin tənzimlənməsi
qiymət azadlığı və sabit pul tədavülü
inhisarsız rəqabət

xüsusi mülkiyyətin sarsılmazlığı

- Keyns nəzəriyyəsi qəbul etməmələri

598 Çikaqo məktəbinin nümayəndələri necə adlanırdı:

postkeynsçilər

ortodoksallar

marjinalistlər

- monetaristlər

ordoliberalallar

599 Aşağıdakı fikirlərdən hansı F.Xayekə məxsusdur:

- bazarın tənzimi konsepsiyası- iqtisadiyyatın hər dövlət tənziminin əleyhinədir tədavülə lazım olan pulun miqdarının həmin anda konkret statistik materiallar əsasında hesablanması ideyası faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin müəyyən edilməsi iqtisadiyyatın liberallaşdırılması sosial bazar təsərrüfatı modelinin yaradılması

600 P.Salou göstərmişdir ki, iqtisadi artımın həlledici amili

torpaqdır

- texniki tərəqqidir istehsal vasitələridir kapitaldır iş qüvvəsidir

601 Monetarist konsepsiyasının qlobal strategiyası nədir?

bazar təsərrüfatını kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yolu adlandırılması təsərrüfat quruluşunu formalaşdırmaq və təkrar istehsal prosesinə təsir etmək

- tələbin tənzimlənməsinin təsərrüfat həyatının təbliği mərkəzdən idarə edilən iqtisadiyyatın uzunmüddət yaşaya bilməyəcəyi qiymət, tələb və təklifin proqnozlaşdırılması

602 Neoliberalaların nəzəriyyəsi hansı ideyaların sintezidir:

klassik məktəbin, ənənəvi liberalizmin və institusionalizmin köhnə tarixi məktəbin, neoklassiklərin və ordodoksal keynsçiliyin neoklassiklərin və institusionalizmin ənənəvi liberalizm və drijizmin

- yeni tarixi məktəbin, neoklassiklərin və ənənəvi liberalizmin

603 Aşağıdakı fikirlərdən hansı F.Xayekə məxsusdur:

faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin müəyyən edilməsi

tədavülə lazım olan pulun miqdarının həmin anda konkret statistik materiallar əsasında hesablanması ideyası

- iqtisadiyyat o qədər mürəkkəbdir ki, insan ağılı obyektiv iqtisadi qanunları dərk etmək iqtidarında deyil sosial bazar təsərrüfatı modelinin yaradılması iqtisadiyyatın liberallaşdırılması

604 Frayburq məktəbinin nümayəndələri necə adlanırdı:

marjinalistlər

ortodoksallar

postkeynsçilər

- ordoliberalallar monetaristlər

605 Uyğunluq pozulmuşdur:

- Kommons- empirik və ya konyuktur – statistik
U.Mitçell- empirik və konyuktur –statistik
C.Mut –səmərəli gözləmə
C.Mut –səmərəli gözləmə
Veblen –sosial psixoloji

606 Texnokratik nəzəriyyələrə aid olanı seçin:

- bunların hamısı
postsənaye cəmiyyəti
kütləvi istehlak cəmiyyəti
informasiya cəmiyyəti
texniki cəmiyyət

607 İnstitusional-sosioloji cərəyanın xarakterik xüsusiyyətlərini müəyyən edin:

- bunların hamısı
texniki determinizmin güclənməsi
sosial problemlərə diqqət verilməsi
sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarətin həyata keçirilməsi

608 İnstitusionalizmin tədqiqat obyektinə aiddir:

- sosializmlə konvergeniya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
iqtisadi və sosial proseslərin qarşılıqlı asılılıqlarını öyrənmələri
iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili
iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və sosializmlə konvergeniya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili

609 İnstitut anlayışı necə şərh edilir:

- bunların hamısı
sabit tərəkür tərzini kimi
hüququ normalar kimi
həmkarlar təşkilatı kimi
rəqabət, inhisar və vergi kimi

610 İnstitusionalizm nümayəndələrini birləşdirən xüsusi bir metodoloji prinsip:

- bunların hamısı
siyasi iqtisadın predmetinin dar mənada izah edilməsi
siyasi iqtisadın predmetinin geniş mənada izah edilməsi
siyasi iqtisadın predmetinin hüquqi əsasdan öyrənilməsi
siyasi iqtisadın predmetinin yalnız texniki cəhətdən öyrənilməsi

611 İnstitusionalizm iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə daxil edir:

- təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını
empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığılmasını
millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını
insan davranışını, siyasi və digər texniki-iqtisadi amilləri

612 Aşağıdakı nəzəriyyələrin hansının izahında neolibəralar və monetaristlər həmfikir idilər:

- dəyər nəzəriyyəsinin bir şəxsin ağılının məhsulu hesab etmələrində

psixoloji motivlərdə rəqabətdən kənarlaşmaya və inhisarçılığa meyl, sərvət, yığımda riyazi modellərin üstünlük təşkil etməsində iqtisadi artımı pul kütləsinin artımına bağlamaqda pul kütləsində baş verən tərəddüdlərdə

613 Rifah dövləti kimin konsepsiyası əsasında yaranmışdır:

- C.Kommons
- C.Keyns
- V.Oyken
- O.Filippis
- M.Fridman

614 Neoliberalistlərin tsikl nəzəriyyəsi monetaristlərdən necə fərqlənir:

- psixoloji motivlərdə rəqabətdən kənarlaşmaya və inhisarçılığa meyl, sərvət, yığım və s. pul kütləsində baş verən tərəddüdlərlə hamısı doğrudur iqtisadi artımı pul kütləsinin artımına bağlamaqla riyazi modellərin üstünlük təşkil etməsilə

615 Gəlirlərin bölgüsündəki qeyri-bərabərliyin səviyyəsi hansı gəlir təmərküzləşmə indeksinin köməyi ilə ölçülür:

- Desil və Cinni əmsalı
- Desil əmsalı
- Kvinti əmsalı
- Cinni əmsalı
- Kvarti əmsalı

616 Lorens əyrisi göstərir:

- gəlirlərin faktiki bölgüsünün tam bərabər bölgü ilə üst-üstə düşməsi gəlirin orta səviyyədə fərqlənməsi
- gəlirin faktiki bölgüsünün mütləq bərabər bölgüsündən fərqlənməsi əhali qrupları üzrə gəlirin qeyri-bərabərliyinin dərəcəsi cəmiyyətin üstünlükverimini nəzərə almaqla gəlirlərin qeyri-bərabərliyini

617 İnstitusionalizm nəyi öyrənir:

- iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
- dövlətin, iri korporasiyaların, həmkarlar təşkilatının, inhisarların fəaliyyətini millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığımını

618 İnflyasiya ilə işsizlik arasında əlaqəni ilk dəfə kim araşdırmışdır?

- O.Filippis
- V.Oyken
- K.Marks
- C.Keyns
- M.Fridman

619 Proletariat anlayışını ilk dəfə kim işlətməmişdir

- O.Kurno
- C.Robinson
- K.Marks

E.Çemberlin
C.Qelbreyt

620 Y.Şumpeter iqtisadi artımda hansı amilə daha çox üstünlük vermişdir?

- iqtisadi ehtiyatların səmərəli bölgüsünə
- investisiyaya
- əmək məsrəflərinə
- kapitala
- torpağa

621 İnstitusionalizmin tədqiqat obyektinə aiddir:

- iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili
- iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və sosializmlə konvergensiya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” sosializmlə konvergensiya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili

622 C.Kommonsə görə dəyər nəyə əsasən formalaşır?

- dəyərlilik
- «Kollektiv institutların» hüquqi razılığı
- əmək məsrəfləri
- tələb və təklifin nisbəti
- qiymət amilləri

623 İnstitusional istiqamətin iqtisadi təhlilinin predmetini nə təşkil edirdi?

- iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillər
- istehsal dairəsi
- istehsal və tədavül dairəsi
- tədavül dairəsi
- mikroiqtisadiyyat

624 U.K.Mitçelin ilk dəfə irəli sürdüyü təlim hansıdır:

- kapitalist planlaşmasının zəruriliyi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi
- müvazinətlik nəzəriyyəsi
- əhali məskunluğu nəzəriyyəsi
- böhransız tsikl konsepsiyası

625 T.Veblen, C.Kommons, U.Mitçell- onlar üçün ümumi olan nədir:

- əmək haqqı nəzəriyyəsinin əsaslandırılması
- təkrar istehsal və istehsal tsiklləri modellərinin yaradılması
- kapitalist mənfəətinin mənbələrinin öyrənilməsi
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətini həyata keçirmək
- mikroiqtisadi səviyyədə istehsal amillərinin qiymətinin əmələ gəlməsinin tətbiqi

626 Şumpeter göstərir ki;

- Kapital həmişə tədavül vasitəsi kimi çıxış edir
- Kapital həmişə tədiyyə vasitəsi kimi çıxış edir
- Kapital həmişə istehlak vasitəsi kimi çıxış edir
- Bunların hamısı doğrudur
- Kapital həmişə istehsal vasitəsi kimi çıxış edir]

627 Kapitalizmin transformasiyası konsepsiyaları çərçivəsində kapitalizmi sosializmləşdirmək ideyası hansı məktəbə məxsusdur:

- neomarjinalizm
- monetarizm
- institutsionalizm
- neoliberal dirijizm
- neoliberalizm

628 İnstitusionalistlər üçün ümumi olan prinsip hansıdır:

- bütün sosial təbəqələrdən, əks mənafeləri bərabərşərtləndirən bacaran nüfuzlu dövlət yaratmaq
- təbii resursların səmərəli istifadəsini, istehsalın səmərəli təşkilini və ədalətli bölgünü həyata keçirmək
- ictimai psixologiyanın təkamülünü təhlil etmək
- kapitalist iqtisadiyyatının proqnozlaşdırmasını həyata keçirmək
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarət

629 Geniş statistik və faktiki materiallardan istifadə etməklə konkret təhlil metodu hansı məktəbə məxsusdur:

- neokeynsçilik
- neoliberalizm
- institusionalizm
- neoklassik
- monetarizm

630 Aşağıdakı təlimlərdən U.Mitçellə aid olanı seçin: 1) sosial liberal planlaşdırma, 2) pul təsərrüfatı institutu, 3) kütləvi istehlak cəmiyyəti, 4) ümumi rifah dövləti 5) beyinlər trestti

- 3, 4
- 2, 3
- 2, 4
- 1, 5
- 1, 2

631 Şumpeterin konsepsiyasına görə inkişafın hərəkətverici qüvvəsi:

- Bunların hamısı doğrudur
- Kapitaldır
- Sahibkarlıqdır
- Texnologiyadır
- Elmi-texniki inqilabdır

632 Neoliberalizm Fransada hansı adda yayılmışdır:

- neoliberalizm
- neomarjinalizm
- monetarizm
- neoindividualizm
- neoliberal dirijizm

633 İnstitusionalistlər üçün ümumi olan prinsip hansıdır:

- təbii resursların səmərəli istifadəsini, istehsalın səmərəli təşkilini və ədalətli bölgünü həyata keçirmək
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarət
- bütün sosial təbəqələrdən, əks mənafeləri bərabərşərtləndirən bacaran nüfuzlu dövlət yaratmaq
- kapitalist iqtisadiyyatının proqnozlaşdırmasını həyata keçirmək
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətini həyata keçirmək

634 London(F.Xayek), Frayburq(V.Oyken, L.Erxard), Çikaqo (M.Fridmen) məktəblərinin nəzəri əsasını nə təşkil edirdi:

təkrar istehsal və istehsal tsiklləri modellərinin yaradılması
kapitalist mənfəətinin mənbələrinin öyrənilməsi
mikroiqtisadi səviyyədə istehsal amillərinin qiymətinin əmələ gəlməsinin tətbiqi
əmək haqqı nəzəriyyəsinin əsaslandırılması

- azad sahibkarlıq ideyası

635 P.Samuelson Neoklassik sintez nəzəriyyəsinə hansı məktəbin və hansı iqtisadçının ideyalarını daxil etmişdi:

U.Mitçell (institusionalizm)
Kommons (institusionalizm)
M.Fridmen (neoliberalizm)
Veblen (institusionalizm)

- C.Helbreyt(institusionalizm)

636 Mənfəi xarici effektlərin tənzimlənməsi üçün korrektə edici vergilərin tətbiq edilməsini kim təklif etmişdir?

V.Pareto
R.Kouz
M.Fridman

- A.Piqu
C.Keyns

637 Tarixi aşağıdakı beş mərhələyə bölən alim kimdir? ənənəvi cəmiyyət (primitiv texnika, kənd təsərrüfatı, iri torpaq sahiblərinin hakimiyyəti;-keçid cəmiyyəti (mərkəzləşmiş dövlət, sahibkarlıq);- dəyişiklik mərhələsi (sənaye inqilabı və onun nəticələri);- yetkinlik mərhələsi (elmi-texniki inqilab, urbanizasiya);-kütləvi istehlak mərhələsi (xidmət sahələrinin və istehlak malları istehsalının müəyyənləşdirici rolu):

V.Roşer
U.Rostou
R.Aron
A.Tofler
E.Meyer

- U.Rostou

638 İctimai inkişafda iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillərin vəhdətini və qarşılıqlı əlaqəsini əks etdirən istiqamət hansıdır?

neokeynsçilik
institusional-sosioloji
neoklassik
monetarizm
neoliberalizm

- institusional-sosioloji

639 U.K.Mitçelin iqtisadi təlimi hansı nəzəriyyənin əsasında dayanırdı?

müvazinətlik nəzəriyyəsi
son faydalılıq nəzəriyyəsi
böhransız tsikl konsepsiyası
Ç.Darvinin təbiətin təkamülü nəzəriyyəsi
əhali məskunluğu nəzəriyyəsi

- böhransız tsikl konsepsiyası

640 İnstitusional-sosioloji cərəyanın səciyyəvi xüsusiyyətləri arasında biri yanlışdır:

sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
planlaşdırma vasitəsilə kapitalist istehsal üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi

burjua cəmiyyətinin sosial problemlərinə diqqət verilməsi
ilkin institusionalizmin metodologiyasına xas olan texniki determinizmin güclənməsi

- mikroiqtisadi təhlilə geniş yer verməmələri

641 Aşağıdakı əsərlərdən hansı U.Mitçellə məxsusdur:

“İqtisadi rifah nəzəriyyəsi”
“İqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi”
“Mənafeələrin ahəgdarlığı”
“Sərvətin bölüşdürülməsi”

- “İqtisadi nəzəriyyənin tipləri haqqında mühazirə”

642 Aşağıdakı əsərlərdən hansı Şumpeterə məxsusdur:

“Mənafeələrin ahəgdarlığı”
● “İqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi”
“İqtisadi rifah nəzəriyyəsi”
“İqtisadi harmoniya”
“Sərvətin bölüşdürülməsi”

643 İnstitusional-sosioloji cərəyanın səciyyəvi xüsusiyyətləri arasında biri yanlışdır:

burjua cəmiyyətinin sosial problemlərinə diqqət verilməsi
planlaşdırma vasitəsilə kapitalist istehsal üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi
sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması

- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir edir
ilkin institusionalizmin metodologiyasına xas olan texniki determinizmin güclənməsi

644 Təklif nəzəriyyəsinin monetarizmdən fərqli cəhətini müəyyən edin: 1) vergi dərəcəsini aşağı salmağı, 2) vergi dərəcəsini yüksəltməyi, 3) məhdud pul siyasəti yeritməyi, 4) istehsal amillərinin uzunmüddətli dövlət tənzimlənməsi, 5) istehsal amillərinin qsamüddətli dövlət tənzimlənməsi

3, 4, 5
2, 3, 5
1, 3, 5
● 1, 3, 4
1, 2, 5

645 Səmərali gözləmə nəzəriyyəsinin müəlliflərindən biri yanlışdır:

- R.Vernon
R.Lukas
F.Sarcent
N.Uolles
C.Mut

646 İnstitusionalizm məktəbinin mühüm istiqamətlərindən biri:

Mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
Ölkənin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsi
Kəşifən tələb nəzəriyyəsi
● İqtisadi bərabərlik və iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
Əmtənin həyat dövrləri nəzəriyyəsi

647 İnhisarçı rəqabət problemini inkişaf etdirən siyasi iqtisad elminin nümayəndlərini seçin: 1) S.Amartiya, 2) U.Fdner, 3) N.Kaldor, 4) S.Domar, 5) U.Baumol

2, 4, 5
1, 2, 3

- 2, 3, 4
- 3, 4, 5
- 1, 4, 5

648 İnhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını hansı nəzəriyyələr təşkil edir:

beynəlxalq maliyyə nəzəriyyəsi
xarici ticarət haqqında nəzəriyyələr
bütün cavablar doğrudur

- son faydalılıq və istehsal xərcləri nəzəriyyəsi
beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya nəzəriyyəsi

649 Dövrü olanı seçin:

Müqayisəli üstünlük- Adam Smit
Neoklassik sintez- Roland Cons

- Ölkələrin rəqabət üstünlükləri- M.Porter
Mənafeələrin ahəngdarlığı- J.Şumpeter
Mütləq üstünlük- David Rikardo

650 A.Emanuelin radikal konsepsiyasında bazis rol oynamayan təlim:

xırda burjua siyasi iqtisadi
merkantilizm

- bunların hamısı
marksizmin ayrı-ayrı müddəaları
radikal siyasi iqtisad

651 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi nədir:

iqtisadi artım probleminin əsaslı surətdə öyrənilməsidir
investisiya artımının gəlir artımına olan nisbətidir
səmərəli tələbin ən mühüm tərkib hissəsi olan kapital qoyuluşudur
iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir

- Keyns nəzəriyyəsinin “natamam işsizlik şəraitində müvazinət” nəzəriyyəsi kimi şərhidir

652 Hansı iqtisadçı ictimai sərvətin bölgüsü problemini iqtisad elminin əsas problemi hesab etmiş və cəmiyyətin bütün gəlirlərinin müxtəlif növ gəlirlərə bölgüsünü iqtisad elminin predmeti adlandırmışdır:

K.Menger
A.Marşal
C.Keyns

- C.Klark
A.Piqu

653 Aşağıdakılardan hansılar dünya təsərrüfatı haqqında nəzəriyyələrə aiddir:

beynəlxalq maliyyə nəzəriyyəsi
xarici ticarət haqqında nəzəriyyələr
bütün cavablar doğru deyil

- bütün cavablar doğrudur
beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya nəzəriyyəsi

654 Dünya təsərrüfatına dair müxtəlif problemlər hansı istiqamətə uyğun qruplaşdırılır:

xarici ticarət münasibətləri, açıq iqtisadiyyatda müvazinət problemləri
beynəlxalq maliyyə və tədiyyə balansı
gömrük müdafiəsinin optimal səviyyəsilə bağlı olan problemləri
valyuta kursu rejimi və optimal kurs problemləri

- bütün cavablar doğrudur

655 Ölkələrin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir:

- Stolper Samuelson
- Ronald Cons
- Maykl Porter
- Adam Smit
- Raymond Vernon

656 Beynəlxalq ticarətin ən yeni nəzəriyyələri içərisində yanlış olanını göstərin:

- Mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- Ölkənin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsi
- Kəsişən tələb nəzəriyyəsi
- Texnoloji fərq teoremi
- Əmtənin həyat dövrləri nəzəriyyəsi

657 P.Samuelson və R.Consun hazırladıqları spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsində nədən bəhs olunur:

- Ölkələrin bir qismi mövcud əmtəələr, digər bir qismi isə yeni əmtəələr üzrə ixtisaslaşır
- Beynəlxalq ticarətin əsasında əmtəələrin nisbi qiymətlərində olan fərqlər durur
- Heç biri
- Bunların hamısı
- Xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır

658 Rifah iqtisadiyyatının zənginləşdirilməsi nəzəriyyəsinin Nobel mükafatı laureatı kim olmuşdur?

- M.Fridmen
- R. Stoun
- S.Amartiya
- A.Hansel
- S.Domar

659 Kuznest tsiklləri:

- qısamüddətli tsikllər
- Toffer tsiklləri
- Forrester tsiklləri
- tikinti tsiklləri
- uzunmüddətli tsikllər

660 200 ili əhatə edən tsikllər:

- uzunmüddətli tsikllər
- Toffer tsiklləri
- ortamüddətli tsikllər
- qısamüddətli tsikllər
- Forrester tsiklləri

661 2-4 ili əhatə edən tsikllər:

- Forrester tsiklləri
- Toffer tsiklləri
- ortamüddətli tsikllər
- uzunmüddətli tsikllər
- qısamüddətli tsikllər

662 1000-2000 ili əhatə edən tsikllər:

- Toffər tsiklləri
Juqlyar tsiklləri
Kitçen tsiklləri
Forrester tsiklləri
uzunmüddətli tsikllər

663 40-60 ili əhatə edən tsikllər:

- Forrester tsiklləri
Toffər tsiklləri
qısamüddətli tsikllər
- uzunmüddətli tsikllər
ortamüddətli tsikllər

664 7-12 ili əhatə edən tsikllər:

- Forrester tsiklləri
qısamüddətli tsikllər
Toffər tsiklləri
uzunmüddətli tsikllər
- ortamüddətli tsikllər

665 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsinin müəlliflərindən biri yanlışdır:

- C.Mut
R.Lukas
F.Sarcent
N.Uolles
- M.Pozner

666 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi nədir:

- dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsidir
investisiya artımının gəlir artımına olan nisbətidir
səmərəli tələbin ən mühüm tərkib hissəsi olan kapital qoyuluşudur
iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- pul amili əlavə olmaqla natamam məşğulluq şəraitində tarazlıq nəzəriyyəsidir

667 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsi hansı iqtisadi siyasəti nəzərdə tutur?

- Bunların hamısı
makro və mikro iqtisadi əlaqələndirməni
iqtisadi siyasətin nəticəsinin dəyişməsinə
gözləmənin mümkün təsirini
dövlətin iqtisadiyyata məhdud müdaxiləsini

668 Xalis ticarət – sənaye inhisarlarını və azad rəqabəti təhlil edən iqtisadçı:

- Raymond Vernon
Staffan Linder
Pol Samuelson
Con Stüart Mill
- Alfred Marşall

669 Xarici ticarət problemi ilk dəfə hansı nəzəriyyə tərəfindən öyənilmişdir:

- neoliberalist nəzəriyyə
- merkantilist nəzəriyyə
- klassik nəzəriyyə

neoklassik nəzəriyyə
monetarist nəzəriyyə

670 Kəsişən tələb nəzəriyyəsinin əsası kim tərəfindən qoyulmuşdur:

- Raymond Vernon
- Staffan Linder
- Pol Samuelson
- Con Stüart Mill
- David Rikardo

671 Bu nəzəriyyəyə görə, ölkənin ixracının strukturu müəyyən dərəcədə idxalatçı ölkədə mövcud olan tələbdən asılıdır, əmtəənin çox az bir hissəsi ixrac üçün istehsal edilir və onların əksəriyyəti ölkə daxilində satılır:

- əmtəənin həyat dövrü nəzəriyyəsi
- spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- müqayisəli üstünlüklər nəzəriyyəsi
- kəsişən tələb nəzəriyyəsi
- mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi

672 Qiymətlərin yüksəlməsi haqqında informasiyanın düzgün qiymətləndirilməsi nəticəsində iqtisadi aktivliyin əsassız olaraq sürətləndirilməsini əks etdirən nəzəriyyə hansıdır?

- Tarazlıq
- Keynsçi
- Monetar
- Marksist
- Psixoloji

673 Qeyri-təkmil bazar informasiyası şəraitində istehsala kapital qoyuluşlarında gözlənilən və real nəticələrindən asılı olaraq optimizmə və ya pessimizmə uyğun iqtisadi fəaliyyəti əks etdirən nəzəriyyə hansıdır?

- Tarazlıq
- Psixoloji
- Keynsçi
- İfrat yığıcı
- Monetar

674 C.Tyunenə görə:

- mövcud torpaq sahələrini becərən fəhlələr yeni torpaq sahəsi almaq üçün özünün bu günkü torpağını atıb gedə bilər
- qiymətlə kəmiyyət arasında təcrübə ilə təsdiq edilən və nəzəri cəhətdən əsaslandırılması tələb olunmayan əks nisbət açıq görünür
- iqtisadi davranışın əsası insan tərəfindən nemətin psixoloji qiymətləndirilməsi və bu nemətlər arasında seçim etməkdir
- tələb funksiyası mənfəyə meyillidir, belə ki, əmtəənin əlavə vahidinin alışından əldə olunan əlavə faydalılığın adətən aşağı düşdüyü kimi şərh edilir
- müxtəlif əmtəələr üçün tələbin elastikliyi müxtəlifdir

675 Kapitalizmin transformasiya nəzəriyyəsinə aid deyil:

- xalq kapitalizmi
- kollektiv kapitalizm
- qarışıq iqtisadiyyat
- rifah dövləti
- mübadilə iqtisadiyyatı

676 A.Laffer Təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi hansı problemin həllini nəzərdə tutmurdu?

- inflyasiyanın tənzimlənməsi
təklifin stimullaşdırılması
büdcənin sağlamlaşdırılması
sosial proqramların dondurulması
vergilərin azaldılması

677 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi hansı nəzəriyyələrin sintezidir?

- neoklassik və neoliberalizm
neoliberalizm və monetarizm
neokeynsçilik və neoklassik
neoliberalizm və neokeynsçilik
monetarizm və neokeynsçilik

678 Təklif nəzəriyyəsinin ən mühüm xidməti nədir:

- monetarizmlə eyni olan neoklassik sintez makroiqtisadi nəzəriyyədir
iqtisadi artım probleminin əsaslı surətdə öyrənilməsidir
iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsinin zəruriliyini əsaslandırılmışdır
mənfəətin yüksəldilməsini mümkün edir ki, bu da öz növbəsində məşğulluğu stimullaşdırır
nominal əmək haqqının dəyişməsinin qiymətin səviyyəsindəki dəyişiklikdən qeri qalmasıdır

679 Təklif nəzəriyyəsində son dərəcə mühüm yer tutur:

- Fillips əyrisi
spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
əmtənin həyat dövrü nəzəriyyəsi
mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
Laffer səmərəsi

680 Təklif nəzəriyyəsinin nümayəndələrinin iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi sistemə münasibəti ondan ibarətdir ki, bu tənzimləmə: 1) uzunmüddətli xarakterə malik olmalı, 2) uzunmüddətli xarakterə malik olmamalı, 3) məcmu tələbin antitsiklik idarə olunmasına şərait yaratmamalı, 4) istehsal amillərinin təklifinin stimullaşdırılmasına yönəldilməli

- 2, 3, 4
1, 2, 3
3, 4
1, 3, 4
1, 2

681 Təklif nəzəriyyəsinin nümayəndələrinin qəbul etmədiyi fikir:

- təklifin stimullaşdırılması
vergilərin azaldılması
büdcə kəsiri
sosial proqramların dondurulması
büdcənin sağlamlaşdırılması

682 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi hansı nəzəriyyələrin sintezidir?

- neoliberalizm və neokeynsçilik
keyns və neoklassik iqtisadi artım
neoklassik və neoliberalizm
neoliberalizm və monetarizm
monetarizm və keynsçi səmərəli tələb

683 İqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsinin qərbi Avropa nümayəndələrini seçin:

- Marks-Engels
- Samuelson-Xiks
- Xekşer-Olin
- Smit-Rikardo
- Cevons-Marşall

684 İqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir: 1) son faydalılıq, 2) tələb-təklif, 3) qarışıq iqtisadiyyat, 4) son məhsuldarlıq, 5) mübadilə iqtisadiyyatı

- 1, 3, 5
- 1, 2, 3
- 2, 3, 4
- 1, 2, 4
- 3, 4, 5

685 Dövrü olanı seçin:

- R.Vernan- ölkələrin rəqabət üstünlükləri
- P.Samuelson- kəşif tələb nəzəriyyəsi
- R.Vernan- məhsulun həyat dövrü
- E. Hekşer, Olin- İstehsal amilləri nəzəriyyəsi
- M.Porter- istehsal amilləri nisbəti

686 Bu nəzəriyyənin tərəfdarları bazar iqtisadiyyatı təşkilinin ən sınırlı üsulu və təbii qərarlaşmış iqtisadi fəaliyyət sistemi kimi qələmə verirlər:

- neoliberalist nəzəriyyə
- merkantilist nəzəriyyə
- təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
- neoklassik nəzəriyyə
- monetarist nəzəriyyə

687 Aşağıda adları qeyd olunan konsepsiyalardan C.Helbreytin maraq dairəsinə aiddir:

- Duapoliya nəzəriyyəsi
- Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- Müvazinətli qüvvələr nəzəriyyəsi
- Optimal müvazinət nəzəriyyəsi
- Xalis inhisar nəzəriyyəsi

688 Uyğunluq pozulmuşdur:

- ölkələrin rəqabət üstünlükləri- M.Porter
- istehsal amilləri nisbəti- Hekşer və Olin
- mütləq üstünlük –A.Smit
- ölkələrin rəqabət üstünlükləri – S.Linder
- müqayisəli üstünlük- D.Rikardo

689 Təklif nəzəriyyəsinin tərəfdarlarının xüsusi əhəmiyyət verdiyi iqtisadi fikir:

- investisiya həcmi sabitləşdirmək və milli gəlirin mənfəətin xeyrinə yenidən bölgüsünü təmin etmək
- milli gəlirin mənfəətin xeyrinə yenidən bölgüsünü təmin etmək
- investisiya həcmi sabitləşdirmək
- fiskal və pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi dəyişməsi tarazlaşdırmaq
- amortizasiyanı sürətləndirmək siyasəti ilə istehsalı stimullaşdırmaq

690 Pul amili əlavə olunmaqla natamam məşğulluq şəraitində tarazlıq nəzəriyyəsidir. Bu:

- neoklassik sintez nəzəriyyəsidir
dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsidir
qismən tarazlıq şəraitidir
səmərəlilik meyarıdır
ümumi tarazlıq şəraitidir

691 P.Samuelsonun fikrinə görə:

dünya bazarında əmtəə təklifi tələbin ardınca meydana gəlir
mübadilə qiyməti tələb və təklif qanununun elə bir səviyyəsinə görə müəyyənləşir ki, bu qiymətdə hər bir ölkənin ixracı onun idxalını ödəyir

- maliyyə siyasətinin vəzifəsi “ictimai əmtəələr” təklifi sferası üçün tənzimləyici tədbirləri təmin etməkdir
ölkələr arasında mənfəətli xarici ticarətin təmin edilməsi üçün ölkələrdə daxili istehsal dəyərləri bir-birindən fərqli olmalıdır
xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır

692 Müasir kapitalizmdə xüsusi inhisarlar ziddiyyət təşkil etmirlər, çünki dövlət xüsusi inhisarlarla əməkdaşlıq edir. Bu fikrin müəllifi kimdir:

- A.Emmanuel
- P.Samuelson
- M.Valras
- C.Helbreyt
- İ. Vallerstayn

693 Xiks və Keyns tərəfindən işlənmiş məcmu-tələb və məcmu təklif asılılıq modeli:

- «məcmu tələb-məcmu təklif» modeli
- «gəlirlər-xərclər» modeli
- IS-LM modeli
- AD-AS modeli
- «ford mustanq» modeli

694 Aşağıdakılardan hansılar tsiklər nəzəriyyəsinə aid deyil?

- monetarist nəzəriyyələr
- Keynsçi nəzəriyyələr
- Keynsçi, monetarist və iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyələri
- iqtisadi bərabərlik və iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
- iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyəsi

695 Aşağıdakılardan hansı beynəlxalq ticarət nəzəriyyələrinə aiddir: 1) mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi, 2) iqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi, 3) istehsal amilləri nəzəriyyəsi 4) istehsal amilləri nisbəti, 5) optimallıq nəzəriyyəsi

- 1, 2, 3
- 1, 3, 4
- 1, 3, 5
- 2, 3, 4
- 3, 4, 5

696 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansıda mikroiqtisadi problemlərin araşdırılmasından istifadə olunur:

- bunların heç biri
- istehsal amillərinin qiymətlərinin bərabərləşməsi
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- istehsal amillərinin nisbəti

697 Antitrest qanunvericiliyinə qarşı çıxılır:

- C.Helbreytin “Müvazinətli qüvvələr” nəzəriyyəsində
M.Valrasın “Ümumi iqtisadi tarazlıq konsepsiyasında”
İ. Vallerstaynın “İqtisadi dünya” konsepsiyasında
F.Aydolonun “Məkan dinamikası və qeyri-ekvivalent inkişaf” kitabında
P.Samuelsonun “Neoklassik sintez nəzəriyyəsində”

698 F.Aydolon Məkan dinamikası və qeyri-ekvivalent inkişaf kitabında hansı iqtisadçının fərziyyəsini inkar edir:

- P.Samuelsonun
İ. Vallerstaynın
A.Emmanuelin
C.Helbreytin
M.Valrasın

699 Asimmetrik qarşılıqlı asılılığın güclənməsi haqqında ideya hansı iqtisadçı tərəfindən öz şərhini tapmışdır:

- C.Helbreytin “Müvazinətli qüvvələr” nəzəriyyəsində
İ. Vallerstaynın “İqtisadi dünya” konsepsiyasında
F.Aydolonun “Məkan dinamikası və qeyri-ekvivalent inkişaf” kitabında
P.Samuelsonun “Neoklassik sintez nəzəriyyəsində”
M.Valrasın “Ümumi iqtisadi tarazlıq konsepsiyasında”

700 C.S.Millin beynəlxalq dəyər qanununa görə:

- xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır
ölkələr daha az xərclərlə istehsal etdikləri əmtələri ixrac edir
mübadilə qiyməti tələb və təklif qanununun elə bir səviyyəsinə görə müəyyənləşir ki, bu qiymətdə hər bir ölkənin ixracı onun idxalını ödəyir
ölkələr arasında mənfəətli xarici ticarətin təmin edilməsi üçün ölkələrdə daxili istehsal dəyərləri bir-birindən fərqli olmalıdır
dünya bazarında əmtəə təklifi tələbin ardınca meydana gəlir

701 Bir ölkə hansı istehsal amili ilə zəngindir, istehsalı həmin amildən daha çox tələb edən əmtəələr üzrə müqayisəli üstünlük əldə edər və bu sahədə də ixtisaslaşar. Bu hansı nəzəriyyədir:

- mütləq üstünlük
müqayisəli üstünlük
spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
istehsal amillərinin nisbəti
istehsal amilləri nəzəriyyəsi

702 Rəqabətli bazar həmişə səmərəli bölgünü təmin edir, hər hansı rəqabətli müvazinət isə Pareto-səmərəlidir. Bu:

- rifahın ikinci teoremidir
rifahın birinci teoremidir
qismən tarazlıq şəraitidir
səmərəlilik meyanıdır
ümumi tarazlıq şəraitidir

703 E.Hekşer və B.Olinin hansı nəzəriyyəsinə görə hər bir ölkə müqayisəli üstünlüyə malik olduğu mal istehsalı üzrə ixtisaslaşaraq onu ixrac edir?

- istehsal amilləri nəzəriyyəsi
istehsal amillərinin nisbəti
müqayisəli üstünlüklər
istehsal amillərinin nisbəti

mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi

704 N.D.Kondratyevin böyük tsikllərin və ya uzun dalğaların təkrarlanmasını əlaqələndirirdi:

qısamüddətli dövrdə istehsal fondlarına qoyulan dəyişən kapitalın həcmi və uzunmüddətli istehsal fondlarına qoyulan dövriyyə fondları ilə əlaqədar

qısamüddətli dövrdə istehsal fondlarına qoyulan dəyişən kapitalın həcmi ilə əlaqədardır
uzunmüddətli istehsal fondlarına qoyulan dövriyyə fondları ilə əlaqədar

- uzunmüddətli istehsal fondlarına qoyulan əsas kapitalın yeniləşməsi ilə əlaqədar
ortamüddətli istehsal fondlarına qoyulan dövriyyə və dəyişən kapitalla əlaqədar

705 Aşağıdakılardan hansılar tsikllər nəzəriyyəsinə aiddir?

heç biri

- Keynsçi, monetarist və iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyələri
Keynsçi nəzəriyyələr
monetarist nəzəriyyələr
iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyəsi

706 ETT-nin inkişaf prosesində əməyin zaman etibarını ilə kapitala silahlanması son hədd daxilində əmək və kapital arasında əvəz olunması necə müəyyən olunur?

ETT-i Xarroda görə bitərəflilik

ETT-i Solouya görə bitərəflilik

ETT-i əmək qənaətcilliyi

- ETT-i Xiksə görə bitərəflilik
ETT-i kapitala qənaətcillik

707 Xiks və Xansen tərəfindən işlənmiş əmtəə və pul bazarının qarşılıqlı asılılıq modeli:

«məcmu tələb-məcmu təklif» modeli

«gəlirlər-xərclər» modeli

«ford mustanq» modeli

AD-AS modeli

- IS-LM modeli